

รายงานประจำปี ๒๕๕๗

คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ
สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

รายงานประจำปี ๒๕๔๗

คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

สิ่งพิมพ์รัฐบาล
สมบัติห้องสมุดรัฐสภา

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ
สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

สารจาก

ประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เป็นกฎหมายที่เป็นแม่บทที่วางกรอบการปฏิบัติในเรื่องของข้อมูลข่าวสารโดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเปิดเผย ซึ่งกฎหมายนี้มีวัตถุประสงค์ให้หน่วยงานของรัฐทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชนและองค์กรอิสระต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองให้ประชาชนหรือผู้สนใจได้รับรู้ เช่น โครงสร้างของส่วนราชการ กฎระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่งที่มีผลไปถึงประชาชนทั่วไป แผนงาน โครงการ งบประมาณรายจ่ายประจำปี สัญญาสัมปทาน สัญญาเกี่ยวกับการผูกขาด เป็นต้น อย่างไรก็ตาม มีข้อมูลข่าวสารบางอย่างที่อาจไม่ต้องเปิดเผยก็ได้ เช่น ข้อมูลที่เปิดเผยแล้วจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ หรือจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพ หรือจะก่อให้เกิดอันตรายต่อชาติหรือความปลอดภัยของบุคคลหรือเป็นข้อมูลส่วนบุคคล เป็นต้น พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงมีหลักการที่สำคัญ คือ “เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”

ในส่วนของประชาชน เจตนารมณ์ของกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ มุ่งหวังเพื่อให้ประชาชนมีโอกาสรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการต่างๆของรัฐได้อย่างกว้างขวาง สามารถแสดงความคิดเห็นและใช้สิทธิทางการเมืองได้โดยถูกต้องตรงตามความเป็นจริง อันเป็นการส่งเสริมให้รัฐบาลเป็นไปโดยประชาชนมากขึ้น

ในโอกาสที่กฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้ใช้มาเป็นเวลา ๗ ปีแล้ว ผมหวังว่าทั้งหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนทั่วไป จะเห็นถึงความสำคัญและปฏิบัติตามกฎหมายฉบับนี้กันอย่างกว้างขวางมากขึ้น เพื่อตรวจสอบการดำเนินการของภาครัฐ ก่อให้เกิดความโปร่งใส และลดปัญหาการคอร์รัปชัน อันจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติต่อไป

(นายวิษณุ เครืองาม)

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

(ตุลาคม ๒๕๔๕ - มีนาคม ๒๕๔๗)

สารจาก

ประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ คือ ต้องการให้ประชาชนมีโอกาสได้รับข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐอย่างกว้างขวาง เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนให้เกิดความโปร่งใสตรวจสอบได้ อันจะเป็นการส่งเสริมให้มีการบริหารประเทศเป็นไปโดยประชาชนมากขึ้น

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการฉบับนี้ได้กำหนดหน้าที่ให้หน่วยงานต่างๆ ของรัฐต้องปฏิบัติตามอยู่หลายประการ อาทิ การนำข้อมูลข่าวสารของราชการตามที่กฎหมายกำหนดลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา การจัดให้มีข้อมูลข่าวสารอย่างน้อยตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้เองโดยสะดวกการบริการจัดหาข้อมูลให้ประชาชนตามคำขอ การคัดสำเนาและรับรองสำเนา

อย่างไรก็ตามแม้ว่าพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการจะมีผลบังคับใช้มาถึง ๗ ปีแล้ว แต่ที่ผ่านมามีหลายเรื่องที่ถูกร้องเรียนว่าการให้ข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นไปอย่างล่าช้า บางคราวก็มีการอุทธรณ์คำสั่งของรัฐที่ไม่ยอมเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่งมาถึงคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการและคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอยู่เป็นจำนวนมาก

ผมจึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าในอนาคตหน่วยงานของรัฐทุกแห่งและประชาชนในทุกภาคของประเทศจะได้ร่วมกันศึกษาเพื่อสร้างความเข้าใจไปในแนวทางเดียวกัน รวมทั้งผลักดันให้เจตนารมณ์ของกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการพัฒนาไปในแนวทางที่ถูกต้องเพื่อเป็นผลให้การบริหารงานภาครัฐจักมีประสิทธิภาพและความโปร่งใสอันเป็นการพัฒนาให้ระบอบประชาธิปไตยเข้มแข็งต่อไป

พลเอก

(ธรรมรักษ์ อิศรางกูร ณ อยุธยา)

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

(มีนาคม - กันยายน ๒๕๕๗)

สารจาก

ประธานกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สาขาการแพทย์และสาธารณสุข

การอุทธรณ์คำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ตามมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ นับว่าเป็นสิทธิอย่างหนึ่งตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารฯ ซึ่งคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารในแต่ละสาขาจะเป็นผู้พิจารณาและมีคำวินิจฉัยให้หน่วยงานของรัฐนั้นต้องเปิดเผยหรือไม่ต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาการแพทย์และสาธารณสุข ได้พิจารณาคำอุทธรณ์การไม่เปิดเผยข่าวสารที่เกี่ยวข้องได้แก่ ข้อมูลทางการแพทย์ บุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข ฯลฯ ซึ่งต้องใช้ดุลยพินิจด้วยความรอบคอบ เที่ยงธรรมและเหมาะสมตามหลักการของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ ที่ว่า “เปิดเผยเป็นหลักปกปิดเป็นข้อยกเว้น”

ในโอกาสครบรอบ ๗ ปี ของการบังคับใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าบุคลากรในหน่วยงานของรัฐและประชาชนจะตระหนักถึงคุณค่าและประโยชน์ของกฎหมายฉบับนี้ เพื่อส่งเสริมให้ประเทศชาติมีความเจริญ สร้างประสิทธิภาพของงานราชการ และลดปัญหาจากการคอร์รัปชันได้ต่อไป

(ศาสตราจารย์ จรัส สุวรรณเวลา)

ประธานกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
สาขาการแพทย์และสาธารณสุข

สารจาก

ประธานกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
สาขาต่างประเทศและความมั่นคงของประเทศ
และสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดิน
และการบังคับใช้กฎหมาย

นับแต่มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เป็นต้นมา ได้มีการอุทธรณ์การไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐเพิ่มขึ้นเกือบทุกปี โดยเฉพาะในสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย การที่มีเรื่องอุทธรณ์เป็นจำนวนมากด้านหนึ่งอาจแสดงให้เห็นว่าประชาชนได้ตระหนักในคุณค่าและประโยชน์ของกฎหมายฉบับนี้มากขึ้น ขณะเดียวกันอีกด้านหนึ่งอาจหมายความว่าหน่วยงานของรัฐเองอาจยังมีความเข้าใจในการปฏิบัติตามกฎหมายฉบับนี้ไม่ดีพอหรือเข้าใจแต่ไม่ยอมเปิดเผยข้อมูลข่าวสารด้วยเหตุผลบางอย่าง จึงยังปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่สามารถเปิดเผยได้อยู่

ในโอกาสที่พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ มีการดำเนินการมา ๗ ปีแล้ว ผมจึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าบุคลากรในหน่วยงานของรัฐจะตระหนักถึงหลักการ สำคัญและปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฉบับนี้มากขึ้น เพื่อให้ประชาชนอุทธรณ์การไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารน้อยลง ซึ่งจะเป็นผลให้ประชาชนได้เข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่างๆ ได้อย่างกว้างขวางมากขึ้น อันจะช่วยส่งเสริมการบริหารงานภาครัฐให้มีความโปร่งใสเป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีต่อไป

(ศาสตราจารย์ วิเชียร วัฒนคุณ)

ประธานกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
สาขาต่างประเทศและความมั่นคงของประเทศ
และสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย

สารจาก

ประธานกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สาขาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมและการเกษตร

ตลอดระยะเวลา ๗ ปี ของการบังคับใช้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ แม้จะมีการอุทธรณ์การไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมและการเกษตรไม่มากนัก แต่คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมและการเกษตร ตระหนักดีว่าการให้ประชาชนได้มีโอกาสรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่มีอยู่ในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารและตรวจสอบความโปร่งใส สามารถแสดงความคิดเห็นและใช้สิทธิทางการเมืองได้อย่างถูกต้องตรงตามความเป็นจริงนั้น เป็นไปตามมาตรา ๕๘ และ ๕๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ และ ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมและการเกษตร หวังว่าเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานต่างๆ ของรัฐจะเข้าใจและสามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามที่กฎหมายกำหนดได้เป็นอย่างดี

(ศาสตราจารย์ ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล)

ประธานกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
สาขาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมและการเกษตร

สารจาก

ประธานกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สาขาเศรษฐกิจและการคลังของประเทศ

ในรอบปีที่ผ่านมา คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาเศรษฐกิจและการคลังของประเทศได้มีการวินิจฉัยการไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจการค้าและการคลังของประเทศที่สำคัญอยู่หลายเรื่อง เช่น รายงานผลการพิจารณาของคณะกรรมการศึกษารายงานของคณะกรรมการศึกษาและเสนอแนะมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการระบบการเงินของประเทศเพื่อขจัดความผิดและหาผู้กระทำความผิดหรือต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย (ศศปร.) การขายข้าวหอมมะลิของรัฐบาลแก่สหภาพยุโรปภายใต้โควตาการยกเว้นภาษีจำนวนโควตาหลักของการส่งออกสินค้าเครื่องนุ่งห่ม เป็นต้น ซึ่งคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาเศรษฐกิจฯ ได้พิจารณาโดยละเอียด รอบคอบตามหลักการของกฎหมายข้อมูลข่าวสารฯ แล้ว จึงมีคำวินิจฉัยให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวโดยส่วนใหญ่ ทั้งนี้ เพื่อให้สาธารณชนมีโอกาสศึกษารายงานที่เกี่ยวข้องกับวิกฤตของบ้านเมือง เป็นบทเรียนแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความโปร่งใส ตรวจสอบได้ รวมทั้งป้องกันการผูกขาด ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชน

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาเศรษฐกิจฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าการดำเนินการต่างๆ ของหน่วยงานของรัฐจะต้องเปิดเผยได้ เพื่อให้ประชาชนสามารถตรวจสอบได้ ก่อให้เกิดความโปร่งใส เป็นธรรม ลดปัญหาการคอร์รัปชัน ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศยิ่งขึ้นต่อไป

(รองศาสตราจารย์ ประสิทธิ์ ไชวילהกุล)
ประธานกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
สาขาเศรษฐกิจและการคลังของประเทศ

คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

นายวิษณุ เครืองาม
รองนายกรัฐมนตรี
ประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ
(สิ้นสุด ๑๐ มีนาคม ๒๕๔๗)

พลเอก ธรรมรักษ์ อิศรางกูร ณ อยุธยา
รองนายกรัฐมนตรี
ประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ
(ตั้งแต่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๔๗)

คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

นายรองพล เจริญพันธุ์
ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
กรรมการ

พลเอกอุ๊ด เบื้องบน
ปลัดกระทรวงกลาโหม
กรรมการ

นายสมใจนึก เองตระกูล
ปลัดกระทรวงการคลัง
กรรมการ

นายเดช บุญนา
ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ
กรรมการ

นายปิติพงศ์ พึ่งบุญ ณ อยุธยา
ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
กรรมการ

นายการุณ กิตติสถาพร
ปลัดกระทรวงพาณิชย์
กรรมการ

นายเสริมศักดิ์ พงษ์พานิช
ปลัดกระทรวงมหาดไทย
กรรมการ

คุณพรทิพย์ จਾਲะ
เลขาธิการ
คณะกรรมการกฤษฎีกา
กรรมการ

นายสีมา สีมานันท์
เลขาธิการ
คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน
กรรมการ

คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

พลเอก วินัย ภัททิยกุล
เลขาธิการ
สภาความมั่นคงแห่งชาติ
กรรมการ

นายพิฑูร พุ่มหิรัญ
เลขาธิการ
สภาผู้แทนราษฎร
กรรมการ

พล.ต.ท. จุมพล มั่นหมาย
ผู้อำนวยการ
สำนักข่าวกรองแห่งชาติ
กรรมการ

นายวุฒิพันธุ์ วิชัยรัตน์
ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ
กรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กิตติศักดิ์ ปรกติ
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

นายขวัญชัย วดวงศ์
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(ตั้งแต่ ๒ มีนาคม ๒๕๔๗)

นายครรชิต มัลลย์วงศ์
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

นายชูชัย ศุภวงศ์
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

นายทศพร ศิริสัมพันธ์
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(ตั้งแต่ ๒ มีนาคม ๒๕๔๗)

คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

นายเจียรชัย ณ นคร
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

นายประพันธ์ นัยโกวิท
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(ตั้งแต่ ๒ มีนาคม ๒๕๔๗)

นายมานิจ สุขสมจิตร
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(ตั้งแต่ ๒ มีนาคม ๒๕๔๗)

นายกี สุภธีระ
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(ครบวาระ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๔๖)

นายนิสสัย เวชชาชีวะ
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(ครบวาระ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๔๖)

นางสาวศิริพร ไชยสุด
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(ครบวาระ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๔๖)

นายอำนาจ ชาติช่วง
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(ครบวาระ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๔๖)

**คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
สาขาการแพทย์และสาธารณสุข**

ศาสตราจารย์ จรัส สุวรรณเวลา
ประธานกรรมการ

รองศาสตราจารย์ บุญศรี มีวงศ์อุโฆษ
กรรมการ

นายไพโรจน์ นิงสานนท์
กรรมการ

รองศาสตราจารย์ แสง บุญเฉลิมวิภาส
กรรมการ

ศาสตราจารย์ อาวุธ ศรีสุกรี
กรรมการ

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สาขาต่างประเทศและความมั่นคงของประเทศ

ศาสตราจารย์ วิเชียร วัฒนคุณ
ประธานกรรมการ

พลตำรวจตรี เกษม แสงมิตร
กรรมการ

รองศาสตราจารย์ นรนิติ เศรษฐบุตร
กรรมการ

ศาสตราจารย์ ประสิทธิ์ เอกบุตร
กรรมการ

พลเอก สนั่น ขจรกล้า
กรรมการ

**คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
สาขาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมและการเกษตร**

ศาสตราจารย์ ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล
ประธานกรรมการ

ศาสตราจารย์ เกษม จันทรแก้ว
กรรมการ

นายเกษม สนิทวงศ์ ณ อยุธยา
กรรมการ

ศาสตราจารย์ ยงยุทธ ยุทธวงศ์
กรรมการ

นายสันทนต์ โรจนสุนทร
กรรมการ

รองศาสตราจารย์ สุนทร มณีสวัสดิ์
กรรมการ

**คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
สาขาเศรษฐกิจและการคลังของประเทศ**

รองศาสตราจารย์ ประสิทธิ์ โมวิไลกุล
ประธานกรรมการ

ศาสตราจารย์พิเศษ ชมเพลิน จันทรเรืองเพ็ญ
กรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นิพนธ์ พัวพงศกร
กรรมการ

นางสาวภัทรา สุกุลไทย
กรรมการ

นายวิระชัย เตชะวิจิตร
กรรมการ

รองศาสตราจารย์ สหธน รัตนไพจิตร
กรรมการ

**คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
สาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย (คณะที่ ๑)**

ศาสตราจารย์ วิเชียร วัฒนคุณ
ประธานกรรมการ
และหัวหน้าคณะที่ ๑

นายชัชฎภัย บุรุษพัฒน์
กรรมการ

นางแนนน้อย วิสวโยธิน
กรรมการ

นายสมชาย หอมลออ
กรรมการ

นายมงคล ฤ สงขลา
กรรมการ

**คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
สาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย (คณะที่ ๒)**

ศาสตราจารย์ ศักดิ์ สอนงชาติ
หัวหน้าคณะที่ ๒

นางธิดา ศรีไพพรรณ
กรรมการ

นายยงยุทธ กบิลกาญจน์
กรรมการ
(ลาออก ๑ มีนาคม ๒๕๕๗)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิทยา ดันสุวรรณนันท
กรรมการ

พลเอก สุพิทย์ วรอุทัย
กรรมการ

รองศาสตราจารย์ สมคิด เลิศไพฑูรย์
กรรมการ
(ครบวาระ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๖)

**คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
สาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย (คณะที่ ๓)**

รองศาสตราจารย์ สมยศ เชื้อไทย
หัวหน้าคณะที่ ๓

นายธรรมรักษ์ การพิศิษฐ์
กรรมการ

ศาสตราจารย์ ปรีดี เกษมทรัพย์
กรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วรเจตน์ ภาศิริตัน
กรรมการ

นายอีกหาญ โทมระศักดิ์
กรรมการ

**คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
สาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย (คณะที่ ๔)**

นายวัฒนา รัตน์วิจิตร
หัวหน้าคณะที่ ๔

นายจ่านง เจลิมจิตร
กรรมการ

นายดำรงค์ บุญยีน
กรรมการ

นางมัลลิกา คุณวัฒน์
กรรมการ

นายเรวัต ฉ่ำเฉลิม
กรรมการ

ศาสตราจารย์ สุรพล นิติไกรพจน์
กรรมการ
(ครบวาระ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๖)

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

รายงานการปฏิบัติตาม
พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ
พ.ศ. ๒๕๕๐
ของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ
ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๔/ว ๒๗๑

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๗

เรื่อง รายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

เรียน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๑๐๗/๔๑๐๖
ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๔๗

ด้วยรองนายกรัฐมนตรี (นายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ) ประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้เสนอเรื่อง รายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้ลงมติเมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๔๗ อนุมัติตามที่รองนายกรัฐมนตรี (นายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ) ประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เสนอ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายบรรศักดิ์ อุวรรณโณ)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักวิเคราะห์การประชุมคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๒๔

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๙

ที่ นร ๐๑๐๗/๔๑๐๖

สำนักนายกรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๗

เรื่อง รายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐
เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐
ของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗

ด้วยพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๔ กำหนดให้ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการมีอำนาจหน้าที่ สอดส่องดูแล ให้คำแนะนำและให้คำปรึกษา เกี่ยวกับการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานของรัฐ ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ เสนอแนะในการตราพระราชกฤษฎีกาและการออกกฎกระทรวง หรือกฎระเบียบของคณะรัฐมนตรีตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และพิจารณาให้ความเห็นเรื่องร้องเรียนของบุคคลกรณีกล่าวโทษหน่วยงานของรัฐ ไม่ปฏิบัติตาม พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของ ราชการจัดทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้เสนอคณะกรรมการเป็นครั้งคราว ตามความเหมาะสม แต่อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้ปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ โดยมี สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นหน่วยงาน สนับสนุนงานธุรการและวิชาการ จึงขอรายงานผลการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร ของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ เป้าหมายการดำเนินงานของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ และเรื่องที่ประสงค์จะเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อมีมติให้หน่วยงานต่างๆ ของรัฐถือปฏิบัติ ดังนี้

๑. ผลการดำเนินงานของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗
รวม ๘ ด้าน คือ

๑.๑ ด้านการสอดส่องให้คำแนะนำและติดตามผลการปฏิบัติงานของหน่วยงาน
ต่างๆ ของรัฐในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐

- ๑.๒ ด้านการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ
ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐
- ๑.๓ ด้านการจัดตั้งที่ปรึกษาภาคประชาชน เพื่อให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการใช้สิทธิของประชาชน
- ๑.๔ ด้านการพิจารณาดำเนินการเรื่องร้องเรียนของประชาชน
- ๑.๕ ด้านการตอบข้อหาหรือ
- ๑.๖ ด้านการจัดทำร่างปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ
พ.ศ. ๒๕๔๐
- ๑.๗ ด้านการดำเนินการเรื่องอุทธรณ์การไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
- ๑.๘ ด้านการพัฒนาระบบสารสนเทศ
๒. เป้าหมายการดำเนินงานของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ประจำปี
งบประมาณ ๒๕๔๘ รวม ๑๒ เรื่อง คือ
- ๒.๑ การเร่งส่งเสริมและพัฒนาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติ
ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐
- ๒.๒ การใช้กลไกตามกฎหมาย เพื่อสนับสนุนส่งเสริมการสร้างกระบวนการ
บริหารที่โปร่งใสและเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน
- ๒.๓ การดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาระบบสารสนเทศ
- ๒.๔ การเพิ่มมาตรการออกตรวจแนะนำการปฏิบัติงานของศูนย์ข้อมูลข่าวสาร
ของหน่วยงานต่างๆ ของรัฐให้ครอบคลุมทั่วประเทศ
- ๒.๕ การจัดให้มีกระบวนการหรือหน่วยรับเรื่องร้องเรียนและเผยแพร่สิทธิรับรู้
ข้อมูลข่าวสารของประชาชนในส่วนภูมิภาค
- ๒.๖ การตรวจสอบระบบการจัดเก็บข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล
- ๒.๗ การขยายผลจากคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผย
ข้อมูลข่าวสาร
- ๒.๘ การสอดส่องผลักดันให้หน่วยงานต่างๆ ของรัฐมีการปฏิบัติตามระเบียบ
ว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔
- ๒.๙ การดำเนินการเพื่อให้มีการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร
ของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐
- ๒.๑๐ การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาระบบการพิจารณาดำเนินการ
เรื่องร้องเรียนและเรื่องการวินิจฉัยอุทธรณ์
- ๒.๑๑ การดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของสำนักงาน
คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

๒.๑๒ ปรับปรุงเป้าหมายการดำเนินการและตอบข้อหารือของหน่วยงานต่างๆ มากขึ้น

๓. เพื่อเป็นการสนับสนุนการบังคับใช้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจึงเห็นสมควรเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อมีมติกำหนดให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่ง ถือเป็นนโยบายสำคัญในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๘ ที่จะต้องปฏิบัติในเรื่องต่างๆ ดังนี้

๓.๑ การกำหนดมาตรการให้ทุกหน่วยงานของรัฐให้บริการข้อมูลข่าวสารต่างๆ แก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว โดยต้องถือปฏิบัติเมื่อประชาชนขอข้อมูลข่าวสาร ดังนี้

๓.๑.๑ กรณีที่ประชาชนขอข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานของรัฐ และข้อมูลข่าวสารนั้น หน่วยงานของรัฐมีข้อมูลข่าวสารพร้อมที่จะจัดหาให้ได้ จะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็วหรือภายในวันที่รับคำขอ

๓.๑.๒ ในกรณีที่ข้อมูลข่าวสารที่ขอมีเป็นจำนวนมาก หรือไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๑๕ วัน จะต้องแจ้งให้ผู้ขอข้อมูลทราบภายใน ๑๕ วัน รวมทั้งแจ้งกำหนดวันที่จะดำเนินการแล้วเสร็จให้ผู้ขอข้อมูลทราบด้วย

ทั้งนี้มาตรการดังกล่าวข้างต้นเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖

๓.๒ เพื่อเป็นการตอบสนองต่อนโยบายของรัฐบาล ที่มุ่งเน้นการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไปด้วยความโปร่งใสและตรวจสอบได้ จึงสมควรกำหนดให้หน่วยงานที่มี Web Site นำข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประกาศการประกวดราคาและสอบราคา รวมทั้งผลการพิจารณาการจัดซื้อจัดจ้างในรอบเดือนซึ่งเป็นข้อมูลข่าวสารที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้กำหนดให้เป็นข้อมูลข่าวสารที่ต้องจัดไว้ให้ประชาชนตรวจดูได้ตามมาตรา ๙ (๘) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ตามประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ วันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๔๒ และวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๔๓ เผยแพร่ผ่าน Web Site ของหน่วยงานอีกทางหนึ่งด้วย

๓.๓ ให้หน่วยงานของรัฐถือเป็นนโยบายสำคัญที่จะต้องส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ อย่างเคร่งครัด โดยเน้นการฝึกอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความรู้ ความเข้าใจและสามารถให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งหน่วยงานของรัฐควรจะได้มีการศึกษาและทำความเข้าใจในเรื่องของการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลซึ่งเป็นประเด็นที่มีความสำคัญในฐานะที่เป็นบทบัญญัติส่วนหนึ่งของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และจะเป็นส่วนสำคัญในการปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลซึ่งกำลังจะมีขึ้นในอนาคต

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอกณะรัฐมนตรีเพื่อทราบตามข้อ ๑ - ๒ และให้ความเห็นชอบ
แนวทางดำเนินการเพื่อให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติตามข้อ ๓ ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ)

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

โทร. ๐ ๒๒๔๑ ๘๕๕๒ - ๓ ต่อ ๓๔ โทรสาร ๐ ๒๒๔๑ ๘๕๔๓

รายงานการปฏิบัติตาม พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๗

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๒๘^๑ ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการให้มีหน้าที่ในการสอดส่องดูแล ให้คำแนะนำ และให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และหน่วยงานของรัฐในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ตลอดจนมีหน้าที่ในการเสนอแนะเกี่ยวกับการตราพระราชกฤษฎีกา และการออกกฎกระทรวงหรือกฎระเบียบของคณะรัฐมนตรีตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว รวมทั้งมีหน้าที่ในการพิจารณาให้ความเห็นเรื่องร้องเรียนของบุคคล กรณีกล่าวหาว่าหน่วยงานของรัฐไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และการพิจารณาส่งคำอุทธรณ์ให้คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแต่ละสาขาพิจารณา คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการต้องจัดทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ เสนอคณะรัฐมนตรีเป็นครั้งคราวตามความเหมาะสม แต่อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้จัดทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๗ เพื่อรายงานให้คณะรัฐมนตรีทราบถึงผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๗ และเป้าหมายการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๘ ดังนี้

^๑มาตรา ๒๘ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) สอดส่องดูแลและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานของรัฐในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้
- (๒) ให้คำปรึกษาแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ตามที่ได้รับคำขอ
- (๓) เสนอแนะในการตราพระราชกฤษฎีกา และการออกกฎกระทรวงหรือระเบียบของคณะรัฐมนตรีตามพระราชบัญญัตินี้
- (๔) พิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียนตามมาตรา ๑๓
- (๕) จัดทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้เสนอคณะรัฐมนตรีเป็นครั้งคราวตามความเหมาะสม แต่อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง
- (๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้
- (๗) ดำเนินการเรื่องอื่น ๆ ตามที่คณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีมอบหมาย

ผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗

๓. ด้านการสอดส่องให้คำแนะนำและติดตามผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่างๆ ของรัฐในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐

๑.๑ การให้หน่วยงานรายงานผลการปฏิบัติงาน

๑.๑.๑ ในด้านการสอดส่องและติดตามประเมินผลนี้ ได้มีการกำหนดให้ทุกหน่วยงาน ต้องรายงานผลการดำเนินงานตามกฎหมายให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการทราบปีละ ๑ ครั้ง ภายในเดือนตุลาคม (ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๖) โดยภายหลังจากสิ้นสุดงบประมาณปี ๒๕๕๖ แล้ว หน่วยงานต่างๆ ได้รายงานผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยมีผู้ให้ข้อมูลรวมทั้งสิ้นจำนวน ๖,๐๘๖ รายสรุปได้ ดังนี้

การปฏิบัติ	ดำเนินการแล้ว (%)	อยู่ระหว่างดำเนินการ (%)	ยังไม่ได้ดำเนินการ (%)
๑. การปฏิบัติตามมาตรา ๗			
๑.๑ การส่งข้อมูลตามมาตรา ๗ (๑) (๒) และ (๓) ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา	๓๗	๖๓	-
๑.๒ การส่งข้อมูลตามมาตรา ๗ (๔) ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา	๒๖	๗๔	-
๑.๓ การจัดข้อมูลตามมาตรา ๗ (๑) (๒) (๓) และ (๔) ไว้เผยแพร่ ณ หน่วยงาน	๖๙	๒๒	๙
๒. การปฏิบัติตามมาตรา ๙			
๒.๑ การจัดสถานที่ให้ประชาชนเข้าตรวจดูศูนย์ข้อมูลข่าวสาร	๘๕	๑๑	๔
๒.๒ การจัดทำดัชนีรายการข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในศูนย์ตรวจข้อมูลข่าวสาร	๑๗	๕๘	๒๕
๒.๓ การจัดให้มีข้อมูลตามมาตรา ๙ ไว้ให้ประชาชนสามารถตรวจดูได้สะดวก	๗๓	๒๑	๖
๓. การปฏิบัติตามมาตรา ๒๓ (๓)			
การจัดให้มีการพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตาม มาตรา ๒๓ (๓)	๑๘	๔๐	๔๒
๔. การปฏิบัติตามมาตรา ๒๖	๑๖	๖๕	๑๙ (หน่วยงานไม่มีข้อมูล)

๒๕๔๗ ซึ่งจะต้องมีการติดตามและประเมินผลในภาพรวม เพื่อเปรียบเทียบกับผลการดำเนินงานในปีที่ผ่านมา และเพื่อจะได้มีมาตรการส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการ ในการให้บริการข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐแก่ประชาชนให้มีประสิทธิภาพมากที่สุดต่อไป

๑.๒๒ การตรวจและนำการปฏิบัติงานของศูนย์ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานต่างๆ กิ่งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ตามมาตรา ๙^๓ บัญญัติว่า ภายใต้งบบังคับมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๕ หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยตามที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๑) - (๘) ไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด ซึ่งตามบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว และตามประกาศของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว ได้กำหนดให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งจะต้องมีศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อเป็นสถานที่จัดเตรียมข้อมูลข่าวสารอย่างน้อยตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดู โดยศูนย์ข้อมูลข่าวสารจะต้องจัดเป็นสถานที่เฉพาะ คำนึงถึงความสะดวกของประชาชนเป็นหลัก และจะต้องมีดัชนีหรือบัญชีรายการข้อมูลข่าวสารของศูนย์ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนตรวจดูด้วย

^๓มาตรา ๙ ภายใต้งบบังคับมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๕ หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ ดังนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

(๑) ผลการพิจารณาหรือคำวินิจฉัยที่มีผลโดยตรงต่อเอกชน รวมทั้งความเห็นแย้งและคำสั่งที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาวินิจฉัยดังกล่าว

(๒) นโยบายหรือการตีความที่ไม่เข้าข่ายต้องลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาตามมาตรา ๗ (๔)

(๓) แผนงาน โครงการ และงบประมาณรายจ่ายประจำปีของปีที่กำลังดำเนินการ

(๔) คู่มือหรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีผลกระทบต่อสิทธิหน้าที่ของเอกชน

(๕) สิ่งพิมพ์ที่ได้มีการอ้างอิงถึงมาตรา ๗ วรรคสอง

(๖) สัญญาสัมปทาน สัญญาที่มีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน หรือสัญญาร่วมทุนกับเอกชนในการจัดทำบริการสาธารณะ

(๗) มติคณะรัฐมนตรี หรือมติคณะกรรมการที่ตั้งโดยกฎหมาย หรือโดยมติคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ให้ระบุรายชื่อรายงานทางวิชาการ รายงานข้อเท็จจริง หรือข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ในการพิจารณาไว้ด้วย

(๘) ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อมูลข่าวสารที่จัดให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ตามวรรคหนึ่ง ถ้ามีส่วนที่ต้องห้ามมิให้เปิดเผยตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๕ อยู่ด้วย ให้ลบหรือตัดตอนหรือทำโดยประการอื่นใดที่ไม่เป็นการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนนั้น

บุคคลไม่ว่าจะมีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องหรือไม่ก็ตาม ย่อมมีสิทธิเข้าตรวจดู ขอลำเนาหรือขอสำเนาที่มีค่าธรรมเนียมของข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่งได้ ในกรณีที่สมควรหน่วยงานของรัฐโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ จะวางหลักเกณฑ์เรียกค่าธรรมเนียมในการนั้นก็ได้ ในการนี้ให้คำนึงถึงการช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยประกอบด้วย ทั้งนี้ เว้นแต่จะมีกฎหมายเฉพาะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

คนต่างด้าวจะมีสิทธิตามมาตรา นี้เพียงใด ให้เป็นไปตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง

ดังนั้น ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๗ เพื่อเป็นการสอดส่องดูแล และประเมินผลการปฏิบัติงานของศูนย์ข้อมูลข่าวสารในส่วนของการจัดตั้ง การจัดข้อมูล และการให้บริการแก่ประชาชน ในการเข้าตรวจดูที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐ ตลอดจนเพื่อให้การแนะนำการปฏิบัติ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และแนวทางที่กฎหมายบัญญัติ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ จึงให้ความเห็นชอบให้ดำเนินโครงการตรวจเยี่ยมศูนย์ข้อมูลข่าวสารโดยกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใน คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ และสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยกำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เป็นหัวหน้าคณะ แต่หากมีเหตุที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการไม่สามารถปฏิบัติ หน้าที่ได้ ให้ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ทำหน้าที่หัวหน้าคณะ ตรวจเยี่ยมศูนย์ข้อมูลข่าวสาร

ทั้งนี้ ในการดำเนินงานตามโครงการตรวจเยี่ยมศูนย์ข้อมูลข่าวสารได้กำหนด ประเด็นการตรวจไว้ ๔ ประเด็น คือ สถานที่ตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร บัญชีรายการข้อมูลข่าวสารหรือ ดัชนีข้อมูลข่าวสารเพื่อประโยชน์ในการตรวจค้น ความครบถ้วนของข้อมูลข่าวสารที่ต้องจัดไว้ ให้ประชาชนเข้าตรวจดู (มาตรา ๙) และความพร้อมของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบข้อมูลข่าวสาร โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนการตรวจแนะนำไว้ ๓ ระดับ คือ

(๑) ระดับดี หมายถึง ได้ดำเนินการครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด

(๒) ระดับพอใช้ หมายถึง ได้มีการดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว แต่ยังคง ต้องมีการปรับปรุงแก้ไขบางส่วน

(๓) ระดับแก้ไข หมายถึง ยังไม่มีการดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนดต้องปรับปรุง แก้ไขอย่างมาก

โดยได้ออกตรวจเยี่ยมศูนย์ข้อมูลข่าวสารจำนวน ๙๔ ศูนย์ คือ

(๑) หน่วยงานในราชการบริหารส่วนกลาง จำนวน ๓๕ ศูนย์ คือ ระดับกระทรวง กรม หน่วยงานอิสระและกรุงเทพมหานคร

(๒) หน่วยงานในส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น จำนวน ๕๙ ศูนย์ ใน ๙ จังหวัด ในพื้นที่จังหวัดแพร่ เลย ลำปาง ระยอง เชียงราย นครพนม ชัยนาท พิษณุโลกและภูเก็ต โดยแต่ละ จังหวัดจะตรวจแนะนำทั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารทั้งระดับจังหวัด อำเภอ เทศบาล อบจ. และ อบต.

ในการตรวจประเมินผล หากพบในเบื้องต้นว่าหน่วยงานมีปัญหาหรืออุปสรรค ของการดำเนินงานเกิดขึ้น จะให้คำแนะนำในเบื้องต้นถึงข้อที่ควรปรับปรุงแก้ไขให้แก่เจ้าหน้าที่ของ ศูนย์ข้อมูลข่าวสารได้ปฏิบัติอย่างถูกต้อง และขอทราบผลการปรับปรุงแก้ไขตามที่ได้ให้คำแนะนำไว้ และสรุปผลการพิจารณาให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการทราบ

การประเมินผลการตรวจแนะนำการปฏิบัติงานของศูนย์ข้อมูลข่าวสาร ปี ๒๕๔๗

ร้อยละ

ส่วนราชการ		ส่วนราชการ		เฉลี่ย
		ส่วนกลาง จำนวน ๓๕ หน่วยงาน	ส่วนภูมิภาค และองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๕๙ หน่วยงาน	
การจัดเตรียม สถานที่	ดี	๘๖	๔๑	๕๗
	พอใช้	๓	๒๔	๒๗
	แก้ไข	๑๑	๓๕	๑๖
ดัชนีข้อมูล / รายการข้อมูล	ดี	๔๙	๑๕	๒๘
	พอใช้	๒๓	๑๙	๒๐
	แก้ไข	๒๘	๖๖	๕๒
การจัดเตรียม ข้อมูลตาม มาตรา ๙	ดี	๔๓	๑๒	๒๓
	พอใช้	๒๖	๓๗	๓๓
	แก้ไข	๓๑	๕๑	๔๔
เจ้าหน้าที่ ผู้รับผิดชอบ	ดี	๙๑	๕๔	๖๘
	พอใช้	-	๔๔	๒๘
	แก้ไข	๙	๒	๕

ผลการตรวจเยี่ยมใน ๙๔ หน่วยงาน พบว่า การจัดเตรียมสถานที่โดยทั่วไปอยู่ในเกณฑ์ดี ร้อยละ ๕๗ การจัดทำดัชนีข้อมูล/รายการข้อมูลอยู่ในเกณฑ์ต้องแก้ไขปรับปรุง ร้อยละ ๕๒ การจัดเตรียมข้อมูลตามมาตรา ๙ อยู่ในเกณฑ์ต้องแก้ไข ร้อยละ ๔๔ โดยแยกได้ ดังนี้

(๑) ส่วนกลางจัดเตรียมสถานที่ เกณฑ์ดี ร้อยละ ๘๖ ดัชนีข้อมูล/รายการข้อมูล เกณฑ์ดี ร้อยละ ๔๙ และเกณฑ์ต้องแก้ไข ร้อยละ ๒๘ การจัดเตรียมข้อมูลตามมาตรา ๙ เกณฑ์ดี ร้อยละ ๔๓ เกณฑ์ต้องแก้ไข ร้อยละ ๓๑

(๒) ส่วนภูมิภาค/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นการจัดเตรียมสถานที่ เกณฑ์ดี ร้อยละ ๔๑ และเกณฑ์ต้องแก้ไข ร้อยละ ๓๕ ดัชนีข้อมูล/รายการข้อมูล เกณฑ์ต้องแก้ไข ร้อยละ ๖๖ การจัดเตรียมข้อมูลตามมาตรา ๙ เกณฑ์ต้องแก้ไข ร้อยละ ๕๑

ผลการแก้ไขจากที่ได้รับรายงานพบว่าหน่วยงานได้แก้ไขเป็นส่วนใหญ่แล้วและพบว่าหน่วยงานของรัฐยังมีอุปสรรคต่อการดำเนินงานบางประการ อาทิ การที่เจ้าหน้าที่ของศูนย์ข้อมูลข่าวสารยังขาดความรู้ ความเข้าใจในวิธีปฏิบัติตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ รวมทั้งการที่เจ้าหน้าที่มีงานประจำที่ต้องรับผิดชอบจำนวนมากและไม่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบเฉพาะงานตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการโดยตรงด้านเดียว ตลอดจนการที่ผู้บริหารหน่วยงานยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และยังไม่ให้ความสำคัญในระดับนโยบายที่จะต้องดำเนินการตามกฎหมายอย่างจริงจังเอาจึงเท่าที่ควร

๑.๓ การกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติเพื่อให้หน่วยงานต่างๆ ของรัฐถือปฏิบัติกรณีมีผู้มาขอข้อมูลข่าวสาร

ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ที่ผ่านมาได้มีกรณีร้องเรียนจากประชาชนอยู่เสมอว่า เมื่อได้ยื่นคำขอข้อมูลข่าวสารแล้ว มีบางหน่วยงานนิ่งเฉยหรือไม่ตอบว่าจะสามารถให้ข้อมูลข่าวสารที่มีคำขอได้หรือไม่ โดยในบางกรณีอาจไม่มีการตอบแจ้งเป็นเวลานานหลายเดือน คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการในการประชุม ครั้งที่ ๓/๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๔๗ จึงได้มีมติกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติเพื่อให้หน่วยงานต่างๆ ของรัฐถือปฏิบัติ ดังนี้

๑.๓.๑ กรณีที่ประชาชนขอข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานของรัฐ และข้อมูลข่าวสารนั้นหน่วยงานของรัฐมีข้อมูลข่าวสารพร้อมที่จะจัดหาให้ได้จะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็วหรือภายในวันที่รับคำขอ

๑.๓.๒ ในกรณีที่ข้อมูลข่าวสารที่ขอมิเป็นจำนวนมาก หรือไม่สามารรถดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๑๕ วัน จะต้องแจ้งให้ผู้ขอข้อมูลทราบภายใน ๑๕ วัน รวมทั้งแจ้งกำหนดวันที่จะดำเนินการแล้วเสร็จให้ผู้ขอข้อมูลทราบด้วย

ทั้งนี้ การกำหนดมาตรการให้หน่วยงานของรัฐ ต้องตอบแจ้งผลการดำเนินการให้ผู้ขอข้อมูลข่าวสารอย่างช้าภายใน ๑๕ วัน นั้น เป็นไปตามมาตรา ๑๑^๔ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖

๒. ด้านการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ แก่หน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน องค์กรทางสังคมและประชาชนทั่วไป รวมทั้งการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อต่างๆ

เนื่องจากสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ จะมีส่วนอย่างสำคัญในการเป็นกลไกสนับสนุนกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารบ้านเมืองและการตรวจสอบการใช้อำนาจอรัฐ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจึงได้มี

^๔มาตรา ๑๑ ส่วนราชการมีหน้าที่พัฒนาความรู้ในส่วนราชการ เพื่อให้มีลักษณะเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ อย่างสม่ำเสมอ โดยต้องรับรู้ข้อมูลข่าวสารและสามารถประมวลผลความรู้ในด้านต่างๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติราชการได้อย่างถูกต้อง รวดเร็วและเหมาะสมกับสถานการณ์ รวมทั้งต้องส่งเสริมและพัฒนาความรู้ ความสามารถ สร้างวิสัยทัศน์และปรับเปลี่ยนทัศนคติของข้าราชการในสังกัด ให้เป็นบุคลากรที่มีประสิทธิภาพและมีการเรียนรู้ร่วมกัน ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติราชการของส่วนราชการให้สอดคล้องกับการบริหารราชการให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามพระราชกฤษฎีกานี้

นโยบายให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้ดำเนินการจัดฝึกอบรม/ประชุม/สัมมนาให้ความรู้ทั้งแก่หน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน องค์กรทางสังคมและประชาชนโดยทั่วไป ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้ดำเนินการดังนี้

๒๓.๑ การจัดสัมมนาในส่วนของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐในส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น

ได้มีการดำเนินการจัดสัมมนาใน ๔ จังหวัด ในช่วงเวลาต่างๆ ดังนี้

(๑) จังหวัดชุมพร	วันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๔๗
(๒) จังหวัดแพร่	วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗
(๓) จังหวัดเลย	วันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๔๗
(๔) จังหวัดระยอง	วันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๔๗

การจัดสัมมนาในแต่ละครั้ง จะมีผู้เข้าสัมมนาครั้งละประมาณ ๑๕๐ - ๒๐๐ คน โดยวัตถุประสงค์ของการจัดสัมมนามีจุดมุ่งหมายที่จะให้เจ้าหน้าที่ทั้งที่เป็นราชการส่วนภูมิภาคราชการส่วนท้องถิ่นได้มีความรู้ ความเข้าใจในสิทธิ หน้าที่และคุณค่าของกฎหมาย

ผลที่ได้รับจากการประชุมสัมมนาพบว่า

ผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนามีความพึงพอใจต่อนโยบายและการจัดประชุมสัมมนา และมีข้อสังเกตเพิ่มเติม ดังนี้

- เสนอให้มีการจัดประชุมสัมมนาอย่างต่อเนื่อง ปีละ ๑ - ๒ ครั้ง
- ควรจัดอบรมในระดับผู้บริหารท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ความต้องการในคู่มือที่มีเนื้อหาของกฎหมายที่อ่านและเข้าใจง่าย
- การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าใจมากกว่านี้เพราะประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่ทราบหรือมีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายฉบับนี้น้อย
- เสนอให้มีการปรับปรุงแบบรายงานผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ประจำปี
- เสนอให้จัดสัมมนาแก่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการปฏิบัติงานโดยตรง โดยเฉพาะการจัดศูนย์ข้อมูลข่าวสาร
- ควรแยกการจัดประชุมสัมมนาระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐและภาคประชาชน

๒๓.๒ การจัดสัมมนาในส่วนของภาคเอกชน องค์กรทางสังคมและประชาชนทั่วไป

๒.๒.๑ การจัดสัมมนาเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ แก่สื่อมวลชน ผู้ดำเนินรายการท้องถิ่นและหอกระจายข่าวรวม ๖ ครั้ง ณ จังหวัดเพชรบูรณ์ กาฬสินธุ์ สุราษฎร์ธานี จันทบุรี ลพบุรี และกาญจนบุรี มีผู้เข้าร่วมสัมมนารวมทั้งสิ้น ๕๔๗ คน

ผลที่ได้รับจากการสัมมนาพบว่า

- ผู้ที่เข้าร่วมสัมมนาเคยได้รับรู้เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการมาก่อน เฉลี่ยร้อยละ ๗๘.๓๙
- เคยใช้สิทธิตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ เฉลี่ยร้อยละ ๕๐.๓๕ โดยใช้สิทธิในการตรวจดู/ขอดูมากที่สุดเกี่ยวกับแผนงาน/โครงการและงบประมาณรายจ่ายประจำปี เฉลี่ยร้อยละ ๒๗.๓๘ รองลงมาคือ ประกาศจัดซื้อจัดจ้าง และ/หรือผลการพิจารณาจัดซื้อจัดจ้าง เฉลี่ยร้อยละ ๒๑.๑๖ และนโยบาย เฉลี่ยร้อยละ ๑๖.๗๘
- หน่วยงานของรัฐยินยอมให้ใช้สิทธิในการตรวจดู/ขอดูข้อมูลข่าวสารได้ทั้งหมด เฉลี่ยร้อยละ ๑๘.๖๐ ได้เพียงบางส่วน เฉลี่ยร้อยละ ๗๖.๔๒ และไม่ได้เลย เฉลี่ยร้อยละ ๔.๙๘
- ข้อมูลข่าวสารของราชการที่ต้องจัดเตรียมไว้ให้พร้อมสำหรับประชาชนเข้าตรวจดู ตามมาตรา ๙ มีความเหมาะสมแล้ว เฉลี่ยร้อยละ ๙๐.๔๓

๒.๒.๒ การจัดสัมมนาเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติ

ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ แก่ภาคเอกชน องค์กรทางสังคม และประชาชนทั่วไป รวม ๖ ครั้ง แบ่งเป็น

- (๑) ในเขตกรุงเทพมหานคร ๔ ครั้ง แบ่งตามกลุ่มเป้าหมายต่างๆ คือ
 - ผู้ประกอบการด้านอุตสาหกรรมก่อสร้าง มีผู้เข้าร่วมสัมมนา ๒๔๒ คน
 - สมาชิก ผู้นำชุมชน องค์กรทางสังคม จาก ๒๖ เขต ในกลุ่ม รีดนโกสินทร์ กลุ่มบูรพา และกลุ่มศรีนครินทร์ของกรุงเทพมหานคร มีผู้เข้าร่วมสัมมนา ๒๖๑ คน
 - สมาชิก ผู้นำชุมชน องค์กรทางสังคม จาก ๒๔ เขตในกลุ่มเจ้าพระยา กลุ่มธนบุรีเหนือ และกลุ่มธนบุรีใต้ของกรุงเทพมหานคร มีผู้เข้าร่วมสัมมนา ๒๘๓ คน
 - อาจารย์ เจ้าหน้าที่ของสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน เจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนทั่วไป มีผู้เข้าร่วมสัมมนา ๔๘๔ คน
- (๒) ในส่วนภูมิภาค ๒ ครั้ง
 - ภาคประชาชน ภาคเอกชนและองค์กรทางสังคม ณ จังหวัดขอนแก่น มีผู้เข้าร่วมสัมมนา ๔๐๐ คน
 - ภาคประชาชน ภาคเอกชนและองค์กรทางสังคม ณ จังหวัดชุมพร มีผู้เข้าร่วมสัมมนา ๒๒๐ คน

ผลที่ได้จากการสัมมนา

- ผู้เข้าร่วมสัมมนาเคยได้รับรู้เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสาร เฉลี่ยร้อยละ ๕๑.๗๔ โดยรับรู้จากสื่อต่างๆ มากที่สุด เฉลี่ยร้อยละ ๔๑.๘๖ รองลงมาจากการฝึกอบรม/สัมมนา เฉลี่ยร้อยละ ๓๙.๕๖
- เคยใช้สิทธิตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ เฉลี่ยร้อยละ ๓๒.๔๕ และไม่เคยใช้สิทธิ เฉลี่ยร้อยละ ๖๗.๕๕
- สามารถขอ/ตรวจดูข้อมูลข่าวสารได้ทั้งหมด เฉลี่ยร้อยละ ๑๗.๕๗ ได้เพียงบางส่วน เฉลี่ยร้อยละ ๗๗.๑๓ และไม่ได้เลย เฉลี่ยร้อยละ ๕.๓๐
- หลังจากมีกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการแล้ว เห็นว่ามีความโปร่งใสในระบบราชการมากขึ้น เฉลี่ยร้อยละ ๖๓.๙๐ เหมือนเดิม เฉลี่ยร้อยละ ๑๖.๖๙ น้อยลง เฉลี่ยร้อยละ ๑.๑๒ และไม่แน่ใจ เฉลี่ยร้อยละ ๑๘.๒๙

๒.๓ การสนับสนุนวิทยากร

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้สนับสนุนวิทยากรเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจในคุณค่า สาระสำคัญและแนวทางปฏิบัติตามกฎหมายกำหนดหน่วยงานต่างๆ ของรัฐ ตามที่หน่วยงานแจ้งขอมา จำนวน ๓๕ หน่วยงาน โดยมีผู้เข้าร่วมสัมมนาจำนวนทั้งสิ้นประมาณ ๕,๐๐๐ คน

๒.๔ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อต่างๆ

แม้ว่างบประมาณมีจำนวนจำกัด แต่เพื่อสามารถเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจต่อประชาชนให้ได้กว้างขวางยิ่งขึ้น คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้มีนโยบายให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ดำเนินการผลิตและเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ ดังนี้

๒.๔.๑ สื่อโทรทัศน์มี ๔ กิจกรรม

- การสนทนาสดทางโทรทัศน์ ความยาวประมาณ ๕๐ นาที จำนวน ๒ ครั้ง ในรายการบ่ายนี้มีคำตอบ ทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง ๙ อ.ส.ม.ท.
- การผลิตและเผยแพร่สโปตโทรทัศน์ เรื่อง ถามได้ ความยาว ๓๐ วินาที ออกเผยแพร่ทางสถานีโทรทัศน์ ๔ ช่อง คือ ช่อง ๓ ๕ ๗ และ ๙ ช่องละ ๒ ครั้ง รวม ๘ ครั้ง
- การผลิตและเผยแพร่สโปตโทรทัศน์ (เดิม) เรื่อง นายข้อมูลข่าวสาร ความยาว ๓๐ วินาที ออกเผยแพร่ทางสถานีโทรทัศน์ ๔ ช่อง คือ ช่อง ๓ ๕ ๗ และ ๙ ช่องละ ๒ ครั้ง รวม ๘ ครั้ง
- การจัดทำสารคดีทางโทรทัศน์ในรายการ สำนักนายกฯ...เพื่อประชาชน ความยาว ๓ - ๕ นาที ออกเผยแพร่ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง ๑๑ จำนวน ๒๐ ครั้ง

๒.๔.๒ สื่อวิทยุมี ๔ กิจกรรม

- การสนทนาสดทางวิทยุ ความยาวประมาณ ๒๕ นาที ออกเผยแพร่ทางสถานีวิทยุในกรุงเทพมหานคร ๔ สถานีๆ ละ ๒ ครั้ง รวม ๘ ครั้ง
- การผลิตและเผยแพร่สโปตวิทยุ ๒ เรื่อง คือ เรื่อง ถามได้และตอบได้ ความยาว ๓๐ วินาที/เรื่อง ออกเผยแพร่ทางสถานีวิทยุในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ๒ สถานี และต่างจังหวัด ๒๐ สถานีๆ ละ ๔๖ ครั้ง รวมทั้งสิ้น ๒,๐๒๔ ครั้ง
- การเผยแพร่สโปตวิทยุ (เดิม) ๒ เรื่อง คือ เรื่อง ขอได้และต้องให้ ความยาว ๓๐ วินาที/เรื่อง ออกเผยแพร่ทางสถานีวิทยุในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ๒ สถานี และต่างจังหวัด ๒๐ สถานีๆ ละ ๓๐ ครั้ง รวมทั้งสิ้น ๑,๓๒๐ ครั้ง
- การเป็นวิทยากรในรายการ การเมืองเรื่องไม่ยาก ออกเผยแพร่ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยเพื่อการศึกษาพร้อมกับสถาบันพระปกเกล้า ความยาว ๒๐ นาที/ครั้ง รวม ๕ ครั้ง

๒.๔.๓ สื่อสิ่งพิมพ์มี ๖ กิจกรรม

- หนังสือคำวินิจฉัยเรื่องอุทธรณ์ โดยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ประจำปี ๒๕๔๕ จำนวน ๒,๐๐๐ เล่ม
- หนังสือรายงานประจำปี ๒๕๔๕ - ๒๕๔๖ ของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ จำนวน ๕,๐๐๐ เล่ม
- จุลสารจดหมายข่าว สขร. ราย ๒ เดือน จำนวน ๖ ฉบับๆ ละ ๑๒,๐๐๐ เล่ม (เดือนพฤศจิกายน ๒๕๔๖ - ตุลาคม ๒๕๔๗)
- ไปสเตอร์ จำนวน ๑๒,๐๐๐ แผ่น และแผ่นพับ จำนวน ๒๐,๐๐๐ แผ่น
- หนังสือคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับการประกวดราคาและจัดซื้อจัดจ้าง จำนวน ๒,๐๐๐ เล่ม
- หนังสือสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน จำนวน ๒๐,๐๐๐ เล่ม (สำหรับหนังสือคำวินิจฉัยฯ เกี่ยวกับการประกวดราคาและสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารฯ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสถาบันเพื่อการพัฒนา ระหว่างประเทศของประเทศแคนาดา (CIDA) และมูลนิธิริเทคพัฒนา)

๓. ด้านการจัดตั้งที่ปรึกษาภาคประชาชน เพื่อให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการใช้สิทธิของประชาชนตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ แก่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

ในการจัดสัมมนาเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ แก่ภาคเอกชน องค์กรทางสังคมและประชาชนทั่วไปทุกครั้ง สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนด้วย อย่างไรก็ตาม เพื่อให้เกิดมีเครือข่ายภาคประชาชนที่ชัดเจนยิ่งขึ้น สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้รับสมัครภาคเอกชน ภาคสังคม และผู้สนใจเข้าร่วมเป็นคณะที่ปรึกษาภาคประชาชนของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการด้วย ซึ่งเป็นการเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนอีกทางหนึ่ง ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

ทั้งนี้ ได้มีการจัดประชุมคณะที่ปรึกษาภาคประชาชน ครั้งที่ ๑/๒๕๔๗ ณ โรงแรมอินทรา ริเจนท์ กรุงเทพฯ ประกอบด้วย ผู้แทนจากผู้ประกอบการด้านอุตสาหกรรมก่อสร้าง สมาชิกองค์กรชุมชนต่างๆ ของกรุงเทพมหานคร และอาจารย์/เจ้าหน้าที่จากสถาบันการศึกษาต่างๆ ซึ่งจะได้มีการพัฒนาให้มีเครือข่ายของคณะที่ปรึกษานี้ให้ครอบคลุมในทุกส่วนของประเทศต่อไป

ผลที่ได้จากการประชุมคณะที่ปรึกษาภาคประชาชน ได้มีข้อคิดเห็นหลายประการ ซึ่งจะได้นำไปดำเนินการต่อไป เช่น

- ข้อมูลราคากลางในการจัดซื้อจัดจ้างสามารถขอได้แต่รายละเอียดขอไม่ได้โดยหน่วยงานของรัฐอ้างว่าเป็นเรื่องลับและเผยแพร่ไม่ได้
- ประชาชนยื่นคำขอข้อมูลข่าวสารไม่ตรงกับหน่วยงานเจ้าของข้อมูล อาจเป็นภาระงานที่หน่วยงานต้องจัดส่งข้อมูลให้หน่วยงานนั้น
- การขอข้อมูลของประชาชนมักได้รับการปฏิเสธจากเจ้าหน้าที่ แต่เมื่อได้รับคำสั่งจากศาล จึงจะได้ข้อมูล
- หน่วยงานของรัฐ ประสงค์จะจัดสัมมนาให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการให้กับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานนั้นๆ แต่ยังคงงบประมาณในการดำเนินการ และวิทยากรที่ให้ความรู้
- การตรวจเยี่ยมศูนย์ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานต่างๆ ควรมีรางวัลหรือคำชมเชยประกาศให้ประชาชนทั่วไปทราบเพื่อเป็นแรงจูงใจ
- การกำหนดระยะเวลาการให้ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานต่างๆ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจะมีวิธีการอย่างไรที่จะให้หน่วยงานนั้นๆ ให้ข้อมูลแก่ผู้ขอในทันทีหรือโดยเร็ว สำหรับกรณีที่ต้องใช้ข้อมูลนั้นโดยเร่งด่วน

- ควรเพิ่มการเผยแพร่ทางสื่อต่างๆ ให้มากขึ้น โดยเฉพาะสื่อโทรทัศน์ประชาชนจะรู้จักใช้สิทธิตามกฎหมายฉบับนี้มากขึ้น
- ควรนำนิสิต นักศึกษามาช่วยเผยแพร่กฎหมายฉบับนี้ โดยจัดอบรม/สัมมนาในรูปแบบที่แตกต่างจากการสัมมนาทั่วไป และอาจแต่งตั้งเป็นอาสาสมัครเผยแพร่กฎหมาย เช่น การออกค่าย เป็นต้น
- ควรขอความร่วมมือจากผู้จัดละครและรายการตลกทางโทรทัศน์ ให้สอดแทรกเรื่องการใช้สิทธิตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการเข้าไปในบทละครหรือบทตลกด้วย

๕. ด้านการพิจารณาดำเนินการเรื่องร้องเรียนของประชาชนที่มีต่อหน่วยงานต่างๆ ของรัฐ

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๑๓^๕ วรรคหนึ่ง ได้กำหนดให้ประชาชนสามารถใช้สิทธิร้องเรียนหน่วยงานของรัฐส่งมายังคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้ในหลายกรณี อาทิ กรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่จัดส่งข้อมูลข่าวสารไปประกาศในราชกิจจานุเบกษาตามมาตรา ๗^๖ ไม่จัดข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ตามมาตรา ๙

^๕มาตรา ๑๓ ผู้ใดเห็นว่าหน่วยงานของรัฐไม่จัดพิมพ์ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๗ หรือไม่จัดข้อมูลข่าวสารไว้ให้ประชาชนตรวจดูได้ตามมาตรา ๙ หรือไม่จัดหาข้อมูลข่าวสารให้แก่ตนตามมาตรา ๑๑ หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้า หรือเห็นว่าตนไม่ได้รับความสะดวกโดยไม่มีเหตุอันสมควร ผู้นั้นมีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการ เว้นแต่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการมีคำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ หรือคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้านตามมาตรา ๑๗ หรือคำสั่งไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๕

ในกรณีที่มีการร้องเรียนต่อคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องเรียน ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นให้ขยายเวลาออกไปได้ แต่ต้องแสดงเหตุผลและรวมเวลาทั้งหมดแล้วต้องไม่เกินหกสิบวัน

^๖มาตรา ๗ หน่วยงานของรัฐต้องส่งข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา

- (๑) โครงสร้างและการจัดองค์กรในการดำเนินงาน
- (๒) สรุปอำนาจหน้าที่ที่สำคัญและวิธีการดำเนินงาน
- (๓) สถานที่ติดต่อเพื่อขอรับข้อมูลข่าวสารหรือคำแนะนำในการติดต่อกับหน่วยงานของรัฐ
- (๔) กฎ มติคณะรัฐมนตรี ข้อบังคับ คำสั่ง หนังสือเวียน ระเบียบ แบบแผน นโยบายหรือการตีความ ทั้งนี้ เฉพาะที่จัดให้มีขึ้นโดยมีสภาพอย่างกฎ เพื่อให้มีผลเป็นการทั่วไปต่อเอกชนที่เกี่ยวข้อง
- (๕) ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อมูลข่าวสารใดที่ได้มีการจัดพิมพ์เพื่อให้แพร่หลายตามจำนวนพอสมควรแล้วถ้ามีการลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาโดยอ้างอิงถึงสิ่งพิมพ์นั้น ก็ให้ถือว่าเป็นการปฏิบัติตามบทบัญญัติวรรคหนึ่งแล้ว

ให้หน่วยงานของรัฐรวบรวมและจัดให้มีข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่งไว้เผยแพร่ เพื่อขายหรือจำหน่ายจ่ายแจก ณ ที่ทำการของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นตามที่เห็นสมควร

รวมทั้งการไม่จัดหาข้อมูลข่าวสารให้ตามที่ประชาชนได้มีคำขอตามมาตรา ๑๑ หรือเมื่อเห็นว่าตนไม่ได้รับความสะดวกโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

นอกจากนี้ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐปฏิเสธว่าไม่มีข้อมูลข่าวสารตามที่มีคำขอ ถ้าผู้มีความเชื่อว่าเป็นความจริงก็สามารถใช้สิทธิร้องเรียนเพื่อให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเข้าดำเนินการตรวจสอบหน่วยงานของรัฐได้ด้วย สำหรับสถิติการดำเนินการเรื่องร้องเรียนที่สรุปเสนอนี้จะเป็นสถิติตามปี พ.ศ. ดังนี้

สถิติจำนวนเรื่องร้องเรียน							
ปี	๒๕๔๑	๒๕๔๒	๒๕๔๓	๒๕๔๔	๒๕๔๕	๒๕๔๖	๒๕๔๗ (ม.ค. - ก.ย.)
จำนวนเรื่อง	๒๖	๑๒๒	๑๖๔	๑๕๐	๑๗๗	๒๑๐	๒๑๑

๔.๑ การดำเนินการเรื่องร้องเรียนในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ (เดือนมกราคม - กันยายน ๒๕๔๗)

ผลการดำเนินการเรื่องร้องเรียนในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ปรากฏว่ามีการร้องเรียนต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ จำนวน ๒๑๑ เรื่อง ได้ดำเนินการยุติเรื่องแล้วทั้งหมด มีบางเรื่องที่มีการพิจารณาหลายครั้ง เนื่องจากมีผู้เกี่ยวข้องหลายคนและอยู่คนละส่วนงาน บางเรื่องที่ประชุมมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการไปตรวจสอบข้อเท็จจริงนอกสถานที่ โดยใช้วิธีการประสานและแนะนำการปฏิบัติแก่หน่วยงานที่ถูกร้องเรียนจนได้ข้อยุติ เช่น กรณีร้องเรียนของกลุ่มบริษัทพัฒนาตลาดใหม่ดอนเมือง จำกัด ซึ่งร้องเรียนเป็นจำนวนมาก และร้องเรียนหลายหน่วยงาน เช่น กรมธนารักษ์ กระทรวงการคลัง กองทัพอากาศ กรมที่ดิน สำนักงานเขต และกรณีที่ธนาคารออมสิน สำนักงานใหญ่ถูกร้องเรียน เป็นต้น

สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับการร้องเรียนในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ (เดือนมกราคม - กันยายน ๒๕๔๗) สรุปได้ ดังนี้

จำแนกตามหน่วยงานของรัฐที่ถูกร้องเรียน

- ราชการส่วนกลาง	คิดเป็นร้อยละ	๑๙.๖๒
- ราชการส่วนภูมิภาค	คิดเป็นร้อยละ	๒๒.๔๒
- ราชการส่วนท้องถิ่น	คิดเป็นร้อยละ	๓๘.๓๑
- รัฐวิสาหกิจ	คิดเป็นร้อยละ	๕.๖๐
- องค์กรอื่นๆ	คิดเป็นร้อยละ	๑๔.๐๑

จำแนกตามประเภทของผู้ใช้สิทธิร้องเรียน

- ประชาชนทั่วไป	คิดเป็นร้อยละ	๓๗.๘๓
- ผู้ประกอบกิจการ/พนักงานบริษัท	คิดเป็นร้อยละ	๑๒.๑๔

- ข้าราชการ	คิดเป็นร้อยละ	๒๒.๔๒
- ข้าราชการส่วนท้องถิ่น	คิดเป็นร้อยละ	๑๙.๖๒
- อื่นๆ	คิดเป็นร้อยละ	๘.๔๑

จำแนกตามประเภทของข้อมูลข่าวสาร

- ข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้าง แผนงาน/โครงการ	คิดเป็นร้อยละ	๑๕.๘๘
- การปฏิบัติงานต่างๆ	คิดเป็นร้อยละ	๑๑.๒๑
- ข้อมูลการประเมิน/ข้อสอบ	คิดเป็นร้อยละ	๑๐.๒๘
- ข้อมูลการดำเนินคดีวินัย/อาญา	คิดเป็นร้อยละ	๗.๔๗
- ข้อมูลอื่นๆ	คิดเป็นร้อยละ	๕๕.๑๔

๔.๒ กรณีผู้ใช้สิทธิร้องเรียนขอให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการใช้อำนาจตามมาตรา ๓๓^๗ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐

สำหรับกรณีผู้ใช้สิทธิร้องเรียนขอให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการใช้อำนาจตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ เพื่อตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งแจ้งว่าไม่มีอยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแล แต่ผู้ใช้สิทธิไม่เชื่อการปฏิบัติของหน่วยงาน จึงร้องเรียนเพื่อขอให้มีการตรวจสอบ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ มีจำนวนผู้ใช้สิทธิ (เดือนตุลาคม ๒๕๕๖ - กันยายน ๒๕๕๗) รวม ๑๑ เรื่อง ซึ่งจากการตรวจสอบของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการโดยคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจเพื่อดำเนินการกรณีร้องเรียนให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการใช้อำนาจตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ เพื่อตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐ ปรากฏว่า คณะอนุกรรมการฯ เชื่อว่าไม่มีข้อมูลข่าวสารจริงจำนวน ๘ เรื่อง และเป็นเรื่องที่อยู่ระหว่างดำเนินการ จำนวน ๓ เรื่อง

^๗มาตรา ๓๓ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐปฏิเสธว่าไม่มีข้อมูลข่าวสารตามที่มีคำขอไม่ว่าจะเป็นกรณีตามมาตรา ๑๑ หรือมาตรา ๒๕ ถ้าผู้มีคำขอไม่เชื่อว่าเป็นความจริงและร้องเรียนต่อคณะกรรมการตามมาตรา ๑๓ ให้คณะกรรมการมีอำนาจเข้าดำเนินการตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของราชการที่เกี่ยวข้องได้และแจ้งผลการตรวจสอบให้ผู้ร้องเรียนทราบ

หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องยินยอมให้คณะกรรมการหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมายเข้าตรวจสอบข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองของตนได้ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยได้หรือไม่ก็ตาม

๕. ด้านการตอบข้อหาหรือ

ในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ (เดือนตุลาคม ๒๕๔๖ - กันยายน ๒๕๔๗)

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๒๘ (๒) กำหนดให้ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการมีหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐ เกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติตามที่ได้รับคำขอ โดยในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ หน่วยงานของรัฐได้ เสนอเรื่องหรือมายังคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ จำนวน ๓๐ - ๔๐ เรื่อง และทางโทรศัพท์ จำนวน ๑,๐๐๐ เรื่อง ทั้งนี้ มีกรณีสำคัญที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยคณะอนุกรรมการ ตอบข้อหาหรือตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการได้ให้ความเห็นและข้อแนะนำให้แก่หน่วยงาน ของรัฐ เช่น กรณีกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ได้หารือในประเด็นที่เกี่ยวกับพระราชบัญญัติ ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เพื่อพิจารณาว่ากองทุนฯ มีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐตาม uly มาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หรือไม่ คณะอนุกรรมการฯ มีความเห็นว่า เนื่องจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา อยู่ในการกำกับดูแลของกระทรวงการคลัง จึงถือเป็นหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ กรณี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์หารือเกี่ยวกับการจะนำข้อมูลข่าวสารประเภทคำสั่ง ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศของมหาวิทยาลัยไปเผยแพร่ใน Homepage ของมหาวิทยาลัย เพื่อให้บุคลากรของ มหาวิทยาลัยและบุคคลภายนอกสามารถค้นหาข้อมูลข่าวสารได้ คณะอนุกรรมการฯ มีความเห็นว่า หน่วยงานของรัฐควรพิจารณาในเนื้อหาของสาระของข้อมูลข่าวสารที่จะนำไปเผยแพร่ใน Homepage และดำเนินการให้สอดคล้องกับกฎหมายต่อไป และกรณีการไฟฟ้านครหลวงหารือเกี่ยวกับ หลักการปฏิบัติในการให้ข้อมูลการใช้ไฟฟ้ากับผู้ขอข้อมูลจากหน่วยงานภายนอกการไฟฟ้านครหลวง ซึ่งคณะอนุกรรมการฯ มีความเห็นว่าการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการใช้ไฟ มีผู้ใช้ไฟให้ ความยินยอมแล้วสามารถดำเนินการได้ และหากควรเปิดเผยข้อมูลที่จะกระทบประโยชน์ได้เสียผู้ใด ให้หน่วยงานของรัฐสอบถามคำคัดค้านเพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๑๗^๔ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร ของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

^๔ มาตรา ๑๗ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐเห็นว่าการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการใดอาจกระทบถึงประโยชน์ ได้เสียของผู้ใด ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐแจ้งให้ผู้นั้นเสนอคำคัดค้านภายในเวลาที่กำหนด แต่ต้องให้เวลาอันสมควรที่ผู้นั้นอาจ เสนอคำคัดค้านได้ ซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

ผู้ที่ได้รับแจ้งตามวรรคหนึ่ง หรือผู้ที่ทราบว่าเป็นการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการใดอาจกระทบถึงประโยชน์ ได้เสียของตนมีสิทธิคัดค้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นได้โดยทำเป็นหนังสือถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบ

ในกรณีที่มีการคัดค้านเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบต้องพิจารณาคำคัดค้านและแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้คัดค้าน ทราบโดยไม่ชักช้า ในกรณีที่มิได้คำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้าน เจ้าหน้าที่ของรัฐจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นมีได้จนกว่าจะล่วงพ้น กำหนดเวลาอุทธรณ์ตามมาตรา ๑๘ หรือจนกว่าคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้มีคำวินิจฉัยให้เปิดเผย ข้อมูลข่าวสารนั้นได้ แล้วแต่กรณี

๖. ด้านการจัดทำร่างปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐

๖.๑ การปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐

สืบเนื่องจากการที่รัฐบาลโดย พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ได้แถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีต่อรัฐสภา เมื่อวันที่จันทร์ที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ โดยได้ระบุร่างกฎหมายที่รัฐบาลเห็นว่าจำเป็นต่อการบริหารราชการแผ่นดินมาตรา ๑๗๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จำนวน ๑๔ ฉบับ ซึ่งร่างกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นหนึ่งในร่างกฎหมายดังกล่าว คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจึงได้พิจารณาร่างกฎหมายเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ตามที่คณะอนุกรรมการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ และยกร่างอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้องเสนอ โดยคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้มีการพิจารณาร่างปรับปรุงแก้ไขกฎหมายดังกล่าว รวมหลายครั้ง และในที่สุดคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการในการประชุม ครั้งที่ ๖/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๖ ได้มีมติเห็นชอบกับร่างกฎหมายเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐

๖.๑.๑ ประเด็นสำคัญที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการมีมติให้ปรับปรุงแก้ไข

(๑) กำหนดให้หน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญเป็นหน่วยงานของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ (แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามในมาตรา ๔)

(๒) กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖)

(๓) กำหนดให้การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นที่เชื่อถือได้ในความถูกต้อง และประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้ มีผลเป็นการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๗ หรือมาตรา ๘ ได้ (เพิ่มเติมมาตรา ๑๐/๑)

(๔) กำหนดให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการพิจารณาคำร้องเรียนแทนได้ (เพิ่มวรรคสามของมาตรา ๑๓)

(๕) กำหนดให้หน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญแต่ละหน่วยงาน ออกระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของตนเอง (เพิ่มวรรคสองของมาตรา ๑๖)

(๖) แก้ไของค์ประกอบของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๗)

(๗) แก้ไขอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๘)

(๘) แก้ไขวาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐)

(๙) กำหนดให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่งแทนได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๔)

(๑๐) แก้ไขเรื่องการแต่งตั้งวาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๕)

(๑๑) กำหนดให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ มีอำนาจเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครอง ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร (เพิ่มเติมมาตรา ๓๗/๑)

๖.๑.๒ ประเด็นที่เกี่ยวกับการปรับปรุงโครงสร้างองค์กร

ผลการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ดังกล่าว มีประเด็นเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงโครงสร้างองค์กรของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการด้วย ดังนั้น ร่างพระราชบัญญัติฯ ที่เสนอคณะรัฐมนตรีจึงประกอบด้วยร่างกฎหมาย ดังนี้

(๑) ร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(๒) ร่างพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(๓) ร่างพระราชบัญญัติโอนอำนาจหน้าที่และกิจการบริหารบางส่วนของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ไปเป็นของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ.

(๔) ร่างกฎหมายแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

๖.๑.๓ การพิจารณาของคณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๗ รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้พิจารณาให้ความเห็นชอบร่างกฎหมายดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๔๖ ซึ่งเรื่องนี้คณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๗ (ฝ่ายกฎหมาย) ได้พิจารณาแล้วมีมติ ดังนี้

(๑) เห็นควรให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเร่งรัดนำประเด็นปัญหาข้อขัดแย้งเกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ในเรื่องการบังคับใช้กับองค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยโดยเร็ว

(๒) เห็นควรอนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติโอนอำนาจหน้าที่และกิจการบริหารบางส่วนของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรีไปเป็นของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักนายกรัฐมนตรี

พ.ศ. รวม ๓ ฉบับ และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา โดยให้รอผลการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับการบังคับใช้กับองค์กระติฐระตามรัฐธรรมนูญ ตามมติคณะกรรมการกั้่นกรองฯ ในข้อ ๑ และให้รับประเด็นอภิปรายพร้อมความเห็นส่วนราชการที่เกี่ยวข้องไปพิจารณา แล้วส่งให้คณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎรพิจารณา ก่อนนำเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาต่อไป โดยในการส่งสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาให้แจ้งด้วยว่าเป็นร่างพระราชบัญญัติที่จำเป็นต่อการบริหารราชการแผ่นดินมาตรา ๑๗๓^๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

(๓) เห็นควรอนุมัติหลักการร่างกฎหมายแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแล้วให้ดำเนินการต่อไปได้เมื่อร่างพระราชบัญญัติฯ ในข้อ ๒ ประกาศใช้บังคับแล้ว

๖.๑.๔ การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

คณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๗ อนุมัติตามมติคณะกรรมการกั้่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๗ (ฝ่ายกฎหมาย) ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนระหว่างการรอผลการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ และการตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ และร่างกฎหมายของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๖.๑.๕ ผลการดำเนินการถึงปัจจุบัน

(๑) สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ได้ส่งเรื่องตามข้อ ๖.๑.๓ (๑) ไปยังศาลรัฐธรรมนูญแล้ว ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

(๒) สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ได้ส่งผู้แทนไปชี้แจงเกี่ยวกับร่างกฎหมายตามข้อ ๖.๑.๒ ต่อคณะกรรมการกฤษฎีกาแล้ว ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^๓มาตรา ๑๗๓ ร่างพระราชบัญญัติที่คณะรัฐมนตรีระบุไว้ในนโยบายที่แถลงต่อรัฐสภาตามมาตรา ๒๑๑ ว่าจำเป็นต่อการบริหารราชการแผ่นดินหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใด หากสภาผู้แทนราษฎรมีมติไม่ให้ความเห็นชอบและคะแนนเสียงที่ไม่ให้ความเห็นชอบไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ คณะรัฐมนตรีอาจขอให้รัฐสภาประชุมร่วมกันเพื่อมีมติอีกครั้ง หากรัฐสภามีมติให้ความเห็นชอบ ให้ตั้งบุคคลซึ่งเป็นหรือมิได้เป็นสมาชิกของแต่ละสภามีจำนวนเท่ากันตามที่คณะรัฐมนตรีเสนอประกอบกันเป็นคณะกรรมาธิการร่วมกันของรัฐสภาเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ และให้คณะกรรมาธิการร่วมกันของรัฐสภา รายงานและเสนอร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่ได้พิจารณาแล้วต่อรัฐสภา ถ้ารัฐสภามีมติเห็นชอบด้วยร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น ให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๙๓ ถ้ารัฐสภาไม่ให้ความเห็นชอบให้ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นเป็นอันตกไป

๖.๒ การจัดทำร่างกฎหมายคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล

๖.๒.๑ หลักการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร

ส่วนบุคคล

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หมวด ๓ ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลได้มีบทบัญญัติที่กำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางที่ให้นหน่วยงานต่างๆของรัฐจะต้องถือปฏิบัติ เกี่ยวเนื่องกับการจัดเก็บ การรวบรวม และการนำไปใช้ซึ่งข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล โดยมีหลักเกณฑ์หรือมาตรการสำคัญที่กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องถือปฏิบัติ ได้แก่

(๑) การกำหนดวัตถุประสงค์การจัดเก็บที่ชัดเจน (Identifying Purposes) ตามมาตรา ๒๓ (๕) วรรคสอง

(๒) การจัดให้มีระบบหรือจัดเก็บเท่าที่จำเป็น รวมทั้งยกเลิกระบบดังกล่าวเมื่อหมดความจำเป็น (Limiting Collection and Retention) ตามมาตรา ๒๓ (๑)

(๓) ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่จัดเก็บจะต้องตรวจแก้ไขให้ถูกต้องอยู่เสมอ (Accuracy) ตามมาตรา ๒๓ (๔)

(๔) การนำข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลไปใช้หรือไปเปิดเผยจะต้องอยู่ในกรอบวัตถุประสงค์และตามที่กฎหมายกำหนด มิฉะนั้นจะต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลก่อน (Consent, Limiting Use, Disclosure) ตามมาตรา ๒๔

(๕) จะต้องมึระบบรักษาความปลอดภัยของข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล เพื่อป้องกันมิให้มีการนำไปใช้โดยไม่เหมาะสม (Safeguards) ตามมาตรา ๒๓ (๕)

(๖) การกำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษาเกี่ยวกับระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของหน่วยงานของตน เช่น ประเภทของบุคคลและของระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่จัดเก็บ ลักษณะของการใช้ข้อมูล วิธีการขอตรวจดู วิธีการขอแก้ไขและแหล่งที่มาของข้อมูล (Openness) ตามมาตรา ๒๓ (๓)

ในเรื่องของการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลนี้ ได้มีการพัฒนาบทบัญญัติและมีการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวในนานาประเทศ โดยเฉพาะในยุโรปและสหรัฐอเมริกา เช่น กรณีสหภาพยุโรป ได้มีการออกกฎหมายโดยรัฐสภายุโรป กำหนดแนวทางและหลักเกณฑ์ในการคุ้มครองปกป้องความเป็นส่วนตัวของบุคคลในส่วนที่เกี่ยวกับกระบวนการจัดเก็บ การรวบรวมและการนำไปใช้ซึ่งข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ตลอดจนมาตรการที่จะทำให้การเชื่อมโยงข้อมูลส่วนบุคคลโดยเสรีที่จะไม่กระทบต่อมาตรการคุ้มครองความเป็นส่วนตัวส่วนตัวของบุคคล (Directive 95/46/EC of the European Parliament and of the Council of 24 October 1995 on the protection of individuals with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data) ทั้งนี้ EC Directive มีหลักสำคัญ คือ กำหนดให้ประเทศสมาชิกในสหภาพยุโรป จะต้องมีมาตรฐานการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลในเรื่องที่เกี่ยวกับความเป็นส่วนตัว ในส่วนที่เกี่ยวกับกระบวนการจัดเก็บ การรวบรวมและการนำไปใช้ซึ่งข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล รวมทั้งกำหนดเงื่อนไขที่จะไม่ให้ประเทศสมาชิกยินยอมให้มีการส่งผ่าน

ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลไปยังประเทศอื่นๆ นอกสหภาพยุโรปที่มีมาตรฐานในการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลต่ำกว่ามาตรฐานที่สหภาพยุโรปกำหนด เช่น ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับธุรกิจการบิน เป็นต้น

๖.๒.๒ การศึกษาเพื่อจัดทำร่างกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อให้ครอบคลุมภาคเอกชน

คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ทำการศึกษาและเตรียมการดำเนินงานเพื่อการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของประเทศไทยให้เป็นไปตามมาตรฐานสหภาพยุโรป และมาตรฐานนานาชาติในหลายๆ ประการ เช่น การส่งเจ้าหน้าที่ไปร่วมประชุมด้านการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล และความเป็นส่วนตัวในระดับนานาชาติ (International Conference of Personal Data and Privacy Protection) ตลอดจนการจัดประชุมสัมมนาเรื่องดังกล่าวขึ้นในประเทศไทยหลายครั้ง รวมทั้งว่าจ้างสถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ให้จัดทำความเห็นทางวิชาการเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และแนวทางการพิจารณาและดำเนินการเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล และจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งคณะผู้วิจัยได้ยกย่องพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ขึ้นอีกฉบับหนึ่ง และได้ผ่านการระดมความคิดเห็นจากนักวิชาการและหน่วยงานต่างๆ ในชั้นต้น เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๔๗

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้เสนอร่างกฎหมายดังกล่าวให้ที่ประชุมสัมมนาร่วมระหว่างคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการและคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณา ในระหว่างวันที่ ๒๗ - ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ ณ โรงแรมมิชชั่นฮิลล์ กอล์ฟคลับ เขาใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งที่ประชุมสัมมนาได้มีการพิจารณาให้ความเห็นเพื่อให้ผู้ศึกษานำไปปรับปรุงแก้ไขร่างกฎหมายหลายประการ

๖.๒.๓ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. โดยคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

หลังจากนั้น สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้นำเสนอร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ซึ่งมีการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอของที่ประชุมสัมมนาดังกล่าวข้างต้นเพื่อให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการพิจารณาให้ความเห็นชอบในหลักการของร่างกฎหมายในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๔๗ ซึ่งที่ประชุมมีมติให้จัดประชุมสัมมนาทางวิชาการระหว่างคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ผู้แทนกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผู้แทนกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันพิจารณาเกี่ยวกับนโยบายและร่างกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นผู้จัดทำร่าง และร่างที่คณะผู้วิจัยแห่งสถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัย

ธรรมศาสตร์ เป็นผู้จัดทำร่างขึ้นรวม ๒ ฉบับ มาพิจารณาเปรียบเทียบกันเพื่อหาข้อยุติในการดำเนินการที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันอีกครั้ง

๖.๒.๔ ผลการสัมมนาตามมติของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ตามข้อ ๖.๒.๓

ในการสัมมนาดังกล่าว ได้มีข้อสังเกตให้มีการปรับปรุงแก้ไขร่างกฎหมายหลายประการ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากร่างกฎหมาย ๒ ฉบับ ที่เสนอโดยกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ มีจุดมุ่งหมายที่ต้องการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่อยู่ในความครอบครองของเอกชนเหมือนกัน แม้จะมีบทบัญญัติในรายละเอียดที่แตกต่างกันบ้างก็ตาม ซึ่งผลจากการสัมมนามีความชัดเจนว่า ควรมีกฎหมายเพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าวนี้เพียงฉบับเดียวและการจัดตั้งสำนักงานใหม่ควรดำเนินการเฉพาะเท่าที่จำเป็นเพื่อมิให้เกิดความซ้ำซ้อนและประหยัด โดยให้นำผลจากการสัมมนาไปปรับปรุงร่างกฎหมายให้สมบูรณ์เหมาะสมที่สุดต่อไป ดังนั้น จึงมีมติให้รายงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๕ (ฝ่ายสังคม วิจัย วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี) เพื่อมีมติให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ และกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รับร่างกฎหมายทั้งสองฉบับมาปรับปรุงแก้ไขให้เป็นฉบับเดียวเพื่อเสนอคณะกรรมการกฤษฎีกาฯ พิจารณาอีกครั้งหนึ่ง ก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรี

๖.๒.๕ การสรุปผลการสัมมนาเสนอคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เพื่อพิจารณา

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้สรุปรายงานให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการพิจารณาว่า แม้ว่าในการสัมมนามีได้มีการหารืออย่างชัดเจนในประเด็นที่ว่าหน่วยงานใดสมควรจะเป็นผู้ที่รับผิดชอบการดำเนินการตามร่างกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ... แต่สามารถสรุปเป็นความเห็นเสนอเพื่อพิจารณาได้ ดังนี้

(๑) ร่างกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เป็นกฎหมายกลางด้านการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล มิใช่กฎหมายที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีเฉพาะด้าน ดังนั้น ที่ประชุมสัมมนาจึงไม่มีผู้หนึ่งผู้ใดโต้แย้งหรือมีข้อสังเกตในทางไม่เห็นด้วยกรณีที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจะเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบตามร่างกฎหมายที่เสนอ โดยให้ถือว่าเป็นประเด็นที่จะต้องตัดสินใจในระดับนโยบาย

(๒) เนื่องจากคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบในหลักการการแก้ไขพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ โดยยกฐานะของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการให้มีฐานะเทียบเท่ากรม สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งขณะนี้ร่างกฎหมายดังกล่าว อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา ประกอบกับสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้รับผิดชอบเป็นฝ่ายธุรการและวิชาการของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ในการดำเนินการด้านการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐอยู่แล้ว ดังนั้น จึงเห็นสมควรเสนอคณะกรรมการกฤษฎีกาเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๕

(ฝ่ายสังคม วิจัย วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี) เพื่อพิจารณามิมีมติให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบการดำเนินการตามร่างกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลนี้ด้วย เพราะการบังคับใช้กฎหมายในด้านนี้ จะมีเอกภาพโดยมีการบูรณาการด้านบุคลากร แผนงานและแนวปฏิบัติ เพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการมีความพร้อมในเรื่องประสบการณ์ ความรู้ ความเข้าใจ สอดคล้องกับหลักสากลที่ถือปฏิบัติกันในการมีมาตรการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลภาครัฐและภาคเอกชนอยู่ในหน่วยงานเดียวกัน

คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการในการประชุม ครั้งที่ ๓/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๗ ได้มีมติให้แจ้งมติคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการในการประชุม ครั้งที่ ๓/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๗ รวม ๒ ประเด็น ให้คณะกรรมการกฤษฎีกาเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คือให้พิจารณามอบหมายให้กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ รวบรวมกฎหมายทั้งสองฉบับให้เป็นฉบับเดียว และให้พิจารณามิมีมติกำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบทางธุรการและวิชาการตามร่างกฎหมายฉบับใหม่นี้

ซึ่งขณะนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแจ้งไปยังกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ขอความเห็นเกี่ยวกับมติของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการใน ๒ ประเด็นดังกล่าว และเมื่อได้รับทราบความเห็นแล้ว ก็จะเชิญผู้แทนของกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และผู้แทนของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการไปร่วมชี้แจงต่อคณะกรรมการกฤษฎีกาเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

๗. ด้านการดำเนินการเรื่องอุทธรณ์การไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารโดยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในกรณีที่มีการใช้สิทธิอุทธรณ์คำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานใดคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจะส่งเรื่องให้คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ซึ่งมีอำนาจหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕^{๑๐} หรือ

^{๑๐} มาตรา ๑๕ ข้อมูลข่าวสารของราชการที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสถาบันพระมหากษัตริย์จะเปิดเผยมิได้

มาตรา ๑๕^{๑๑} หรือคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้านตามมาตรา ๑๗ และคำสั่งไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๕^{๑๒} ให้เป็นผู้พิจารณา ซึ่งคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร มี ๕ สาขา ประกอบด้วย คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาการแพทย์และสาธารณสุข ๕ คน สาขาต่างประเทศและความมั่นคงของประเทศ ๕ คน สาขา

^{๑๑}มาตรา ๑๕ ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยก็ได้ โดยคำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐประโยชน์สาธารณะและประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกัน

(๑) การเปิดเผยจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือความมั่นคงในทางเศรษฐกิจหรือการคลังของประเทศ

(๒) การเปิดเผยจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพ หรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ไม่ว่าจะเกี่ยวกับการฟ้องคดี การป้องกัน การปราบปราม การทดสอบ การตรวจสอบ หรือการรู้แหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสารหรือไม่ก็ตาม

(๓) ความเห็นหรือคำแนะนำภายในหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการเรื่องหนึ่งเรื่องใดแต่ทั้งนี้ไม่รวมถึงรายงานทางวิชาการ รายงานข้อเท็จจริง หรือข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ในการทำความเข้าใจหรือคำแนะนำภายในดังกล่าว

(๔) การเปิดเผยจะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคลหนึ่งบุคคลใด

(๕) รายงานการแพทย์หรือข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลซึ่งการเปิดเผยจะเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร

(๖) ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีกฎหมายคุ้มครองมิให้เปิดเผย หรือข้อมูลข่าวสารที่มีผู้ให้มาโดยไม่ประสงค์ให้ทางราชการนำไปเปิดเผยต่อผู้อื่น

(๗) กรณีอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดก็ได้ แต่ต้องระบุไว้ด้วยว่า ที่เปิดเผยไม่ได้เพราะเป็นข้อมูลข่าวสารประเภทใดและเพราะเหตุใดและให้ถือว่ากรณีคำสั่งเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นดุลพินิจ โดยเฉพาะของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามลำดับสายการบังคับบัญชา แต่ผู้ขออาจอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

^{๑๒}มาตรา ๒๕ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๕ บุคคลย่อมมีสิทธิที่จะได้รับรู้ถึงข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตน และเมื่อบุคคลนั้นมีคำขอเป็นหนังสือ หน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้นจะต้องให้บุคคลนั้นหรือผู้กระทำการแทนบุคคลนั้นได้ตรวจดูหรือได้รับสำเนาข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลส่วนที่เกี่ยวกับบุคคลนั้น และให้นำมาตรา ๙ วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การเปิดเผยรายงานการแพทย์ที่เกี่ยวกับบุคคลใดถ้ากรณีมีเหตุอันควรเจ้าหน้าที่ของรัฐจะเปิดเผยต่อเฉพาะแพทย์ที่บุคคลนั้นมอบหมายก็ได้

ถ้าบุคคลใดเห็นว่าข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนส่วนใดไม่ถูกต้องตามที่จริง ให้มีสิทธิยื่นคำขอเป็นหนังสือให้หน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนนั้นได้ ซึ่งหน่วยงานของรัฐจะต้องพิจารณาคำขอดังกล่าว และแจ้งให้บุคคลนั้นทราบโดยไม่ชักช้า

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารให้ตรงตามที่คำขอให้ผู้นั้นมีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับแจ้งคำสั่งไม่ยินยอมแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสาร โดยยื่นคำอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการ และไม่ว่ากรณีใดๆ ให้เจ้าของข้อมูลมีสิทธิร้องขอให้หน่วยงานของรัฐหมายเหตุคำขอของตนแนบไว้กับข้อมูลข่าวสารส่วนที่เกี่ยวข้องได้

ให้บุคคลตามที่กำหนดในกฎกระทรวงมีสิทธิดำเนินการตามมาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ และมาตรานี้แทนผู้เยาว์ คนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ หรือเจ้าของข้อมูลได้ถึงแก่กรรมแล้วได้

วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการเกษตร ๖ คน สาขาเศรษฐกิจและการคลังของประเทศ ๖ คน และสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย ๒๓ คน รวมทั้งสิ้น ๔๕ คน สำหรับสถิติการดำเนินการเรื่องอุทธรณ์ที่สรุปเสนอนี้จะเป็นสถิติตามปี พ.ศ. ดังนี้

สถิติจำนวนเรื่องอุทธรณ์							
ปี	๒๕๔๑	๒๕๔๒	๒๕๔๓	๒๕๔๔	๒๕๔๕	๒๕๔๖	๒๕๔๗ (ม.ค. - ก.ย.)
จำนวนเรื่อง	๖	๘๗	๘๓	๘๘	๑๑๗	๑๕๑	๑๔๑

๗.๑ การพิจารณาดำเนินการเรื่องอุทธรณ์ในปี พ.ศ. ๒๕๔๗

สำหรับในระยะ ๙ เดือนแรกของปี ๒๕๔๗ (เดือนมกราคม-กันยายน ๒๕๔๗) มีการอุทธรณ์มายังคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจำนวน ๑๔๑ เรื่อง เพิ่มจากระยะเดียวกันปี ๒๕๔๖ จำนวน ๒๖ เรื่อง หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๒.๖๐ โดยมีคำวินิจฉัยแล้ว ๗๕ เรื่อง และมีเรื่องที่ยังอยู่ในระหว่างการดำเนินการพิจารณาวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารจำนวน ๘๖ เรื่อง ซึ่งประเภทของเรื่อง que เข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่สำคัญ เช่น เรื่องเกี่ยวกับการปฏิเสธการแก้ไขข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้อง วัน เดือน ปีเกิด ในทะเบียนประวัติ (ก.พ. ๗) ของข้าราชการ ข้อมูลการดำเนินการสอบสวนทางวินัย ข้อมูลการดำเนินการสอบสวนทางคดีอาญา ข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้าง ข้อมูลเพื่อตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ข้อมูลด้านการเงินการคลัง/ภาษี ข้อมูลการบริหารงานบุคคล ข้อมูลเกี่ยวกับที่ดิน/เอกสารสิทธิ์ เป็นต้น

๗.๒ ตัวอย่างคำวินิจฉัยที่น่าสนใจ

กรณีที่ ๑ การอุทธรณ์คำสั่งไม่แก้ไข วัน เดือน ปีเกิด ในทะเบียนประวัติ (ก.พ. ๗) ของข้าราชการพลเรือน สังกัดกรมราชทัณฑ์ ซึ่งกรมราชทัณฑ์ได้ส่งคำขอแก้ไขดังกล่าวให้สำนักงาน ก.พ. และสำนักงาน ก.พ. ได้พิจารณาว่าไม่อนุมัติให้แก้ไข โดยให้เหตุผลว่าหลักฐานต่างๆ ของผู้อุทธรณ์ที่ส่งไปประกอบการพิจารณาไม่อาจพิสูจน์ได้ชัดเจนว่า วัน เดือน ปีเกิด ของผู้อุทธรณ์ที่ลงใน ก.พ. ๗ คลาดเคลื่อน จึงได้อุทธรณ์มายังคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ และเมื่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการส่งเรื่องอุทธรณ์ดังกล่าวให้แก่คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณา คณะกรรมการวินิจฉัยฯ ก็พิจารณาให้สำนักงาน ก.พ. แก้ไขปีเกิดในทะเบียนประวัติ (ก.พ.๗) จากปี พ.ศ. ๒๔๘๙ เป็นปี พ.ศ. ๒๔๙๐ ตามที่ผู้อุทธรณ์ร้องขอ โดยคณะกรรมการวินิจฉัยฯ ได้พิจารณาเห็นว่า การที่จะวินิจฉัยว่าผู้อุทธรณ์เกิดในปี พ.ศ. ใด ต้องยึดถือหลักฐานของทางราชการที่เชื่อถือได้เป็นหลัก หลักฐานสำคัญอันดับแรก คือ สูติบัตรหรือทะเบียนคนเกิดเพราะเป็นหลักฐานที่ทางราชการออกให้แก่ประชาชนทุกคน เพื่อแสดงรายการข้อมูลเกี่ยวกับการเกิดของบุคคลแต่ละคน แต่ในกรณีที่

ไม่มีสูติบัตร ต้องยึดถือทะเบียนบ้านเป็นหลักประกอบกับหลักฐานทางราชการอื่นๆ เช่น หลักฐานการศึกษาของโรงเรียนซึ่งเป็นสถานศึกษาแห่งแรกของผู้อุทธรณ์ และทะเบียนทหาร เมื่อพิจารณาหลักฐานต่างๆ แล้วเห็นว่า เมื่อไม่มีสูติบัตรและหลักฐานทะเบียนบ้านมีการแก้ไขภายหลัง การพิจารณาอุทธรณ์จึงต้องพิจารณาจากหลักฐานสำคัญของทางราชการที่น่าเชื่อถือได้ คือ หลักฐานการศึกษาชั้นประถมศึกษาของผู้อุทธรณ์ เพราะเป็นข้อมูลข่าวสารที่เกิดขึ้นก่อนเอกสารทางราชการอื่นๆ ที่แสดงรายการ วัน เดือน ปีเกิดของผู้อุทธรณ์ ประกอบกับเป็นเอกสารที่เกิดขึ้นก่อนที่จะได้มีการสำรวจและจัดทำทะเบียนบ้านฉบับ พ.ศ. ๒๔๙๙ จึงมีมติให้แก้ไข ปีเกิดในทะเบียนประวัติ (ก.พ. ๗) ตามที่ผู้อุทธรณ์ร้องขอ

จากกรณีดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การพิจารณาวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้น จะคำนึงถึงหลักฐานข้อเท็จจริง การชี้แจงของหน่วยงาน เหตุผลที่กล่าวอ้าง ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และพยานแวดล้อมต่างๆ อย่างรอบด้าน โดยเฉพาะเรื่องสิทธิการขอแก้ไขข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ที่ได้ให้สิทธิประชาชนเจ้าของข้อมูล ในการใช้สิทธิขอข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของตน สิทธิในการขอแก้ไขถ้าเห็นว่าข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของตนส่วนใดไม่ถูกต้องตามที่เป็นอย่างจริง มีสิทธิยื่นคำขอเป็นหนังสือให้หน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสาร แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนนั้นได้

กรณีที่ ๒ กรณีการขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการตรวจสอบคุณสมบัติและการประเมินบุคคลผู้สมควรที่จะดำรงตำแหน่งอัยการอาวุโสของสำนักงานอัยการสูงสุดซึ่งผู้อุทธรณ์ได้ขอให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการตรวจสอบคุณสมบัติและการประเมินบุคคลผู้สมควรที่จะดำรงตำแหน่งอัยการอาวุโส ของสำนักงานอัยการสูงสุด จำนวน ๕ รายการ แต่สำนักงานอัยการสูงสุดได้เปิดเผยเพียง ๓ รายการ และส่วนข้อมูลอื่นๆ ไม่เปิดเผยเพราะเป็นข้อมูลข่าวสารที่ไม่ต้องเปิดเผยตามมาตรา ๑๕ (๒) (๔) (๖) ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้พิจารณาเห็นว่า สำนักงานอัยการสูงสุดได้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้แก่ผู้อุทธรณ์ ในส่วนที่เป็นสาระสำคัญและเพียงพอที่ผู้อุทธรณ์สามารถใช้ประกอบการโต้แย้งคำสั่งทางปกครองของสำนักงานอัยการสูงสุดเพื่อการปกป้องสิทธิของตนแล้ว สำหรับข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่ผู้อุทธรณ์ประสงค์ให้วินิจฉัยอุทธรณ์นั้นเห็นว่า เป็นข้อมูลข่าวสารที่เกิดขึ้นในกระบวนการประเมินบุคคลของหน่วยงาน เป็นข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานผู้ประเมินมุ่งประสงค์ที่จะให้ได้ข้อมูลที่มีรายละเอียดเกี่ยวกับความประพฤติของบุคคลที่ถูกประเมินเป็นประเด็นหลัก ซึ่งย่อมเป็นที่เข้าใจได้ว่าผู้ให้ข้อมูลข่าวสารไม่มีความประสงค์ที่จะให้หน่วยงานของรัฐนำไปเปิดเผยต่อผู้อื่น การประเมินในลักษณะนี้ จะต้องกระทำโดยลับและในขอบเขตจำกัด หากให้มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารในรายละเอียดซึ่งเกี่ยวกับความประพฤติของผู้ถูกประเมินแล้ว ย่อมจะส่งผลกระทบต่อการใช้ดุลพินิจของผู้ประเมินได้ ซึ่งจะทำให้การประเมินบุคคลในลักษณะนี้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ ดังนั้นเมื่อผู้อุทธรณ์ได้รับข้อมูลข่าวสารในส่วนที่เป็นสาระสำคัญในการประเมินแล้วข้อมูลข่าวสารการประเมิน

บุคคลในส่วนที่เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับความประพฤติของผู้ถูกประเมินตามคำอุทธรณ์ของผู้อุทธรณ์ จึงไม่สมควรให้มีการเปิดเผย และมีมติให้ยกอุทธรณ์

จากกรณีดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การพิจารณาวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นได้ให้ความสำคัญกับข้อมูลข่าวสารที่เป็นเรื่องที่หากเปิดเผยแล้วจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพหรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ตามมาตรา ๑๕ (๒) การเปิดเผยจะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคลหนึ่งบุคคลใดตามมาตรา ๑๕ (๔) และข้อมูลข่าวสารที่มีผู้ให้มาโดยไม่ประสงค์ให้ทางราชการนำไปเปิดเผยต่อผู้อื่นตามมาตรา ๑๕ (๖) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งเป็นการให้ความคุ้มครองเพื่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนและเป็นตัวอย่างให้กับผู้ที่อาจต้องให้ข้อมูลข่าวสารเพื่อประโยชน์ของทางราชการ คล้ายกับกรณีดังกล่าว ได้มีความมั่นใจและเห็นถึงการได้รับความคุ้มครองตามพระราชบัญญัติฉบับนี้

๘. ด้านการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้ดำเนินการพัฒนาระบบสารสนเทศ ข้อมูลข่าวสารของราชการในปี ๒๕๔๗ ดังนี้

๘.๑ การให้หน่วยงานของรัฐรายงานความคืบหน้าการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ผ่านระบบ Web Site ของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูล ข่าวสารของราชการ เพื่อให้กระบวนการรายงานผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารฯ นี้ สอดคล้องต่อนโยบายรัฐบาลในเรื่องรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (E - Government)

๘.๒ ปรับปรุงและพัฒนา Web Site ฐานข้อมูลหน่วยงานของรัฐ (<http://www.oic.go.th>) เพื่อให้สามารถเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหน่วยงานของรัฐ โดยการปรับปรุงฐานข้อมูลให้มีข้อมูลที่ ถูกต้อง ทันสมัย ตรงกับการเปลี่ยนแปลงการบริหารราชการ ครอบคลุมกระทรวง ๒๐ กระทรวง รวมทั้งส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น ปรับปรุงรูปแบบ Web Site ฐานข้อมูลหน่วยงานของรัฐให้มีความทันสมัยตลอดเวลา

๘.๓ พัฒนาโปรแกรมดัชนีฐานข้อมูลหน่วยงานของรัฐ (GINFO) เพื่อบรรจุลงแผ่น CD-ROM แจกจ่ายให้กับหน่วยงานส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นพร้อมรหัสการแก้ไขข้อมูล

๘.๔ แจกเวียนหน่วยงานของรัฐให้นำสัญลักษณ์ของระบบฐานข้อมูลหน่วยงานของรัฐ (GINFO) ไปติดไว้ที่ Web Page ของ Web Site หน่วยงาน และปรับปรุงข้อมูลของหน่วยงานในฐานข้อมูล ให้มีความถูกต้อง

๘.๕ การพัฒนาระบบฐานข้อมูลหน่วยงานของรัฐ (GINFO) ขณะนี้มีหน่วยงานของรัฐ ได้เข้ามาปรับปรุงแก้ไขข้อมูลในจำนวนมากพอสมควร ทั้งในการแก้ไขข้อมูลขององค์กร ผู้บริหาร

และเอกสารแนบทำให้ข้อมูลที่ได้เผยแพร่เป็นข้อมูลที่มีความถูกต้องและทันสมัยตลอดเวลา นอกจากนี้ จากสถิติการรายงานผู้เข้าชมเว็บไซต์ดังกล่าว ตั้งแต่วันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๔๗ จนมาถึงปัจจุบัน ณ วันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๔๗ ได้มีผู้เข้าเยี่ยมชม จำนวน ๑๑๒,๘๓๓ คน นับว่าเป็นการประสบความสำเร็จ ในการพัฒนาระบบฐานข้อมูลของรัฐได้เป็นอย่างดี

สำหรับปัญหาและอุปสรรคจากการพัฒนาระบบฐานข้อมูลหน่วยงานของรัฐ (GINFO) จะเป็น กรณีที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ได้ขอความร่วมมือการนำสัญลักษณ์ GINFO ไปติดไว้ที่ Web Page หน่วยงานจากการเข้าไปสำรวจยังมีบางหน่วยงานที่ยังไม่นำสัญลักษณ์ของ GINFO ไปติด ไว้ที่ Web Page ทำให้ประชาชนหรือผู้สนใจทั่วไปไม่ได้รับความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูล หรือการค้นหา ข้อมูลของหน่วยงานของรัฐ

Web Site ฐานข้อมูลหน่วยงานของรัฐ (GINFO)

เป้าหมายการดำเนินงานของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๘

๑. การเร่งส่งเสริมและพัฒนาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสาระสำคัญ ประโยชน์และแนวทางการใช้สิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ กับทุกกลุ่มเป้าหมาย

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจะดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสาระสำคัญ ประโยชน์และแนวทางการใช้สิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ให้แก่กลุ่มเป้าหมายโดยวิธีการต่างๆ ดังนี้

๑.๑ การจัดสัมมนาเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ สำหรับผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของรัฐในสวนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น จำนวน ๓ ครั้งๆ ละ ประมาณ ๒๐๐ คน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้าร่วมสัมมนา มีความรู้ ความเข้าใจในหลักการและสาระสำคัญ รวมทั้งสามารถปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง

๑.๒ การจัดสัมมนาเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ แก่สื่อมวลชน ผู้ดำเนินรายการท้องถิ่นและหอกระจายข่าว จำนวน ๒ ครั้งๆ ละ ๑๕๐ คน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้าร่วมสัมมนามีความรู้ ความเข้าใจในหลักการและสาระสำคัญของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และสามารถนำไปเผยแพร่ให้ประชาชนทั่วไปในท้องถิ่นได้รับรู้และเข้าใจ เพื่อสามารถตรวจสอบการบริหารภาครัฐให้มีความโปร่งใสได้มากขึ้น

๑.๓ การผลิตและเผยแพร่สื่อโทรทัศน์และวิทยุ เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสาระสำคัญของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ รวมทั้งการนำไปใช้ประโยชน์ แบ่งเป็นการสนทนาสดในรายการโทรทัศน์ ๒ ครั้งๆ ละอย่างน้อย ๑๕ นาที ทางสถานีโทรทัศน์ช่องใดช่องหนึ่ง และการสนทนาสดทางวิทยุ ๒ ครั้งๆ ละอย่างน้อย ๑๐ นาที ออกอากาศทางสถานีวิทยุในกรุงเทพฯ และปริมณฑล

๑.๔ การผลิตและเผยแพร่สื่อสิ่งพิมพ์ แบ่งเป็นการจัดทำหนังสือรายงานประจำปี ๒๕๔๗ ของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ จำนวน ๑,๕๐๐ เล่ม และคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ปี ๒๕๔๗ จำนวน ๒,๕๐๐ เล่ม รวมทั้งจัดพิมพ์จุลสารจดหมายข่าว สขร. จำนวน ๓ ฉบับๆ ละ ๑๐,๐๐๐ เล่ม เพื่อเผยแพร่ผลการดำเนินงานของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร และ

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการในรอบปีที่ผ่านมาให้กับหน่วยงานและประชาชนที่สนใจทราบ

๒. การใช้กลไกตามกฎหมาย เพื่อสนับสนุนส่งเสริมการสร้างกระบวนการบริหารที่โปร่งใสและเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้มีแผนการรับสมัครที่ปรึกษาภาคประชาชนเพิ่มเติมจากเดิมที่มีอยู่ทั้งในกรุงเทพมหานครและส่วนภูมิภาค และมีโครงการจัดประชุมคณะที่ปรึกษาภาคประชาชน ปี ๒๕๔๔ จำนวน ๒ ครั้ง ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลสำหรับในส่วนภูมิภาคดำเนินการโดยจัดส่งแบบสอบถามความคิดเห็น

๓. การดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาระบบสารสนเทศ

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการมีแผนการดำเนินงานในปี ๒๕๔๔ คือ การจัดทำโครงการจ้างที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศข้อมูลข่าวสารของราชการ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพบรรลุวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ โดยการนำกลยุทธ์ทางเทคโนโลยีสารสนเทศมาปฏิบัติเพื่อพัฒนาและจัดทำโปรแกรมระบบงาน (Application Software) รวม ๓ ระบบงาน คือ

๓.๑ พัฒนาระบบสารสนเทศสนับสนุนงานวิจัย/พัฒนาและวิชาการ เพื่อช่วยในการบริหารโครงการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

๓.๒ พัฒนาระบบงานสารสนเทศสนับสนุนนโยบายและประเมินผล เพื่อช่วยในการบริหารตั้งแต่การกำหนดนโยบาย แผนงาน จนถึงการรายงานผลการปฏิบัติ การติดตามความก้าวหน้าของโครงการ

๓.๓ พัฒนาระบบบริหารงานฝึกอบรม เพื่อช่วยในการบริหารงานฝึกอบรม

นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ จะพัฒนาระบบงานต่อเนื่องจากการพัฒนาระบบงานในโครงการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ จำนวน ๓ ระบบงาน ซึ่งเป็นการดำเนินงานต่อเนื่องจากปีงบประมาณ ๒๕๔๖

๔. การเพิ่มมาตรการออกตรวจแนะนำการปฏิบัติงานของศูนย์ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐให้ครอบคลุมทั่วประเทศ

การดำเนินการตามมาตรการนี้ คณะกรรมการฯ จะได้จัดให้มีคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานแบ่งการออกตรวจแนะนำให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ทั่วประเทศ ประสานความร่วมมือ

การตรวจจากผู้ตรวจราชการของหน่วยงานต่างๆ รวมทั้งการใช้รูปแบบการตรวจแนะนำโดยสถาบัน และองค์กรต่างๆ

๕. การจัดให้มีกระบวนการหรือหน่วยรับเรื่องร้องเรียน และเผยแพร่สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนในส่วนภูมิภาค

การจัดให้มีอนุกรรมการฯ เฉพาะในแต่ละจังหวัดหรือแต่ละเขตเพื่อดำเนินการหรือประสานภารกิจร่วมกับองค์กรที่มีในแต่ละจังหวัดหรือเขตพื้นที่

๖. การตรวจสอบระบบการจัดเก็บข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล และกระบวนการนำไปใช้ของหน่วยงานต่างๆ

การดำเนินการตามข้อนี้ จะเป็นการตรวจสอบการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ตามที่กฎหมายกำหนด และระบบการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล หรือการนำไปใช้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดเก็บในระบบคอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยีสารสนเทศซึ่งการเคลื่อนตัวของข้อมูลสามารถทำได้ในเวลาอันรวดเร็วและจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยงานขนาดใหญ่หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลจำนวนมาก เพื่อตรวจสอบมาตรฐานระบบรักษาความปลอดภัย และการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของกฎหมาย

๗. การขยายผลจากคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และการกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่หน่วยงานต่างๆ

โดยนำคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยที่เป็นกรณีที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่างๆ ของรัฐโดยทั่วไป เช่น เรื่องการจัดซื้อจัดจ้าง เรื่องรายงานการสอบสวน หรือการสอบข้อเท็จจริงซึ่งสามารถสรุปกำหนดเป็นหลักเกณฑ์หรือแนวทางปฏิบัติเป็นการทั่วไปได้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดเป็นหลักเกณฑ์หรือแนวทางการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องนั้นๆ ต่อไป

๘. การสอดส่องผลักดันให้หน่วยงานต่างๆ ของรัฐมีการปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔

ทั้งนี้ โดยจะมีการตรวจสอบภาคสนามหรือประสานการดำเนินการร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ในการตรวจสอบระบบการปฏิบัติว่า ได้ดำเนินการเป็นไปตามที่ระเบียบกำหนดมากน้อยเพียงใด เพื่อกระตุ้นและทำให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องได้มีการพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติต่อไป

๙. การดำเนินการเพื่อให้การปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย และสนองตอบต่อการให้บริการประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดทำร่างแก้ไขพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้ผ่านขั้นตอนการพิจารณาของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการและคณะรัฐมนตรีแล้ว ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาตรวจร่างกฎหมายของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ซึ่งคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจะได้ติดตามการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การแก้ไขกฎหมายสำเร็จเรียบร้อยเป็นไปตามวัตถุประสงค์

๑๐. การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนากระบวนการพิจารณาดำเนินการเรื่องร้องเรียนและเรื่องการวินิจฉัยอุทธรณ์ ให้สามารถตอบสนองต่อการคุ้มครองสิทธิของประชาชนให้มีประสิทธิภาพสูงมากยิ่งขึ้นตลอดเวลา

ทั้งนี้ จะต้องมีการพัฒนากระบวนการบริหารและปฏิบัติงาน ในส่วนของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ซึ่งทำหน้าที่ทางธุรการและวิชาการในกระบวนการพิจารณาเรื่องร้องเรียน และเรื่องอุทธรณ์ ให้สามารถสนับสนุนการดำเนินการของคณะกรรมการฯ หรือคณะอนุกรรมการฯ ที่เกี่ยวข้องได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

๑๑. การดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

เพื่อพัฒนาศักยภาพของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีผลการดำเนินงานที่ได้รับการยอมรับจากประชาชนองค์กรภาคเอกชนและหน่วยงานของรัฐ โดยการสนับสนุนให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ พัฒนาฝึกอบรมเจ้าหน้าที่เพื่อเพิ่มพูนทักษะ และประสบการณ์ในการบริหารและการปฏิบัติงาน การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนการกำกับดูแลให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของการบริหารและการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง

๑๒. การดำเนินการให้คำแนะนำและตอบข้อหารือของหน่วยงานต่างๆ ในการปรับปรุงพัฒนาการให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนมากขึ้น

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๘ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการมีเป้าหมายที่จะดำเนินการเรื่องการตอบข้อหารือเพิ่มมากขึ้น โดยจะดำเนินการประสานกับการติดตามประเมินผลเพื่อให้หน่วยงานต่างๆ มีการปรับปรุงพัฒนาการให้บริการข้อมูลข่าวสาร และการตอบข้อหารือทางโทรศัพท์ก็จะมีเพิ่มขึ้นด้วย

การนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อขอให้มิตินในเรื่องการสนับสนุนการบังคับใช้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

เพื่อเป็นการสนับสนุนการบังคับใช้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจึงเห็นสมควรเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อมีมติกำหนดให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่ง ถือเป็นนโยบายสำคัญในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๘ ที่จะต้องปฏิบัติในเรื่องต่างๆ ดังนี้

๑. การกำหนดให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการตามคำขอข้อมูลข่าวสารและแจ้งผลการพิจารณาการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่รับคำขอ

๑.๑ หลักการและเหตุผล

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เป็นกฎหมายที่บัญญัติรองรับสิทธิของประชาชนในการรับรู้รับทราบข้อมูลข่าวสารในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐ อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติยังคงมีปัญหาข้อร้องเรียนจากประชาชนอยู่เสมอเกี่ยวกับการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ เนื่องจากพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มิได้มีบทบัญญัติกำหนดระยะเวลาที่ชัดเจนแน่นอนว่า เมื่อประชาชนมีคำขอข้อมูลข่าวสารแล้ว หน่วยงานของรัฐจะต้องแจ้งผลหรือดำเนินการให้แล้วเสร็จในกี่วัน โดยมีบัญญัติไว้ตามมาตรา ๑๑ ของพระราชบัญญัติดังกล่าวเพียงว่า ให้หน่วยงานของรัฐผู้รับผิดชอบจัดหาข้อมูลนั้นให้แก่ผู้ขอภายในเวลาอันสมควร จึงเป็นประเด็นที่มีข้อเรียกร้องจากภาคประชาชนและสื่อมวลชนในเวทีสัมมนาหรือการประชุมต่างๆ ให้มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้มีการกำหนดระยะเวลาที่ชัดเจน (กี่วัน) ให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติเมื่อประชาชนมีคำขอ ซึ่งปัญหาการกำหนดเวลานี้เป็นเหตุสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้ประชาชนใช้สิทธิร้องเรียนว่า หน่วยงานของรัฐไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เป็นจำนวนมาก

๑.๒ ขัอกกฎหมาย

๑.๒.๑ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้กำหนดในเรื่องการขอข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ว่า ให้หน่วยงานของรัฐผู้รับผิดชอบจัดหาข้อมูลให้แก่ผู้ขอภายในเวลาอันสมควร รวมทั้งให้หน่วยงานของรัฐที่รับคำขอต้องให้คำแนะนำ เพื่อไปยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้น และหากผู้ใดเห็นว่าหน่วยงานของรัฐไม่จัดพิมพ์ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๗ หรือไม่จัดข้อมูลข่าวสารไว้ให้ประชาชนตรวจดูได้ตามมาตรา ๗ หรือไม่จัดหาข้อมูลข่าวสารให้แก่ตนตามมาตรา ๑๑ หรือฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้า หรือเห็นว่าตนไม่ได้รับความสะดวกโดยไม่มีเหตุอันสมควร ผู้นั้นมีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

๑.๒.๒ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้กำหนดในเรื่องของการปฏิบัติราชการที่เกี่ยวข้องกับส่วนราชการด้วยกันไว้ว่า ให้ส่วนราชการกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จของงานแต่ละงาน และประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป เมื่อส่วนราชการใดได้รับการติดต่อสอบถามเป็นหนังสือจากประชาชน หรือจากส่วนราชการด้วยกันเกี่ยวกับงานที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการนั้น ให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการนั้นที่จะต้องตอบคำถามหรือแจ้งการดำเนินการให้ทราบภายใน ๑๕ วัน หรือภายในเวลาที่กำหนด และเพื่อให้การปฏิบัติราชการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความสะดวกรวดเร็ว ให้ส่วนราชการที่มีอำนาจออกกฎ ระเบียบ ข้อบังคับหรือประกาศ เพื่อใช้บังคับกับส่วนราชการอื่นมีหน้าที่ตรวจสอบว่ากฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศนั้น เป็นอุปสรรคหรือก่อให้เกิดความยุ่งยาก ข้ำซ้อน หรือความล่าช้า ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการอื่นหรือไม่ เพื่อดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมโดยเร็วต่อไป ในกรณีที่ได้รับการร้องเรียนหรือเสนอแนะจากข้าราชการหรือส่วนราชการอื่นในเรื่องใด ให้ส่วนราชการที่ออกกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศนั้นพิจารณาโดยทันที และในกรณีที่เห็นว่าการร้องเรียนหรือเสนอแนะนั้น เกิดจากความเข้าใจผิดหรือความไม่เข้าใจในกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศ ให้ชี้แจงให้ผู้ร้องเรียนหรือเสนอแนะทราบภายใน ๑๕ วัน

๑.๓ ข้อเสนอ

ดังนั้น เพื่อเป็นการผลักดันและส่งเสริมให้หน่วยงานต่างๆ ของรัฐ ได้มีการวางหลักเกณฑ์และแนวทางในการให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนในเวลาทีรวดเร็วเหมาะสม เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และสอดคล้องสนับสนุนเจตนารมณ์ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ จึงเห็นควรกำหนดมาตรการให้ทุกหน่วยงานของรัฐให้บริการข้อมูลข่าวสารต่างๆ แก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว โดยต้องถือปฏิบัติเมื่อประชาชนขอข้อมูลข่าวสาร ดังนี้

(๑) กรณีที่ประชาชนขอข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานของรัฐและข้อมูลข่าวสารนั้นหน่วยงานของรัฐมีข้อมูลข่าวสารพร้อมที่จะจัดหาให้ได้ จะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็ว หรือภายในวันที่รับคำขอ

(๒) ในกรณีที่ข้อมูลข่าวสารที่ขอมีเป็นจำนวนมาก หรือไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๑๕ วัน จะต้องแจ้งให้ผู้ขอข้อมูลทราบภายใน ๑๕ วัน รวมทั้งแจ้งกำหนดวันที่จะดำเนินการแล้วเสร็จให้ผู้ขอข้อมูลทราบด้วย

๒. การกำหนดให้หน่วยงานนำข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประกาศการประกวดราคาและสอบราคา รวมทั้งผลการพิจารณาการจัดซื้อจัดจ้างในรอบเดือน เผยแพร่ผ่าน Web Site ของหน่วยงาน

คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้มีประกาศลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๔๒ กำหนดให้ประกาศประกวดราคาและประกาศสอบราคาเป็นข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐ

ต้องจัดเอาไว้ให้ประชาชนตรวจดูได้ และได้มีประกาศเมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๔๓ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐจัดทำสรุปผลการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างในรอบเดือน ซึ่งเป็นไปตามมาตรา ๙ (๘) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ดังนั้น เพื่อเป็นการตอบสนองต่อนโยบายของรัฐบาลที่มุ่งเน้นการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไปด้วยความโปร่งใสและตรวจสอบได้ จึงสมควรกำหนดให้หน่วยงานที่มี Web Site นำข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประกาศการประกวดราคาและ สอบราคา รวมทั้งผลการพิจารณาการจัดซื้อจัดจ้างในรอบเดือนดังกล่าว เผยแพร่ผ่าน Web Site ของหน่วยงานอีกทางหนึ่งด้วย

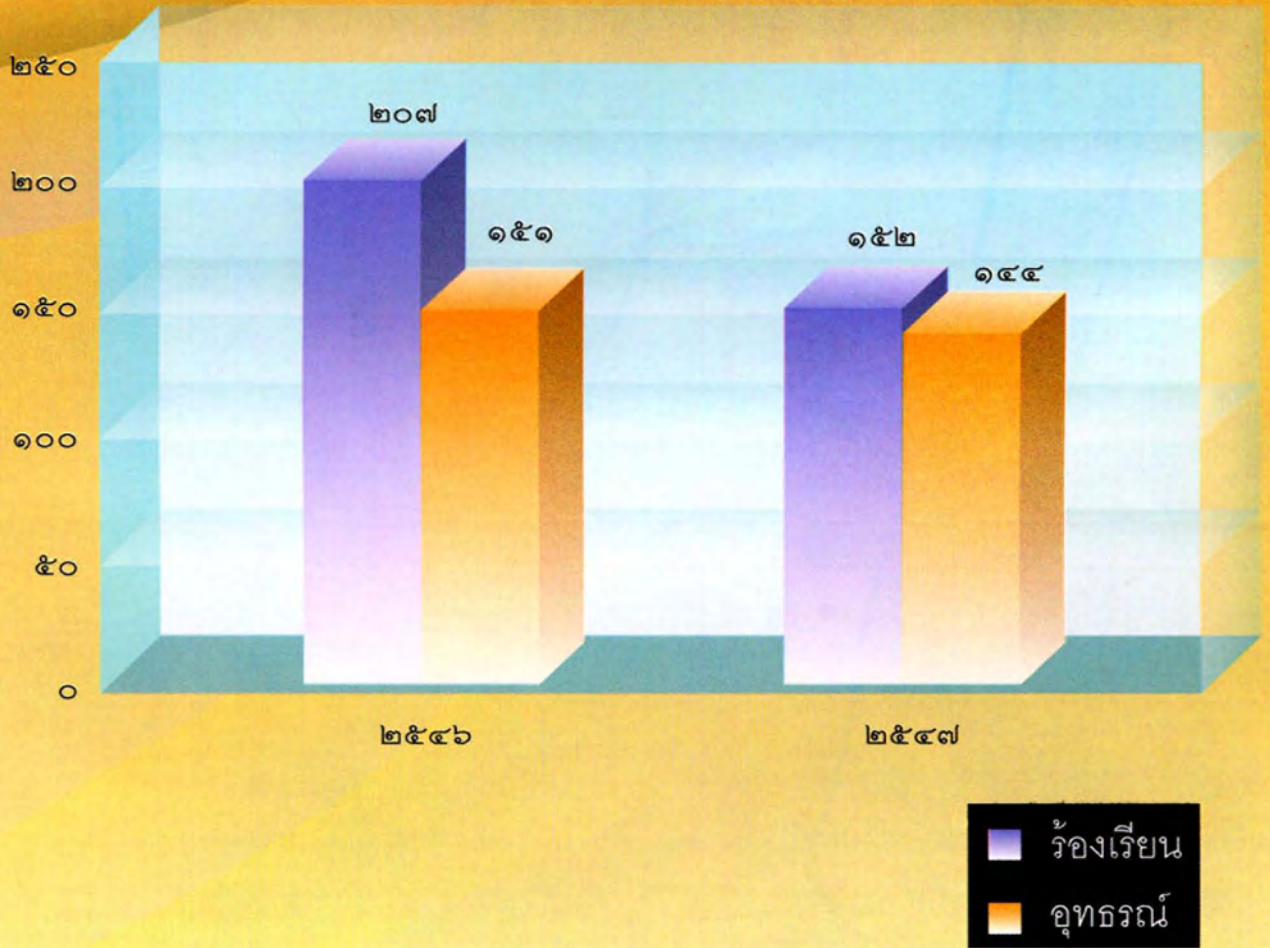
๓. ให้หน่วยงานของรัฐถือเป็นนโยบายสำคัญที่จะต้องส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ อย่างเคร่งครัด ดังนี้

๓.๑ การฝึกอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โดยที่สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ จะมีส่วนอย่างสำคัญในการเป็นกลไกสนับสนุนกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการสนับสนุน การบริหารบ้านเมืองและการตรวจสอบการใช้อำนาจอรัฐ และเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ในคุณค่า สาระสำคัญและแนวทางปฏิบัติตามกฎหมาย จึงเห็นควรให้หน่วยงานของรัฐได้ดำเนินการ จัดฝึกอบรม/ประชุม/สัมมนาให้ความรู้ทั้งแก่หน่วยงานของรัฐภาคเอกชน องค์กรทางสังคมและประชาชน โดยทั่วไป ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจะได้สนับสนุนวิทยากรแก่หน่วยงาน ต่างๆ

๓.๒ การศึกษาและทำความเข้าใจในเรื่องการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล
พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้กำหนด หลักเกณฑ์และแนวทางที่ให้หน่วยงานต่างๆ ของรัฐ จะต้องถือปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดเก็บ การรวบรวมและการนำไปใช้ซึ่งข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลโดยมีหลักเกณฑ์หรือมาตรการสำคัญที่กำหนด ให้หน่วยงานของรัฐต้องถือปฏิบัติ ดังนั้น หน่วยงานของรัฐควรจะได้มีการศึกษาและทำความเข้าใจ ในเรื่องการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ซึ่งเป็นประเด็นที่มีความสำคัญในฐานะที่เป็นบทบัญญัติ ส่วนหนึ่งของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และจะเป็นส่วนสำคัญในการ ปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลซึ่งกำลังจะมีขึ้นในอนาคต

แผนภูมิแสดงจำนวนเรื่องร้องเรียน-อุทธรณ์ ปี ๒๕๔๖ - ๒๕๔๗ (มกราคม-กันยายน)

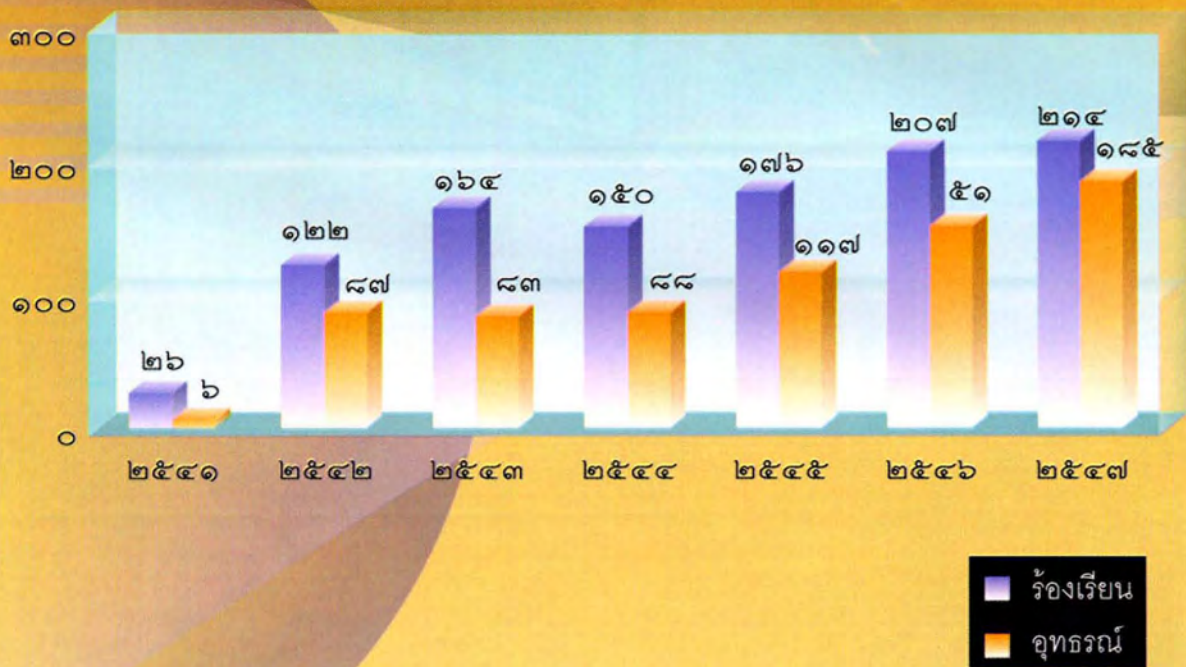
ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

แผนภูมิแสดงจำนวนผู้ร้องเรียน-ผู้อุทธรณ์ ปี ๒๕๕๑-๒๕๕๗

สถิติการร้องเรียน - อุทธรณ์ ปี ๒๕๔๖ - ๒๕๔๗ (มกราคม - กันยายน)

รหัส	หน่วยงาน	ปี ๒๕๔๖		ปี ๒๕๔๗	
		ร้องเรียน	อุทธรณ์	ร้องเรียน	อุทธรณ์
๑	ส่วนราชการอิสระ	๖	๖	๔	๙
๒	สำนักนายกรัฐมนตรี	๖	๔	๒	๓
๓	กระทรวงกลาโหม	๓	๐	๑	๒
๔	กระทรวงการคลัง	๑๐	๑๗	๑๑	๙
๕	กระทรวงการต่างประเทศ	๑	๒	๐	๐
๖	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	๕	๑	๔	๓
๗	กระทรวงคมนาคม	๕	๓	๔	๖
๘	กระทรวงพาณิชย์	๑	๑	๑	๐
๙	กระทรวงมหาดไทย	๗	๗	๔	๓
๑๐	กระทรวงยุติธรรม	๔	๔	๑	๔
๑๑	กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม	๒	๑	๑	๙
๑๒	กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีฯ	๐	๐	๐	๑
๑๓	กระทรวงศึกษาธิการ	๓๗	๒๙	๒๕	๒๕
๑๔	กระทรวงสาธารณสุข	๘	๗	๒	๕
๑๕	กระทรวงอุตสาหกรรม	๑	๐	๐	๑
๑๖	ทบวงมหาวิทยาลัย	๓	๓	๐	๐
๑๗	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	๑	๑	๑	๑
๑๘	กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงฯ	๒	๑	๑	๒
๑๙	กระทรวงพลังงาน	๑	๐	๑	๐
๒๐	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและฯ	๐	๒	๐	๒
๒๑	กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศฯ	๐	๒	๑	๑
๒๒	กระทรวงวัฒนธรรม	๐	๐	๐	๐
๒๓	ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา	๐	๐	๑	๐
๒๔	ส่วนราชการที่ไม่สังกัดกระทรวง ทบวง	๑๔	๒๐	๑๗	๑๕
๒๕	หน่วยบริหารราชการส่วนภูมิภาค	๑๘	๑๕	๑๗	๑๒
๒๖	หน่วยบริหารราชการส่วนท้องถิ่น	๗๒	๒๕	๕๓	๓๑
๒๗	องค์กรวิชาชีพ	๐	๐	๐	๐
รวม		๒๐๗	๑๕๑	๑๕๒	๑๔๔

สถิติแสดงจำนวนเรื่องร้องเรียน-อุทธรณ์ แยกตามประเภทเรื่อง ปี ๒๕๔๗

ลำดับที่	ประเภทเรื่อง	ปี พ.ศ. ๒๕๔๗	
		ร้องเรียน	อุทธรณ์
๑	การดำเนินการทางวินัย	๒๐	๒๒
๒	การจัดซื้อจัดจ้างและพัสดุ	๑๕๐	๒๕
๓	การดำเนินการทางกฎหมาย/สำนวนคดี	๒๘	๒๗
๔	การบริหารงานบุคคล	๑๐	๑๒
๕	การร้องทุกข์/ร้องเรียน	๑๕	๙
๖	ด้านสังคม/ทรัพยากร/สิ่งแวดล้อม	๕	๒
๗	การปฏิบัติราชการ/ปกครอง	๑๐	๕
๘	ข้อมูลส่วนบุคคล	๑๐	๑๕
๙	ที่ดินและเอกสารสิทธิ์	๖	๔
๑๐	การเลือกตั้ง/การเมือง	๕	๕
๑๑	รายงาน/ผลวิเคราะห์/ตรวจสอบ	๘	๑๔
๑๒	การเงินการคลัง/ภาษี	๐	๓
๑๓	การอนุมัติ/เพิกถอนใบอนุญาต	๐	๘
๑๔	การแพทย์และสาธารณสุข	๓	๓
๑๕	ความมั่นคงและต่างประเทศ	๐	๐
๑๖	การศึกษาวิจัย/วิชาการ	๒	๑
๑๗	อื่นๆ	๙	๑๒
รวม		๒๘๑	๑๖๗

**ตารางแสดงจำนวนเรื่องร้องเรียน
จำแนกตามหน่วยงาน กระทรวง ทบวง กรม ปี ๒๕๔๗**

หน่วยงาน		ปี ๒๕๔๗	ร้อยละ
๑.	ส่วนราชการอิสระ	๙	๔.๒๑
๒.	สำนักนายกรัฐมนตรี	๒	๐.๙๓
๓.	กระทรวงกลาโหม	๑	๐.๔๗
๔.	กระทรวงการคลัง	๑๕	๗.๐๑
๕.	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	๖	๒.๘๐
๖.	กระทรวงคมนาคม	๙	๔.๒๑
๗.	กระทรวงพาณิชย์	๑	๐.๔๗
๘.	กระทรวงมหาดไทย	๗	๓.๒๗
๙.	กระทรวงแรงงาน	๒	๐.๙๓
๑๐.	กระทรวงยุติธรรม	๔	๑.๘๗
๑๑.	กระทรวงศึกษาธิการ	๓๕	๑๖.๓๖
๑๒.	กระทรวงสาธารณสุข	๕	๒.๓๔
๑๓.	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	๑	๐.๔๗
๑๔.	กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	๑	๐.๔๗
๑๕.	กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	๒	๐.๙๓
๑๖.	ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา	๑	๐.๔๗
๑๗.	ส่วนราชการที่ไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง	๒๐	๙.๓๕
๑๘.	หน่วยงานราชการบริหารส่วนภูมิภาค	๑๐	๔.๖๗
๑๙.	หน่วยงานราชการบริหารส่วนท้องถิ่น	๘๒	๓๘.๓๒
๒๐.	กระทรวงพลังงาน	๑	๐.๔๗
รวม		๒๑๔	๑๐๐.๐๐

**ตารางแสดงจำนวนเรื่องอุทธรณ์
จำแนกตามหน่วยงาน กระทรวง ทบวง กรม ปี ๒๕๕๗**

หน่วยงาน		ปี ๒๕๕๗	ร้อยละ
๑.	ส่วนราชการอิสระ	๑๒	๖.๔๙
๒.	สำนักนายกรัฐมนตรี	๔	๒.๑๖
๓.	กระทรวงกลาโหม	๒	๑.๐๘
๔.	กระทรวงการคลัง	๑๐	๕.๔๑
๕.	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	๓	๑.๖๒
๖.	กระทรวงคมนาคม	๗	๓.๗๘
๗.	กระทรวงพาณิชย์	๒	๑.๐๘
๘.	กระทรวงมหาดไทย	๖	๓.๒๔
๙.	กระทรวงยุติธรรม	๗	๓.๗๘
๑๐.	กระทรวงแรงงาน	๑๑	๕.๙๕
๑๑.	กระทรวงศึกษาธิการ	๓๑	๑๖.๗๖
๑๒.	กระทรวงสาธารณสุข	๕	๒.๗๐
๑๓.	กระทรวงอุตสาหกรรม	๑	๐.๕๔
๑๔.	กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	๑	๐.๕๔
๑๕.	กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	๒	๑.๐๘
๑๖.	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	๑	๐.๕๔
๑๗.	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๒	๑.๐๘
๑๘.	กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	๓	๑.๖๒
๑๙.	กระทรวงพลังงาน	๑	๐.๕๔
๒๐.	ส่วนราชการที่ไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง	๒๐	๑๐.๘๑
๒๑.	หน่วยงานราชการบริหารส่วนภูมิภาค	๑๕	๘.๑๑
๒๒.	หน่วยงานราชการบริหารส่วนท้องถิ่น	๓๘	๒๐.๕๔
๒๓.	NGO	๑	๐.๕๔
รวม		๑๘๕	๑๐๐.๐๐

สถิติแสดงจำนวนเรื่องเรียน-อุทธรณ์ จำแนกตามหน่วยงาน กระทรวง ทบวง กรม ปี ๒๕๔๑-๒๕๔๗

รหัส	หน่วยงาน	๒๕๔๑		๒๕๔๒		๒๕๔๓		๒๕๔๔		๒๕๔๕		๒๕๔๖		๒๕๔๗	
		เรื่องเรียน	อุทธรณ์	เรื่องเรียน	อุทธรณ์	เรื่องเรียน	อุทธรณ์	เรื่องเรียน	อุทธรณ์	เรื่องเรียน	อุทธรณ์	เรื่องเรียน	อุทธรณ์	เรื่องเรียน	อุทธรณ์
๑	ส่วนราชการอิสระ	๑	๐	๕	๗	๔	๕	๕	๔	๗	๗	๖	๗	๑๒	
๒	สำนักนายกรัฐมนตรี	๒	๑	๑๒	๔	๖	๖	๓	๑	๓	๖	๔	๒	๔	
๓	กระทรวงกลาโหม	๒	๑	๑	๑	๒	๒	๐	๐	๑	๐	๐	๑	๒	
๔	กระทรวงการคลัง	๔	๐	๕	๗	๑๖	๑๒	๕	๗	๑๑	๖	๑๗	๑๕	๑๐	
๕	กระทรวงการต่างประเทศ	๐	๐	๑	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๒	๐	๐	
๖	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	๑	๐	๗	๖	๑๓	๑๓	๖	๓	๓	๒	๑	๖	๓	
๗	กระทรวงคมนาคม	๐	๐	๕	๑	๑๑	๑	๒๐	๗	๗	๗	๓	๗	๗	
๘	กระทรวงพาณิชย์	๐	๐	๑	๐	๑	๒	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๒	
๙	กระทรวงมหาดไทย	๓	๐	๑๒	๓	๑๑	๒	๗	๗	๑๐	๗	๗	๗	๖	
๑๐	กระทรวงยุติธรรม	๑	๐	๒	๖	๑	๒	๑	๒	๑	๑	๔	๔	๗	
๑๑	กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม	๐	๐	๐	๓	๒	๐	๑	๓	๒	๒	๑	๑	๑	
๑๒	กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	๐	๐	๔	๐	๓	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๑	
๑๓	กระทรวงศึกษาธิการ	๑	๐	๑๗	๑๑	๒๑	๗	๒๗	๑๔	๒๗	๑๔	๒๗	๓๕	๓๑	
๑๔	กระทรวงสาธารณสุข	๐	๐	๓	๓	๗	๕	๑๓	๑๐	๗	๔	๗	๕	๕	
๑๕	กระทรวงอุตสาหกรรม	๐	๐	๒	๐	๐	๑	๑	๑	๒	๒	๐	๐	๑	
๑๖	ทบวงมหาวิทยาลัย	๒	๔	๑๑	๗	๑๐	๗	๖	๔	๗	๓	๓	๐	๐	
๑๗	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๑	๑	๑	
๑๘	กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคง	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๑	๑	๒	
๑๙	กระทรวงพลังงาน	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๑	๑	
๒๐	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติ	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๒	๐	๒	
๒๑	กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศฯ	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๒	๓	
๒๒	ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา	๐	๐	๑	๑	๑	๒	๐	๐	๐	๐	๐	๑	๐	
๒๓	ส่วนราชการที่ไม่สังกัดกระทรวง ทบวง	๔	๐	๔	๑๗	๑๓	๗	๑๒	๗	๑๖	๑๖	๒๐	๒๐	๒๐	
๒๔	หน่วยงานการบริหารส่วนภูมิภาค	๑	๐	๕	๑	๗	๐	๗	๓	๕	๗	๑๕	๑๐	๑๕	
๒๕	หน่วยงานการบริหารส่วนท้องถิ่น	๓	๐	๒๓	๕	๓๔	๖	๓๐	๑๑	๒๐	๒๐	๒๕	๗๒	๓๗	
๒๖	องค์การวิชาชีพ	๐	๐	๐	๐	๑	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	
๒๗	กลุ่ม NGO	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๑	
	รวม	๒๖	๖	๑๒๒	๘๗	๑๖๔	๘๓	๑๕๐	๘๘	๑๗๖	๑๗๗	๒๐๗	๒๐๘	๑๘๕	

ภาคผนวก

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

รายงานการประชุม
25th International Conference
of Data Protection
and Privacy Commissioners

ณ นครซิดนีย์ ประเทศออสเตรเลีย
ระหว่างวันที่ ๑๐-๑๒ กันยายน ๒๕๔๖

รายงานการประชุม 25th International Conference of Data Protection and Privacy Commissioners

ณ นครซิดนีย์ ประเทศออสเตรเลีย
ระหว่างวันที่ ๑๐-๑๒ กันยายน ๒๕๕๖

๑. ความเป็นมา

๑.๑ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ในการประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๖ ได้ให้ความเห็นชอบในการส่งผู้แทนเข้าร่วมประชุม 25th International Conference of Data Protection and Privacy Commissioners ณ นครซิดนีย์ ประเทศออสเตรเลีย ระหว่างวันที่ ๑๐-๑๒ กันยายน ๒๕๕๖ ประกอบด้วย กรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ กรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร และเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

๑.๒ ผู้แทนจากประเทศไทย ประกอบด้วย นายเกียรติชัย ณ นคร กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ในคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ นางวนิดา สักการโกศล ผู้อำนวยการส่วนงานวินิจฉัยอุทธรณ์ นายเยี่ยมศักดิ์ คุ้มอินทร์ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ๘ว และนายนิติ วิรัชวงศ์ นิติกร ๗ว สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

๒. วัตถุประสงค์ของการจัดประชุม

๒.๑ การประชุม International Conference of Data Protection and Privacy Commissioners เป็นการประชุมนานาชาติที่จัดประชุมเป็นประจำทุกปี เพื่อประมวลปัญหาใหม่ๆ ของการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล วิธีการแก้ปัญหาและแนวทางดำเนินการคุ้มครอง เพื่อไม่ให้ประชาชนถูกล่วงละเมิดสิทธิความเป็นส่วนบุคคลจนเกินสมควร เนื่องจากยังมีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ก็จะมีมีการนำเทคโนโลยีดังกล่าวมาใช้ประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลเพื่อละเมิดสิทธิส่วนบุคคลมากยิ่งขึ้น

๒.๒ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้รับทราบถึงปัญหาและแนวทางการดำเนินการ เพื่อแก้ไขปัญหาาร่วมกัน เพื่อให้การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วโลก

๓. ผู้เข้าร่วมประชุม

ประกอบด้วย ผู้แทนจากภาครัฐและเอกชนของประเทศต่างๆ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป สวิตเซอร์แลนด์ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และประเทศในเอเชีย เช่น ฮองกง สิงคโปร์ มาเลเซีย และไทย เป็นต้น จำนวน ๔๐๐ คน ทั้งนี้ ประเทศไทยได้เข้าร่วมประชุมในฐานะประเทศผู้สังเกตการณ์

๔. ลักษณะของการประชุม

เป็นการประชุมต่อเนื่อง ๓ วัน แบ่งการประชุมออกเป็น ๒ ส่วน ดังนี้ คือ

๔.๑ การประชุมกลุ่มใหญ่ (Plenary Session) จัดในลักษณะเป็นการนำเสนอรายงานและอภิปรายให้ความเห็นเพื่อหาข้อสรุปร่วมกัน โดยออสเตรเลียประเทศเจ้าภาพ ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับประสบการณ์ในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของออสเตรเลีย และประเทศผู้เข้าร่วมประชุมได้มีการนำเสนอแนวคิดในเรื่องอื่นๆ ที่สำคัญ ได้แก่ The Practical Effect of Privacy Laws on the Global Business and Global Consumer

๔.๒ การประชุมกลุ่มย่อย (Parallel Session) จัดในลักษณะเป็นการนำเสนอรายงานและอภิปรายให้ความเห็น เพื่อหาข้อสรุปร่วมกัน โดยมีเรื่องสำคัญ ดังนี้

๔.๒.๑ Improving the Communication of Data Protection and Privacy Information Practices

๔.๒.๒ Automatic Software Update

๕. สารสำคัญของการประชุม

๕.๑ การประชุมกลุ่มใหญ่ (Plenary Session)

๕.๑.๑ คุณภาพของการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ออสเตรเลียประเทศเจ้าภาพ ได้นำเสนอความเห็นเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของออสเตรเลีย โดยเน้นว่าสิทธิความเป็นส่วนตัวของบุคคลต้องได้รับการเคารพ แม้ว่าจะไม่สมบูรณ์ในทุกเรื่องก็ตาม แต่ก็ต้องมีคุณภาพในแต่ละเรื่อง ซึ่งจะต้องคำนึงถึงปัจจัยหลายๆ ด้าน เช่น ปัจจัยทางด้านวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ของแต่ละสังคมที่มีการติดต่อสัมพันธ์กัน รวมตลอดถึงเรื่องอื่นๆ ที่สำคัญ เช่น สิทธิมนุษยชน การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจโดยเปรียบเทียบ และการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยี เป็นต้น อย่างไรก็ตาม คุณภาพนี้ก็ไม่ได้คงที่อยู่ตลอดไป ทั้งนี้ เพราะยังมีปัจจัยอื่นๆ ที่สำคัญที่ทำให้คุณภาพนั้นๆ มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เช่น การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง วัฒนธรรม การเจริญเติบโตและการตกต่ำทางเศรษฐกิจ รวมตลอดถึงการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยี จึงเป็นสิ่งที่ท้าทายอย่างมากต่อผู้มีหน้าที่ในการกำหนดกฎ ระเบียบ ผู้ดูแลข้อมูล และนักกฎหมายที่จะต้องแสวงหาคุณภาพที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

ตามสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปว่าควรเป็นอย่างไร เพื่อที่จะทำให้การเคารพต่อความเป็นส่วนตัว มีผลในทางปฏิบัติ โดยเห็นว่าดุลยภาพจะเกิดขึ้นได้ก็ต้องมีการผสมผสานของปัจจัยต่างๆ ดังกล่าว ของสังคมที่มีการติดต่อสัมพันธ์กันเข้าด้วยกัน เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่เหมาะสมสำหรับทุกประเทศจึงเป็นเรื่องที่ทุกประเทศจะต้องพร้อมที่จะเรียนรู้ถึงความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ของแต่ละประเทศ เพื่อที่จะได้ข้อสรุปที่สามารถนำมาปฏิบัติได้โดยสะท้อนให้เห็นความแตกต่างเหล่านั้นได้อย่างเหมาะสม

๕.๑.๒ The Practical Effect of Privacy Laws on the Global Business and Global Consumer

เพื่อให้การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลทั้งในส่วนของผู้ประกอบการและผู้บริโภคมีผลในทางปฏิบัติ ที่ประชุมมีความเห็นว่า ทุกฝ่ายจะต้องมีมาตรการในการดำเนินการ ดังนี้

(๑) ภาครัฐ

จะต้องกำหนดให้มีมาตรการในการคุ้มครองข้อมูลของผู้บริโภคที่ชัดเจน โดยผู้กำหนดนโยบายทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ จะต้องดำเนินการให้มีกฎหมาย ระเบียบ และขั้นตอนที่จำเป็น เพื่อให้เกิดความแน่ใจว่า

- ผู้ใช้ข้อมูลถูกควบคุมเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูล การนำไปใช้ และการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลต่างๆ และข้อมูลส่วนบุคคลเหล่านี้จะถูกรวบรวมและถือครองไว้ในระยะเวลาหนึ่งเท่าที่จำเป็นตามวัตถุประสงค์ของการจัดเก็บเท่านั้น

- ผู้เป็นเจ้าของข้อมูล จะต้องสามารถตรวจสอบ แก้ไข หรือ ลบข้อมูลของตนที่ถูกจัดเก็บไว้

- การโอนข้อมูลที่มีความอ่อนไหวหรือข้อมูลชนิดพิเศษ (Sensitive Data) จะต้องดำเนินการด้วยวิธีการที่เหมาะสม

- องค์กรต่างๆ จะต้องมีการกำหนดวิธีปฏิบัติภายในหน่วยงานให้สอดคล้องกับกฎหมายของประเทศที่มีอยู่ และตามคู่มือในการปฏิบัติเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

ทั้งนี้ ควรมีการจัดตั้งองค์กรอิสระมาดูแลเรื่องนี้ เพื่อให้เกิดความมั่นใจแก่ประชาชนในเรื่องเกี่ยวกับการร้องเรียน และการกำหนดให้มีมาตรการลงโทษที่เพียงพอในกรณีที่มีการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล

(๒) ผู้บริโภค

จะต้องมีการปกป้องตนเองจากการถูกนำข้อมูลใน e-commerce ไปใช้ในทางที่ผิดโดย

- ต้องจำกัดการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของตน
- ต้องมี E - Mail Account แยกต่างหากจาก E - Commerce
- ต้องไม่นำ Cookies มาติดตั้งในคอมพิวเตอร์

กฎหมายนั้น

- ต้องเรียนรู้เกี่ยวกับสิทธิตามกฎหมาย และเตรียมพร้อมที่จะใช้

(๓) ผู้ประกอบธุรกิจ ควรมีหลักปฏิบัติ ดังนี้

- การเก็บรวมข้อมูลจำกัดเฉพาะข้อมูลที่จำเป็น และมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกันอย่างเหมาะสม
- ผู้บริโภคจะต้องได้รับการบอกกล่าวว่าข้อมูลอะไรที่จะต้องถูกเก็บรวบรวมไว้เพื่ออะไร และจะมีการนำไปใช้อย่างไร
- จะต้องระบุระบบการคุ้มครองข้อมูลที่อยู่ในความรับผิดชอบของตน และจะต้องแจ้งให้ผู้บริโภคทราบด้วย
- ผู้บริโภคมิสิทธิที่จะขอทบทวนหรือแก้ไขข้อมูลที่บริษัทเก็บไว้
- ไม่ควรมีการส่งถ่ายข้อมูลให้แก่บุคคลที่สาม เว้นแต่เหตุจำเป็นอย่างยิ่ง และภายใต้ความยินยอมของผู้บริโภค
- ผู้บริโภคสามารถให้ผู้ประกอบธุรกิจรับผิดชอบได้ในกรณีที่มีการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของผู้บริโภค

ที่ประชุมเห็นว่า Commissioners สามารถที่จะแสดงบทบาทในการปกป้องผลประโยชน์ของผู้บริโภคได้ โดยการดำเนินการอย่างเข้มงวดตามที่มีกำหนดใน Codes กฎระเบียบต่างๆ และมาตรการทางกฎหมาย และจะต้องพร้อมที่จะให้มีการบังคับใช้ตามกฎหมาย เพื่อให้ผลประโยชน์ของผู้บริโภคในประเทศต่างๆ ได้รับการคุ้มครอง

๕.๒ การประชุมกลุ่มย่อย (Parallel Session) เป็นการอภิปรายในเรื่องสำคัญ ได้แก่

๕.๒.๑ Improving the Communication of Data Protection and Privacy Information Practices

ที่ประชุมได้เรียกร้องให้องค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ให้ความสำคัญต่อการควบคุมและการประมวลผลข้อมูล และการแสวงหาวิธีการในการส่งถ่ายข้อมูลส่วนบุคคลที่เป็นไปในแนวทางที่สอดคล้องกันทั่วโลก ซึ่งจะต้องมีการปรับปรุงแก้ไขและสนับสนุนความเข้าใจของบุคคลให้ตระหนักถึงสิทธิและทางเลือกของตนในเรื่องนี้ ขณะเดียวกันก็ต้องผลักดันให้เกิดแรงจูงใจแก่องค์กรต่างๆ ในการปรับปรุง และทำให้เกิดความเป็นธรรมในการใช้ประโยชน์และการปฏิบัติต่อข้อมูลที่อยู่ในความครอบครองดูแลมากขึ้น อย่างไรก็ตามมาตรฐานและรูปแบบในการดำเนินการดังกล่าวจะต้องสอดคล้องกับกฎหมายของแต่ละประเทศด้วย

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว ที่ประชุมได้มีมติให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

- ให้มีการพัฒนารูปแบบของการคัดย่อข้อมูล (Condensed Format) ให้เป็นมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป ตลอดจนพัฒนารูปแบบของภาษาที่ใช้ในเว็บไซต์ หรือแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

• กำหนดรูปแบบของเนื้อหาให้มีเฉพาะหัวข้อที่จำเป็น ซึ่งต้องสอดคล้องกับรูปแบบการคัดย่อข้อมูล Condensed Format ที่กำหนดในข้อแรกซึ่งรวมถึงการป้องกันมิให้ข้อมูลรั่วไหล โดยจะต้องมีรายละเอียด ดังนี้

- ใครเป็นผู้จัดเก็บข้อมูล (ชื่อองค์กร และเบอร์โทรศัพท์ที่ติดต่อได้)
- ข้อมูลอะไรที่องค์กรนั้นจัดเก็บ และเหตุผลในการจัดเก็บ
- จะมีการเปิดเผยให้องค์กรอื่นหรือไม่ ถ้ามี จะต้องมีการระบุชื่อองค์กรนั้น

และเหตุผลในการส่งต่อข้อมูล

- สิทธิส่วนบุคคลที่ควรตระหนักถึงและการนำไปใช้ เช่น การเปิดเผยต่อบุคคลที่สาม

- บุคคลต้องเปิดเผยรายละเอียดของข้อมูลในระดับใดต่อองค์กร หากต้องการให้ได้รับการบริการจากองค์กรนั้น

- ข้อกำหนดเกี่ยวกับสิทธิของบุคคลในการเข้าถึง การแก้ไข หรือการลบข้อมูล

- ข้อกำหนดเกี่ยวกับบุคคลที่จะสามารถเข้ามาตรวจสอบข้อมูลซึ่งบุคคลผู้เป็นเจ้าของข้อมูลอาจรู้สึกว่าเป็นการถูกละเมิดสิทธิในข้อมูลส่วนบุคคลของตน

• การใช้วิธีการที่เหมาะสมเพื่อให้บุคคลสามารถค้นหาข้อมูลที่ต้องการทราบได้ ซึ่งให้รวมถึงข้อมูล ดังนี้

- ข้อมูลที่กฎหมายกำหนดให้องค์กรใดๆ ต้องเตรียมข้อมูลให้บุคคลหนึ่งๆ รวมทั้งสิทธิในการเข้าถึง แก้ไข ป้องกัน หรือลบข้อมูล และระยะเวลาที่องค์กรนั้นๆ จะจัดเก็บข้อมูลดังกล่าวไว้

- คำอธิบายเกี่ยวกับข้อมูลในรูปแบบการคัดย่อข้อมูล (Condensed Format)

• การแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับการเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคลขององค์กร เช่น ข้อมูลนี้จะแสดงให้บุคคลเจ้าของข้อมูลทราบโดยอัตโนมัติเพื่อให้บุคคลนั้นมีสิทธิเลือกรายละเอียดข้อมูลที่ตนจะให้แก่องค์กร และเลือกที่จะเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวให้บุคคลที่สามหรือไม่

๕.๒.๒ Automatic Software Updates ที่ประชุมได้แสดงความกังวลเกี่ยวกับการที่อุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ทั่วโลก มีการใช้เทคนิคที่ไม่โปร่งใสมากขึ้นในการอัปเดตซอฟต์แวร์ที่มีการปรับปรุงแล้วไปยังคอมพิวเตอร์ของผู้ใช้ ทำให้สามารถอ่านหรือเก็บข้อมูลส่วนบุคคลที่เก็บรักษาไว้ในคอมพิวเตอร์ของผู้ใช้ โดยที่ผู้ใช้คอมพิวเตอร์ไม่ได้สังเกตเห็นหรือป้องกันได้ นอกจากนี้ ยังสามารถเปลี่ยนแปลงซอฟต์แวร์ที่ได้ติดตั้งไว้ในคอมพิวเตอร์ของผู้ใช้ซึ่งถูกใช้อยู่โดยไม่ได้มีการทดสอบหรือทำให้เกิดความชัดเจนก่อน ที่ประชุมจึงได้เรียกร้องให้บริษัทผู้ผลิตซอฟต์แวร์เสนอกระบวนการในการ Update Software Online ตามที่ผู้ใช้ต้องการหรือตามที่ร้องขอด้วยความโปร่งใส และให้มีการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเพียงเท่าที่ผู้ใช้ได้ให้ความยินยอมไว้ และผู้ใช้ควรมีอิสระในการเลือกใช้ โดยบริษัทผู้ผลิตควรเสนอทางเลือกให้ผู้ใช้หลายๆ ทาง

๖. สรุป

ที่ประชุมได้แสดงความเห็นโดยสรุปว่า ความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีสมัยใหม่ทำให้ความเป็นส่วนตัวของบุคคลถูกจำกัดจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้เกี่ยวข้องจะต้องมีทั้งหน้าที่และความรับผิดชอบในการจัดเก็บและการนำข้อมูลนั้นไปใช้ ในปัจจุบันแม้ว่าประเทศต่างๆ จะได้พยายามสร้างและพัฒนาเครื่องมือต่างๆ ทั้งการออกกฎหมายคุ้มครอง หรือการพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ๆ ในการคุ้มครองข้อมูล เพื่อให้มีการละเมิดความเป็นส่วนตัวอยู่ตลอดเวลาก็ตาม แต่ก็ยังไม่สามารถปกป้องได้อย่างสมบูรณ์ และยังเป็นปัญหาอยู่ว่าจะมีการสร้างกฎเกณฑ์ที่มีประสิทธิภาพที่สามารถใช้ร่วมกันทั่วโลกได้อย่างไร แม้แต่ในสหภาพยุโรปซึ่งได้มีการกำหนดมาตรฐานการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลขึ้นไว้แล้ว แต่ก็ยังมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา จึงเป็นปัญหาที่ทุกประเทศจะต้องช่วยกันคิดว่าจะสามารถสร้างกระบวนการในการเก็บรักษา และการนำข้อมูลไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพโดยไม่เป็นการละเมิดความเป็นส่วนตัวของบุคคลจนเกินสมควรได้อย่างไร

๗. ผลที่ได้จากการประชุม

๗.๑ การเข้าร่วมประชุมนับว่าเป็นประโยชน์อย่างมากต่อทุกฝ่าย ทั้งประเทศที่มีการออกกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลแล้ว และประเทศที่กำลังดำเนินการเพื่อให้มีการนำกฎหมายดังกล่าวมาบังคับใช้ในระยะต่อไป เนื่องจากการนำเสนอบทความหรือความเห็นต่างๆ ดำเนินการโดยผู้เชี่ยวชาญของประเทศต่างๆ ที่เป็นผู้รอบรู้ในเรื่องข้อมูลส่วนบุคคลเป็นอย่างดี จึงสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาปรับใช้ให้เป็นประโยชน์แก่ประเทศของตนได้

๗.๒ การนำเสนอบทความและความเห็นที่หลากหลายโดยผู้เชี่ยวชาญของประเทศต่างๆ ทำให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้มีโอกาสรับทราบถึงปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาของแต่ละประเทศ ทั้งปัญหาที่มีอยู่และปัญหาใหม่ๆ ที่กำลังจะเกิดขึ้นอันเนื่องมาจากผลของการพัฒนาอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีสารสนเทศซึ่งจะเป็นปัญหาสำคัญต่อไปในอนาคตของทุกประเทศ การได้มีโอกาสรับทราบถึงปัญหาดังกล่าวจะทำให้ผู้เข้าร่วมประชุมสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อประเทศของตนในการเตรียมการเพื่อตอบรับต่อสถานการณ์ดังกล่าวที่อาจจะเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๗.๓ ทำให้ทุกประเทศได้ตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องเร่งรัดปรับปรุงการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในประเทศของตนให้ไปในแนวทางที่มีประสิทธิภาพ และสอดรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในประเทศต่างๆ ทั่วโลกมากขึ้น

๘. การประชุมครั้งต่อไป

เดือนกันยายน ๒๕๕๗ ที่ประเทศโปแลนด์

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

รายงานการประชุม

26th International Conference on Privacy and Personal Data Protection

ณ เมืองไฟรคโลฟ ประเทศโปแลนด์
ระหว่างวันที่ ๑๔-๑๖ กันยายน ๒๕๔๗

รายงานการประชุม 26th International Conference on Privacy and Personal Data Protection ณ เมืองโพรคลอฟ ประเทศโปแลนด์ ระหว่างวันที่ ๑๔-๑๖ กันยายน ๒๕๕๗

๑. ความเป็นมา

รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ธรรมรักษ์ อิศรางกูร ณ อยุธยา) ประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้อนุมัติให้ นายกิตติศักดิ์ ปรกติ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ และนายนิพนธ์ ฮะกิมี่ กรรมการร่างกฎหมายประจำ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ซึ่งปฏิบัติหน้าที่เป็นอนุกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนและตอบข้อหารือเข้าร่วมประชุมนานาชาติว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและความเป็นส่วนตัว (International Conference on Privacy and Personal Data Protection) ครั้งที่ ๒๖ ณ เมือง Wroclaw ประเทศโปแลนด์ ระหว่างวันที่ ๑๓-๑๗ กันยายน ๒๕๕๗

รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (นายรองพล เจริญพันธุ์) รักษาราชการแทนปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ได้อนุมัติให้นายชังทอง โอภาสศิริวิทย์ ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ และนายนคร เสรีรักษ์ ผู้อำนวยการส่วนนโยบายและวิเคราะห์ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เข้าร่วมประชุมนานาชาติฯ ด้วย

๒. วัตถุประสงค์ของการจัดประชุม

การประชุมนานาชาติว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและความเป็นส่วนตัว (International Conference on Privacy and Personal Data Protection) มีการประชุมทุกปี ปีละ ๑ ครั้ง โดยการประชุมครั้งนี้เป็นครั้งที่ ๒๖ โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมจากประเทศต่างๆ ในเกือบทุกภูมิภาคของโลก ทั้งจากสหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป อเมริกาใต้ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และประเทศในเอเชีย การประชุมมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อให้มีการพัฒนามาตรฐานการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและความเป็นส่วนตัวของประเทศให้สูงขึ้น รวมทั้งจะเป็นโอกาสสำคัญที่จะได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและองค์ความรู้ทางวิชาการสำหรับสถานการณ์ที่พัฒนาเปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลาอีกด้วย

๓. รูปแบบการจัดการประชุม

การจัดประชุมแบ่งเป็น ๒ รูปแบบ คือ การประชุมกลุ่มใหญ่ (Plenary Session) และการประชุมกลุ่มย่อย (Parallel Session)

๓.๑ หัวข้อการประชุมกลุ่มใหญ่ (Plenary Session) ประกอบด้วย

- ๓.๑.๑ The Right to Privacy and the Protection of Public Security
- ๓.๑.๒ Cooperation between Data Protection Authorities at National and International Level
- ๓.๑.๓ Privacy Protection and Political Marketing
- ๓.๑.๔ The Individual's Privacy versus the Need to Deal with the Past
- ๓.๑.๕ Transborder Data Flows and Challenges of the Global Economy

๓.๒ หัวข้อการประชุมกลุ่มย่อย (Parallel Session) ประกอบด้วย

- ๓.๒.๑ Privacy and the Use of Radio - Frequency Identification Technology
- ๓.๒.๒ The Individual's Awareness of the Right to Privacy
- ๓.๒.๓ The Employee's Privacy Protection versus The Employer's Interests
- ๓.๒.๔ Economic Approach to Privacy Protection - Balancing Costs and Profits
- ๓.๒.๕ Privacy and Media
- ๓.๒.๖ Counteracting Privacy Violations on the Internet
- ๓.๒.๗ The Threats to Privacy in the Time of E - Democracy
- ๓.๒.๘ Biometric Identification
- ๓.๒.๙ Short Privacy Notices

๔. สรุปประเด็นสำคัญจากการประชุม

๔.๑ ประเด็นการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในทางการเมือง (Political Marketing)

ได้มีการหยิบยกกรณีการนำข้อมูลส่วนบุคคลที่มีการจัดเก็บไว้โดยภาครัฐและภาคเอกชนไปใช้ประโยชน์ในทางการเมือง ได้แก่ การนำข้อมูลชื่อและที่อยู่จากรายนามผู้ใช้โทรศัพท์ไปใช้ในการส่งเอกสารโฆษณาหาเสียง หรือการส่งเอกสารหรือข่าวสารของราชการโดยหน่วยงานของรัฐ ฯลฯ ซึ่งไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการจัดเก็บข้อมูลในครั้งแรกซึ่งถือว่าการขัดต่อมาตรฐานสากลของการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล อย่างไรก็ตาม ก็มีเสียงคัดค้านจากฝ่ายการเมืองว่า การใช้วิธีการสื่อสารทางตรงกับประชาชนในทางการเมืองในการโฆษณาหาเสียง หรือในตลาดการเมือง (Political Marketing) ถือว่าเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด เช่นเดียวกับวิธีการทางการตลาดโดยการขายตรง (Direct Marketing) มาตรการด้านการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล จึงเป็นการขัดขวางการพัฒนาทางการเมือง อย่างไรก็ตาม การนำเสนอบทความส่วนใหญ่ยังคงให้ความสำคัญระหว่างการสร้าง

สมดุลระหว่างการพัฒนาการเมือง และการคุ้มครองข้อมูล โดยหน่วยงานที่รับผิดชอบจะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบบนพื้นฐานของการเก็บรักษามาตรฐานของการคุ้มครองสิทธิส่วนตัวของประชาชน

๔.๒ ประเด็นดุลยภาพระหว่างสิทธิความเป็นอยู่ส่วนตัว และความมั่นคงของรัฐ (The Right of Privacy and the Protection of Public Security)

สืบเนื่องจากการก่อวินาศกรรมในกรณี ๑๑ กันยายน ทำให้หน่วยงานด้านความมั่นคงดำเนินการเก็บและประมวลข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชนมากยิ่งขึ้น เช่น ข้อมูลการเดินทางโดยเครื่องบิน ข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งบ่งชี้ทางชีวภาพของบุคคล ได้แก่ ลายพิมพ์นิ้วมือ กลุ่มเลือด ฯลฯ โดยมีวัตถุประสงค์ในทางข่าว และการป้องกันการก่ออาชญากรรมและการก่อการร้ายรวมทั้งมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่จัดเก็บระหว่างหน่วยงานภาครัฐด้วยกัน ตลอดจนระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชน ทำให้มีผลกระทบต่อการละเมิดสิทธิส่วนตัวในเรื่องข้อมูลส่วนบุคคล อย่างไรก็ตาม สังคมมีแนวโน้มที่จะยอมรับให้มีการดำเนินการได้ เมื่อคำนึงถึงประโยชน์ต่อสาธารณะโดยส่วนรวม แต่จะต้องมีการรักษาดุลยภาพที่เหมาะสมให้มีการแทรกแซงสิทธิส่วนตัว ทั้งนี้ ผู้ตรวจการด้านการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Data Protection Commissioner) ของนานาประเทศซึ่งมีบทบาทสำคัญในการดูแล (oversight) การกำหนดมาตรการในการคุ้มครอง (Mechanisms) และสร้างสมดุล (Balancing) ระหว่างการคุ้มครองสิทธิส่วนตัวและความมั่นคงของรัฐ ในประเด็นที่เกี่ยวกับความยืดหยุ่นระหว่าง Privacy และ Security นอกจากนี้ ที่ประชุมได้มีการนำเสนอประเด็นที่สำคัญอื่นๆ เช่น

๔.๒.๑ การแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างรัฐบาลอาจเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อการต่อต้านการก่อการร้าย แต่รัฐบาลหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐก็มีหน้าที่ซึ่งจะต้องดูแลข้อมูลดังกล่าวให้มีความถูกต้องไม่สับสน และจะต้องทำให้เกิดความเชื่อมั่นต่อสาธารณชนหรือประชาชนในการดำเนินการต่อข้อมูลส่วนบุคคลที่จัดเก็บโดยรัฐด้วย รวมทั้งยังเห็นว่าในการดำเนินโครงการความมั่นคงที่เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลควรต้องมีการศึกษาผลกระทบ (Privacy Impact Assessment) ด้วย เพื่อจะได้รู้ถึงจุดอ่อนของระบบที่นำมาดำเนินการและจะได้สามารถป้องกันแก้ไขได้ก่อนเริ่มโครงการ

๔.๒.๒ การมีระบบการควบคุมหรือใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลด้านอาชญากรรมของตำรวจ (Central Police Record : Criminal) โดยหลักการแล้วข้อมูลดังกล่าวมิใช่ข้อมูลที่บุคคลจะใช้สิทธิเข้าถึงได้ แต่ก็ต้องมีหลักเกณฑ์กำหนดสำหรับตำรวจในการที่จะเข้าใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูล (Data Base) ดังกล่าว เช่น ตำรวจสามารถเข้าถึงได้เฉพาะเมื่อทำการสืบสวน/สอบสวน และเข้าได้เฉพาะข้อมูลที่เกี่ยวข้องเท่านั้น เป็นต้น

๔.๒.๓ ความห่วงใยต่อการจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลเพื่องานด้านการรักษาความปลอดภัยหรืองานต่อสู้กับการก่อการร้าย ได้แก่ การเก็บข้อมูลโดย Electronic surveillance ก็อาจมีปัญหว่าบุคคลปกติก็อาจต้องอยู่ในกระบวนการตรวจสอบโดยเข้าใจผิดได้หรือในการเก็บข้อมูลบุคคลจำนวนมากเพื่อป้องกันการก่อการร้ายก็อาจมีผลเป็นการเก็บข้อมูลบุคคลธรรมดาไป ฯลฯ ดังนั้น ความสำคัญจึงอยู่ที่การทำให้เกิดความสมดุลในเรื่องการรักษาความปลอดภัยและการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Balance of Security and Data Protection)

๔.๓ ประเด็นการส่งเสริมความตระหนักในสิทธิความเป็นอยู่ส่วนตัวของประชาชน (The Individuals' Awareness of the Right to Privacy)

การส่งเสริมให้ประชาชนมีความตระหนักในสิทธิความเป็นอยู่ส่วนตัวเป็นสิ่งที่ผู้ตรวจการด้านการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Data Protection Commissioner) จะต้องร่วมมือกับภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรพัฒนาภาคเอกชน และสื่อมวลชนในการดำเนินการ โดยมียุทธวิธีหลัก คือ การเผยแพร่ผ่านสื่อการประชาสัมพันธ์ด้านต่างๆ ซึ่งเป็นลักษณะแผนปฏิบัติการระยะสั้น เช่น การใช้การรณรงค์โดยสื่อวิทยุโทรทัศน์ หรือสิ่งพิมพ์ (โปสเตอร์) เป็นต้น และการพัฒนาเพื่อเปลี่ยนแปลงทางด้านค่านิยมและวัฒนธรรมซึ่งเป็นการดำเนินการในระยะยาว เช่น การพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนในโรงเรียนและสถาบันการศึกษา เป็นต้น

๔.๔ ประเด็นความสัมพันธ์ระหว่างการคุ้มครองความเป็นส่วนตัวของลูกจ้างและการคุ้มครองผลประโยชน์ของนายจ้าง (The Employee's Privacy Protection Versus The Employer's Interests)

ที่ประชุมชี้ให้เห็นว่า โดยเทคโนโลยีสมัยใหม่ การตรวจสอบ (monitor) การปฏิบัติงานของลูกจ้างมีการดำเนินการในขอบเขตที่กว้างขวางมากขึ้น มีการใช้เครื่องมือซึ่งสามารถบันทึกการสนทนาของลูกจ้างซึ่งกระทำผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ หรือ Internet ได้ โดยมีการติดตั้งอุปกรณ์ไว้ตั้งแต่เริ่มต้นติดตั้งเครื่อง ซึ่งอาจคล้ายคลึงกับการมีกล่องดำ (Black Box) ซึ่งที่ประชุมเห็นว่าในหลักการการตรวจสอบการปฏิบัติของลูกจ้างน่าจะสามารถทำได้แต่ก็ควรทำภายใต้หลักเกณฑ์ตามที่กฎหมายบัญญัติ และควรต้องแถลงนโยบายการตรวจดังกล่าวให้ลูกจ้างได้ทราบด้วย (Work place monitor policy and practice)

๔.๕ ประเด็นความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่รับผิดชอบการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในระดับชาติ และระดับนานาชาติ (Cooperation Between Data Protection Authorities at National and International Level)

๔.๕.๑ ได้มีการนำเสนอรูปแบบความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่รับผิดชอบในระดับชาติและนานาชาติ เช่น ความร่วมมือระหว่างรัฐต่อรัฐในประเทศแคนาดา ความร่วมมือระหว่างกลุ่มประเทศยุโรปตอนกลางและยุโรปตะวันออก และความร่วมมือระหว่างประเทศสเปนกับกลุ่มประเทศอเมริกาใต้ ซึ่งส่วนใหญ่ แสดงให้เห็นความร่วมมือที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ในการแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการและกฎหมายการพัฒนาเพื่อการยอมรับมาตรฐานการปฏิบัติตามกฎหมายของแต่ละประเทศ และเพื่อสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการดำเนินมาตรการร่วมกันทางกฎหมายที่เป็นข้อปฏิบัติหรือกฎหมายระหว่างประเทศ

๔.๕.๒ ที่ประชุมมีข้อเสนอว่าผู้ที่รับผิดชอบการควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลบางส่วนยังขาดความรู้ในเรื่องการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล จึงทำให้ยังไม่สามารถดำเนินการให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานของกฎหมาย จึงเห็นว่ายังคงควรที่จะได้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นต่างๆ

ที่น่าสนใจต่อไป ในเรื่องการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้ คือ Health Service, Biometrics และ Surveillance

๔.๕.๓ ที่ประชุมยังเห็นว่าการร่วมมือในเรื่องข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลระหว่างหน่วยงานหรือระหว่างประเทศยังจะช่วยให้สามารถยุติอาชญากรรมข้ามชาติได้ (Cease border crime) ทั้งในเรื่องการก่อการร้าย การคอร์รัปชัน การหลอกลวง การค้ายาเสพติด แต่ทั้งนี้การแลกเปลี่ยนหรือการใช้ข้อมูลต้องเป็นไปเพื่อจัดการกับการกระทำผิดความผิดเท่านั้น

๔.๖ การนำเสนอนโยบายการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลอย่างสั้นๆ (Short Privacy Notice)

ที่ประชุมได้รับทราบถึงผลงานวิจัยในหลายประเทศว่ามีข้อความหรือคำหลายคำที่ใช้ตามกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่ประชาสัมพันธิให้ประชาชนทราบ แต่ประชาชนยังไม่เข้าใจจำนวนมาก เช่น คำว่า Data Subject คนในประเทศอังกฤษไม่เข้าใจถึงร้อยละ ๗๑ ดังนั้น การมี Short Privacy Notice จึงมีความสำคัญ เพราะจะช่วยให้ประชาชนเข้าใจถึงนโยบายด้านการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและความเป็นส่วนตัวของหน่วยงานหรือองค์กรนั้นโดยง่ายซึ่งจะก่อให้เกิดความเชื่อมั่นต่อองค์กรที่เก็บรวบรวมข้อมูลได้ในที่สุด ทั้งนี้ได้มีข้อเสนอว่า Privacy Notice (Statement) ควรต้องสั้น อ่านง่าย ออกแบบดี เนื้อหาตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการเสนอ ความยาวไม่ควรเกินกว่า ๑ หน้า ทั้งนี้ ตัวแบบที่น่าจะถือเป็นตัวอย่างที่ดีของ Privacy Notice คือ ของ Microsoft

๔.๗ ความจำเป็นในการเปิดเผยข้อมูลในอดีตกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (The Individual's Privacy versus the Need to Deal with the Past)

ในการประชุมครั้งนี้ที่ประชุมได้ศึกษาตัวอย่างการเปิดเผยข้อมูลที่จัดเก็บโดยองค์กรพิเศษของรัฐบาลไปแลนต์ในสมัยที่ปกครองโดยเผด็จการ (Secret Information Collected by Special Agency) ซึ่งมีประเด็นที่ต้องพิจารณาคือเรื่องสิทธิของบุคคลและศักดิ์ศรีของบุคคล ดังนั้น จึงกำหนดเกณฑ์การเข้าตรวจดูได้เฉพาะผู้มีส่วนได้เสียและเกี่ยวข้อง เช่น ผู้ตกเป็นเหยื่อ (Victim) ของเหตุการณ์ในสมัยนั้น เป็นต้น ข้อมูลบางส่วนที่เก็บไว้โดยไม่ถูกต้อง หากเปิดเผยจะเสียหายกับบุคคลก็ต้องระมัดระวังการเปิดเผย (หรือไม่เปิดเผย) การศึกษากรณีตัวอย่างในเรื่องนี้น่าสนใจ แต่มีรายละเอียดซึ่งอาจต้องศึกษาเชิงลึกหากจะนำมาใช้ประโยชน์

๕. ผลที่ได้รับจากการประชุม

๑. เนื่องจากขณะนี้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการอยู่ระหว่างการจัดทำร่างกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เพื่อให้เป็นกฎหมายกลางที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลทั้งภาครัฐและภาคเอกชนจึงเป็นโอกาสที่ได้รับความรู้และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้รับผิดชอบงานด้านกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของประเทศต่างๆ เพื่อจะได้สามารถนำความรู้ต่างๆ มาประกอบการจัดทำร่างกฎหมายให้มีความสมบูรณ์มากที่สุดต่อไป

๒. ได้ศึกษาประสบการณ์ในเรื่องการดำเนินการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของประเทศต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเทคโนโลยีที่พัฒนาไปอย่างรวดเร็วที่มีมิติทางด้านการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

๓. เพื่อให้สามารถติดตามพัฒนาการด้านหลักเกณฑ์หรือมาตรฐานการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในระดับนานาชาติ ได้แก่ สหภาพยุโรปและสหรัฐอเมริกา ฯลฯ ได้อย่างต่อเนื่อง เพื่อจะได้สามารถพัฒนามาตรฐานในส่วนของประเทศไทย มิให้เป็นอุปสรรคต่อการติดต่อหรือการค้าระหว่างประเทศ

๖. การประชุมครั้งต่อไป

เดือนกันยายน ๒๕๔๘ ที่ประเทศสวีตเซอร์แลนด์

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

บทความพิเศษ

- สิทธิร้องเรียนตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ
- การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร มาตรา ๙(๘) : ปัญหาที่ไม่น่ามี
- ผลของคำวินิจฉัยเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง
- การคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล
ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ
พ.ศ. ๒๕๔๐
- แนะนำรูปแบบใหม่ของฐานข้อมูลหน่วยงานของรัฐ

สิทธิร้องเรียนตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ

พ.ต.ท.วรัท วิเชียรสรรค์

“ผู้ใดเห็นว่าหน่วยงานของรัฐไม่จัดพิมพ์ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๗ หรือไม่จัดข้อมูลข่าวสารไว้ให้ประชาชนตรวจดูได้ตามมาตรา ๙ หรือไม่จัดหาข้อมูลข่าวสารให้แก่ตนตามมาตรา ๑๑ หรือไม่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้า หรือเห็นว่าตนไม่ได้รับความสะดวกโดยไม่มีเหตุอันสมควรผู้นั้นมีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการ... ในกรณีที่มีการร้องเรียนต่อกรรมการตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับคำร้องเรียนในกรณีที่มีเหตุจำเป็นให้ขยายเวลาออกไปได้ แต่ต้องแสดงเหตุผลและรวมเวลาทั้งหมดแล้วต้องไม่เกินหกสิบวัน”

บทบัญญัติข้างต้น ปรากฏอยู่ในมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งกล่าวถึงสิทธิของประชาชนในการร้องเรียนหน่วยงานของรัฐ ซึ่งสรุปได้ในกรณีต่างๆ ดังนี้

๑. หน่วยงานของรัฐไม่จัดพิมพ์ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๗ ที่กำหนดให้ส่งข้อมูลข่าวสารของราชการไปลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา

๒. หน่วยงานของรัฐไม่จัดส่งข้อมูลข่าวสารไว้ให้ประชาชนตรวจดูได้ตามมาตรา ๙ ที่กำหนดให้จัดข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ ณ หน่วยงานของรัฐนั้นๆ

๓. หน่วยงานของรัฐไม่จัดหาข้อมูลข่าวสารให้ตามมาตรา ๑๑ ที่กำหนดให้เป็นการบริการตามคำขอเป็นการเฉพาะราย

๔. หน่วยงานของรัฐฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ

๕. หน่วยงานของรัฐปฏิบัติหน้าที่ล่าช้า หรือ

๖. ประชาชนเห็นว่าตนไม่ได้รับความสะดวกโดยไม่มีเหตุอันสมควร อันเกี่ยวกับกฎหมายนี้

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติฉบับนี้ยังได้กำหนดเกี่ยวกับการดำเนินการเรื่องร้องเรียน ซึ่งคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการต้องพิจารณาดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับคำร้องเรียน อย่างไรก็ตามการขยายเวลาดำเนินการเรื่องร้องเรียนนี้ออกไปได้หากมีเหตุจำเป็น แต่ต้องแสดงเหตุผลอันจำเป็นนั้นและรวมเวลาในการดำเนินการเรื่องร้องเรียนนับแต่วันที่รับคำร้องเรียนจนถึงการดำเนินการเสร็จสิ้นต้องไม่เกิน ๖๐ วัน จึงเห็นได้ว่า เจตนารมณ์ของกฎหมายที่มีความประสงค์ให้ประชาชนได้รับประโยชน์จากการใช้สิทธิตามกฎหมาย เพื่อได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการซึ่งจะทำให้ประชาชนสามารถตรวจดูข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐรวมทั้งเข้าถึงข้อมูลสาธารณะต่างๆ เพื่อให้สามารถแสดงความคิดเห็นและใช้สิทธิทางการเมืองได้อย่างถูกต้องตรงกับความ เป็นจริง ทั้งนี้ เพื่อสร้างเสริมการเข้าไปมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตย รวมทั้งการตรวจสอบการปฏิบัติงานของรัฐโดยประชาชนด้วย

เมื่อกฎหมายมีบทบัญญัติซึ่งได้กำหนดสิทธิของประชาชนเกี่ยวกับการร้องเรียนและหน้าที่ของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเกี่ยวกับการดำเนินการเรื่องร้องเรียนภายใน ๓๐ วัน รวมทั้งการขยายเวลาตามความจำเป็น แต่รวมแล้วต้องไม่เกิน ๖๐ วันดังกล่าว จึงเป็นความจำเป็นที่ต้องมีมาตรการเพื่อดำเนินการให้เรื่องร้องเรียนของประชาชนได้รับการปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายดังกล่าว คณะกรรมการโดยคณะอนุกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียน จึงได้มีมติในการประชุม เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๕ กำหนดเกี่ยวกับการดำเนินการเรื่องร้องเรียน ดังนี้

๑. กรณีที่มีการร้องเรียนมายังคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เรื่องร้องเรียนจะส่งเข้าสู่การดำเนินการของคณะอนุกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียนโดยคณะอนุกรรมการฯ ได้มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการจัดทำหนังสือแจ้งเชิญให้หน่วยงานที่ถูกร้องเรียนไปชี้แจงข้อเท็จจริงกรณีที่มีการร้องเรียน โดยนำข้อมูลที่ถูกร้องเรียนไปประกอบการพิจารณาด้วย ทั้งนี้ หากหน่วยงานดังกล่าวได้ดำเนินการตามคำขอของผู้ร้องเรียนแล้วหน่วยงานดังกล่าวเพียงรายงานผลการดำเนินการประกอบการชี้แจงให้ทราบก็สามารถยุติเรื่องร้องเรียนได้ การรายงานผลการดำเนินการนี้หน่วยงานของรัฐอาจแจ้งว่าจะเปิดเผยหรือไม่เปิดเผยข้อมูลที่ถูกร้องเรียนก็ได้ แต่ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย กล่าวคือ หากปฏิเสธก็ต้องแจ้งให้ทราบว่าข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูลข่าวสารประเภทใด และไม่สามารถเปิดเผยได้ เพราะเหตุใด รวมทั้งแจ้งสิทธิอุทธรณ์ให้ทราบ เพื่อให้ผู้ขอสามารถใช้สิทธิอุทธรณ์ได้ต่อไป

๒. หากหน่วยงานยังไม่สามารถแจ้งผลการดำเนินการให้ผู้ขอทราบก็ต้องไปชี้แจงแสดงเหตุผลและการปฏิบัติเมื่อรับคำขอแล้วว่าได้ดำเนินการอย่างไรบ้างต่อที่ประชุมคณะอนุกรรมการซึ่งมีการประชุมพิจารณาเป็นประจำทุกสัปดาห์ ผลของการประชุมพิจารณาคือจะมีระยะเวลาที่กำหนดให้หน่วยงานที่ถูกร้องเรียนนั้นจะต้องดำเนินการ โดยมีการเร่งรัดการแจ้งผลการดำเนินการให้ผู้ขอข้อมูลทราบภายในเวลาที่วัน (ส่วนใหญ่จะกำหนดให้แจ้งภายใน ๗-๑๐ วัน) ขึ้นอยู่กับข้อมูลข่าวสารที่มีการร้องขอ ขั้นตอนการปฏิบัติงาน และระยะเวลาในการดำเนินการตามความเหมาะสมต่อไป ทั้งนี้ จะมีการเร่งรัดติดตามผลการปฏิบัติจนกว่าหน่วยงานของรัฐนั้นแจ้งผลการดำเนินงานให้ผู้ขอข้อมูลทราบแล้ว จึงยุติเรื่องร้องเรียน

๓. กรณีที่หน่วยงานมาชี้แจงต่อคณะอนุกรรมการฯ แล้ว แต่ยังไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย หรือมีปัญหาการปฏิบัติ คณะอนุกรรมการฯ จะสรุปความเห็นเรื่องนั้นเสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป รวมทั้งให้มีการจัดทำบัญชีสรุปการดำเนินการเรื่องร้องเรียนเสนอคณะกรรมการทราบในแต่ละเดือนด้วย

๔. กรณีที่มีเรื่องร้องเรียนสำคัญ หรือเรื่องเร่งด่วน ให้ประธานคณะอนุกรรมการฯ สามารถพิจารณาดำเนินการตามที่เห็นสมควร และรายงานให้ที่ประชุมทราบเพื่อดำเนินการต่อไป

การดำเนินการเรื่องร้องเรียนของคณะอนุกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียนดังกล่าว เมื่อนำมาพิจารณากับระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้ในการบริการข้อมูลข่าวสารของราชการแก่ประชาชนตามคำขอเฉพาะรายตามมาตรา ๑๑ ซึ่งระบุให้จัดหาข้อมูลข่าวสารในเวลาอันสมควร แต่มีปัญหาในทางปฏิบัติตลอดมาจนเป็นประเด็นที่ได้มีการนำเสนอให้แก้ไขกฎหมายข้อมูลข่าวสาร

ของราชการ เพื่อกำหนดเวลาให้แน่นอนชัดเจนลงไปว่า หน่วยงานของรัฐต้องจัดข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยได้ภายในเวลาเมื่อใด หากพิจารณาในรายละเอียดแล้วเป็นการยากที่จะกำหนดให้ชัดเจนไปได้ ดังนั้น มาตรการที่คณะอนุกรรมการฯ กำหนดเพื่อดำเนินการเรื่องร้องเรียนตามอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบจากคณะกรรมการฯ จึงเป็นวิธีการเพื่อให้ประชาชนได้รับการปฏิบัติตามกฎหมาย เพื่อให้สามารถรับข้อมูลข่าวสารของราชการ

นอกจากการร้องเรียนกรณีหน่วยงานของรัฐไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการดังกล่าวแล้วนี้ ยังมีกรณีการร้องเรียนเมื่อหน่วยงานของรัฐปฏิเสธว่า ไม่มีข้อมูลข่าวสารของราชการตามที่มีการร้องขอด้วยอีกกรณีหนึ่ง ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการต้องพิจารณาดำเนินการซึ่งกฎหมายได้กำหนดอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบการไม่มีข้อมูลข่าวสารดังกล่าวไว้ในมาตรา ๓๓ การดำเนินการกรณีหน่วยงานปฏิเสธว่าไม่มีข้อมูลข่าวสารนี้ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจเพื่อดำเนินการกรณีร้องเรียน ให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการใช้อำนาจตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เพื่อตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการเรื่องร้องเรียนกรณีนี้ต่อไป ซึ่งวิธีดำเนินการนั้นอาจถึงกับต้องเข้าไปตรวจค้นดูข้อมูลข่าวสารในหน่วยงานที่ถูกร้องเรียนก็ได้

การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร มาตรา ๙(๘) : ปัญหาที่ไม่น่ามี

วนิดา สักการโกศล

ปัจจุบันโลกมีการพัฒนาอย่างรวดเร็วและเป็นโลกที่ต้องการความโปร่งใส ซึ่งเป็นสิ่งที่พึงประสงค์ของทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคประชาชน หรือภาคเอกชน และโดยเฉพาะในประเทศที่ปกครองระบอบประชาธิปไตย ยิ่งต้องการความโปร่งใสมากขึ้น เพื่อการตรวจสอบสร้างความเชื่อมั่นและเชื่อถือต่อการปฏิบัติงานของส่วนต่างๆ ทิศทางการบริหารประเทศ จึงต้องก้าวไปสู่การเป็นประเทศที่มีความโปร่งใสูง

การปกครองระบอบประชาธิปไตยนั้น หัวใจสำคัญคือ เป็นการปกครองที่อำนาจมาจากปวงชน และมีไว้เพื่อปวงชน ในอดีตประเทศไทยเป็นประชาธิปไตยที่ประชาชนมีส่วนร่วมน้อย การเมืองจึงมีได้มาจากภาคประชาชนอย่างแท้จริง เพราะมีผู้มาใช้สิทธิทางการเมืองน้อย ปัญหาต่างๆ ของประชาชนจำนวนมากจึงไม่ได้รับการแก้ไข และเป็นสิ่งที่กีดกร่อนทางสังคมอย่างต่อเนื่อง รัฐธรรมนูญฉบับใหม่มีกติกาเพื่อให้ประชาชนมาใช้สิทธิมากขึ้นทำให้เป็นการเมืองของประชาชนและตอบสนองต่อความต้องการที่แท้จริงของประชาชน

หากพิจารณาในเรื่องของการบริหารการจัดการ (Management) จะพบว่าการบริหารจัดการสมัยใหม่เน้นการมีส่วนร่วม ถ้าไม่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมก็จะไม่รู้ความต้องการของประชาชน ตอบสนองไม่ได้ การบริหารยุคใหม่จึงเป็นการบริหารที่คอยรับฟังปัญหาของประชาชน และเอาความต้องการของประชาชนมาตอบสนองการแก้ปัญหาเหล่านั้นให้ถูกทิศทาง

กฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการได้ใช้บังคับมา ๖ ปีแล้ว แต่ยังมีปัญหาในทางปฏิบัติอยู่มาก แม้จะมีการประชุมสัมมนาเพื่อซักซ้อมความเข้าใจกันไปแล้วจำนวนมาก ส่วนราชการหลายแห่งยังเพิกเฉยต่อการที่จะต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอยู่ เพราะกังวล หรือหวาดกลัวว่าจะเป็น การเปิดเผยความลับของทางราชการ และตนอาจต้องรับผิดชอบ ความไม่รู้ ไม่เข้าใจและขาดความเชื่อมั่นเหล่านี้ เป็นปัญหาใหญ่ที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจะต้องเร่งหาทางแก้ไขกันไป

ก่อนนำกฎหมายนี้มาใช้ ประชาชนรู้สึกอึดอัดเพราะถูกปิดกั้นไม่ให้รับรู้ข้อมูลในเรื่องที่อยากรู้ พอถึงเวลาเรื่องเหล่านั้นกลับส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของตนเอง จึงเป็นแรงกระตุ้นและแรงเร้าให้เกิดความรู้สึกอยากได้สิทธิในการรับรู้ พอดีในช่วงนั้นเกิดการตื่นตัวเรื่องสิทธิเสรีภาพในการมีส่วนร่วมกันอย่างมาก จึงเกิดกระแสผลักดันให้ความต้องการสิทธิในการรับรู้มีมากขึ้น ด้วยเหตุนี้เอง เมื่อมีการร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ขึ้น จึงมีการบัญญัติสิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารไว้ในรัฐธรรมนูญหลายมาตรา เช่น มาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ ที่บัญญัติไว้อย่างชัดเจนว่า ประชาชนมีสิทธิที่จะรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ การที่จะจัดทำโครงการใด ที่มีผลกระทบต่อชีวิต สิทธิเสรีภาพ สิ่งแวดล้อม ต้องให้ประชาชนรู้เหตุผล และมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นด้วย ซึ่งเป็นสิ่งที่ตอบสนองสิทธิในการรับรู้ทั้งสิ้น

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้ออกมาก่อนรัฐธรรมนูญ แต่ใช้บังคับหลังรัฐธรรมนูญ โดยมีผลบังคับใช้ในเดือนธันวาคมปี ๒๕๔๐ ส่วนรัฐธรรมนูญใช้บังคับเมื่อเดือนตุลาคม ปีเดียวกัน เนื่องจากต้องการให้ส่วนราชการได้มีเวลาเพียงพอในการปรับวัฒนธรรมการทำงาน และสร้างกลไกรองรับ

ในเรื่องของการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร กฎหมายนี้ต้องการให้หน่วยงานของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน องค์กรอิสระ ต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ตนมีอยู่ให้คนได้รับรู้ เรื่องใดที่ยังปิดคนยิ่งอยากรู้ วิธีทำให้คนไม่อยากรู้คือการเปิดเผยเสียเลย แต่ขอบเขตของการรับรู้ก็เป็นเรื่องสำคัญ ใช่ว่าประชาชนจะสามารถรู้ได้ทุกเรื่องในทุกเวลาและทุกสถานที่ แต่ต้องมีขอบเขตของการรับรู้และขอบเขตของการเปิดเผย การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารบางเรื่อง ถ้าทำเร็วอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อส่วนรวมได้ หน่วยงานต้องมีคำสั่งว่าจะให้หรือไม่ให้อย่างไร เพื่อให้ผู้ขอได้ใช้สิทธิอุทธรณ์ เรื่องที่ร้องเรียนกันมากก็คือ การที่ส่วนราชการต่างๆ เมื่อรับเรื่องที่มีผู้ขอข้อมูลข่าวสารแล้วไม่ยอมสั่งว่าจะให้หรือไม่ให้ ดังนั้นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องจึงต้องเปลี่ยนแปลงวิธีคิดและการปฏิบัติให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายข้อมูลข่าวสารให้มากขึ้นกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการถือหลัก **เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น** หากหน่วยงานมีคำสั่งไม่เปิดเผยผู้ขอมีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้ ในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของหน่วยราชการนั้นกฎหมายได้กำหนดวิธีการเปิดเผยไว้หลายวิธี แต่ในที่นี้จะกล่าวเฉพาะเรื่องการเปิดเผยข้อมูลโดยวิธีการที่ต้องนำมาจัดแสดงไว้ให้ประชาชนตรวจดูได้ ซึ่งก็คือการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๙ ของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ

ข้อมูลตามมาตรา ๙ เป็นข้อมูลที่จัดไว้ให้ประชาชนตรวจดูได้ทันทีโดยไม่ต้องขอ ไม่ต้องนำलगพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา ถ้าต้องการดู ดูได้ทันที ถ้าจำเป็นจะต้องเสียค่าธรรมเนียม เพราะต้องคัดลอก ถ่ายเอกสาร หน่วยงานสามารถเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจากผู้ขอได้ ข้อมูลตามมาตรา ๙ มีหลายประเภท ที่สำคัญ เช่น สัญญาสัมปทาน สัญญาที่เกี่ยวกับการผูกขาด สัญญาที่รัฐร่วมทุนกับเอกชน เป็นต้น ถ้าหน่วยงานของรัฐแห่งใดทำสัญญาเหล่านี้จะต้องจัดให้มีและเปิดเผยต่อประชาชน นอกจากนี้ยังมีข้อมูลบางประเภทที่กำหนดเพิ่มเติมขึ้นใหม่โดยคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการใช้อำนาจตามมาตรา ๙ (๘) ได้แก่ การกำหนดให้สัญญาจัดซื้อจัดจ้างทุกชนิดอยู่ในข่ายที่ต้องเปิดเผยเปิดเผยตั้งแต่เรื่องโครงการ ที่จะต้องจัดซื้อจัดจ้าง ประกาศประกวดราคา คำเสนอราคา จนกระทั่งผลของการประกวดราคา ใครได้ใครไม่ได้พร้อมเหตุผลทำไมรายนี้ได้ รายนี้ไม่ได้ ฯลฯ แล้วจัดแสดงไว้เพื่อให้ผู้ที่สนใจเข้าตรวจดูได้

แต่ปรากฏว่าในทางปฏิบัติ การจัดให้มีข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๙ ไว้ให้ประชาชนตรวจดูได้เอง ยังคงมีน้อย แม้แต่เอกสารตามมาตรา ๙ (๘) คือ ข้อมูลเกี่ยวกับการประกวดราคา จัดซื้อจัดจ้าง ซึ่งมีประกาศของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการกำหนดให้เป็นข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐต้องจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้เองเป็นเวลาอย่างน้อย ๑ ปี นับแต่วันที่หัวหน้าหน่วยงาน

ลงนามแล้ว ก็ยังปรากฏมีการอุทธรณ์เกี่ยวกับการไม่เปิดเผยข้อมูลสัญญาจัดซื้อจัดจ้างเข้ามายังสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นจำนวนมาก หน่วยงานของรัฐหลายแห่งยังคงกำหนดให้ข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูลลับ ไม่สามารถเปิดเผยได้ถ้าผู้บังคับบัญชาไม่อนุญาต ซึ่งถือเป็นเรื่องที่ฝ่าฝืนกฎหมาย จึงเป็นเรื่องที่หน่วยงานของรัฐจะต้องพิจารณาทบทวนการปฏิบัติให้เป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการต่อไป

กรณีตัวอย่างเรื่องอุทธรณ์ของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย ได้พิจารณาเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๙ (๘) ที่หน่วยงานของรัฐยังคงปฏิบัติไม่ถูกต้อง เช่น

เรื่องแรก เป็นกรณีการไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการก่อสร้าง ผู้อุทธรณ์เป็นสมาชิกสภาเทศบาลตำบลไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร ได้มีหนังสือถึงนายกเทศมนตรี ตำบลไทรงาม ขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการก่อสร้างของเทศบาลตำบลไทรงามรวม ๓ โครงการ

นายกเทศมนตรี มีคำสั่งไม่อนุญาตให้เปิดเผย โดยให้เหตุผลว่าเป็นเอกสารลับของทางราชการ ซึ่งยังไม่ถึงเวลาอันสมควรที่จะต้องเปิดเผย ถ้าเปิดเผยแล้วจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อทางราชการ ผู้อุทธรณ์จึงได้อุทธรณ์ต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ (กขร.) โดยชี้แจงว่า ทั้ง ๓ โครงการมีการดำเนินการในลักษณะที่น่าจะเป็นผลเสียหายต่อเทศบาลและประชาชน จึงประสงค์จะให้เทศบาลเปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าว เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการอ้างอิงในการตรวจสอบการทำงานของเทศบาล

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย ได้พิจารณาคำอุทธรณ์ และคำชี้แจงเพิ่มเติมของคู่กรณีทั้ง ๒ ฝ่ายแล้วเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์เป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการ และการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนงานประจำปี ซึ่งเป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๙ (๘) ที่หน่วยงานต้องจัดไว้ให้ประชาชนตรวจดูได้ เพื่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐ เนื่องจากผู้อุทธรณ์เห็นว่าโครงการก่อสร้างทั้ง ๓ โครงการยังไม่แล้วเสร็จตามสัญญาและเกรงว่าจะเกิดความเสียหายอันเนื่องมาจากความล่าช้า การตรวจสอบการดำเนินการของเทศบาลจึงเป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ คำสั่งไม่ให้เปิดเผยของเทศบาลจึงไม่ชอบ

เรื่องที่สอง เป็นกรณีอุทธรณ์การไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสัญญาซื้อขายตามเอกสารประกวดราคา เพื่อใช้ประกอบการดำเนินคดีปกครอง ซึ่งหน่วยงานได้ปฏิเสธโดยอ้างว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย และเพื่อรักษาประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า สัญญาซื้อขายตามเอกสารประกวดราคา เป็นข้อมูลข่าวสารของราชการที่หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องจัดทำขึ้นตามอำนาจหน้าที่ อีกทั้งสัญญาดังกล่าวเมื่อผู้มีอำนาจลงนามแล้วจะต้องปฏิบัติตามประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เรื่องการกำหนดให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผลการพิจารณาจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐเป็น

ข้อมูลข่าวสารที่ต้องจัดไว้ให้ประชาชนตรวจดูได้ตามมาตรา ๙ (๘) ซึ่งใช้บังคับการจัดซื้อจัดจ้างทุกกรณี ข้อมูลดังกล่าวจึงเปิดเผยได้

ในปัจจุบัน ปัญหาเรื่องการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๙ (๘) ยังคงพบตามหน่วยงานของรัฐทั่วไป โดยเฉพาะหน่วยงานส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นยังปฏิบัติกันไม่ครบถ้วนทั้งที่ได้มีการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจในเรื่องนี้ไปมากพอสมควรแล้ว ทั้งในรูปของการจัดสัมมนาการเผยแพร่เอกสารสิ่งพิมพ์ต่างๆ จึงเป็นเรื่องที่จะต้องพยายามทำความเข้าใจกับหน่วยงานต่างๆ กันต่อไป เพื่อให้ระบบราชการได้ก้าวเข้าสู่ความโปร่งใสและตรวจสอบได้ตลอดเวลา สมดังเจตนารมณ์ของกฎหมายต่อไป

กฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ เป็นกฎหมายที่ต้องการความร่วมมือร่วมใจอย่างแท้จริงจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ มิใช่กฎหมายที่ต้องการเอาผิดกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติไม่ถูกต้อง ครบถ้วน หากแต่มีเจตนาให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีทัศนคติต่อการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารด้วยความรู้สึกที่ต้องการจะทำ หรือด้วยความคิดที่ว่า การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นเรื่องที่พึงปฏิบัติเป็นปกติธรรมดา ความมุ่งหวังเช่นนี้เป็นสิ่งที่ต้องใช้เวลากว่าเราจะได้เห็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมีทัศนคติที่เปลี่ยนไปตามเจตนารมณ์ดังกล่าว สิ่งเหล่านี้แม้จะต้องใช้เวลาอยู่บ้าง แต่ก็ยังดีกว่าไม่มีโอกาสที่จะได้เห็นเลย

ผลของคำวินิจฉัยเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง

กฎหมายข้อมูลข่าวสาร ที่ใช้มานานกว่า ๖ ปี ได้ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงขึ้นในหลายมิติ ไม่ว่าจะเป็นการปรับเปลี่ยนภายในหน่วยงานของรัฐ เช่น ทศนคติของเจ้าหน้าที่ การออกระเบียบรองรับกฎหมาย เป็นต้น หรือในภาคสังคมที่ประชาชนหันมาให้ความสำคัญในกระบวนการมีส่วนร่วม ตรวจสอบการดำเนินงานของภาครัฐ ซึ่งกล่าวได้ว่าสิ่งต่างๆ เหล่านี้ เป็นผลมาจากคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

จากการศึกษาวิจัยเรื่องปัญหาและอุปสรรคของการปฏิบัติตามคำวินิจฉัยและผลกระทบจากคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พบว่าผลจากคำวินิจฉัยก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในหลายด้านต่อหน่วยงานของรัฐ และการใช้ประโยชน์ของผู้ขอข้อมูลข่าวสาร กล่าวคือ

๑. หน่วยงานของรัฐมีทัศนคติเปลี่ยนแปลงไปสอดคล้องตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ มากกว่าเดิม ทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการได้ง่ายขึ้น และมีโอกาสในการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการต่างๆ ของรัฐมากขึ้น นำไปสู่การแสดงความคิดเห็น และใช้สิทธิทางการเมืองได้โดยถูกต้องกับความเป็นจริง ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้มีความเป็นรัฐบาลโดยประชาชนมากยิ่งขึ้น แม้ว่าในช่วงแรกของการบังคับใช้กฎหมาย หน่วยงานของรัฐในหลายๆ แห่งยังขาดความเข้าใจและยึดติดอยู่กับทัศนคติเดิมๆ ที่มักจะถือว่าการดำเนินงานของหน่วยงานและการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เป็นกิจการภายในในระบบราชการไม่จำเป็นที่บุคคลภายนอกจะต้องรับรู้ แต่ปัจจุบันทัศนคติเช่นนี้เปลี่ยนไปแล้ว

๒. การยกเลิกชั้นความลับ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๖ ว่า “เพื่อให้เกิดความชัดเจนในทางปฏิบัติว่าข้อมูลข่าวสารของราชการจะเปิดเผยต่อบุคคลใดหรือไม่ ภายใต้เงื่อนไข เช่นใด และสมควรมีวิธีการขามีให้รั่วไหล ให้หน่วยงานของรัฐกำหนดวิธีการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารนั้น ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนดว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ” จากบทบัญญัติดังกล่าว ส่งผลให้มีการออกระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ.๒๕๔๔ โดยระเบียบนี้ได้จัดชั้นความลับของข้อมูลข่าวสารไว้เป็น ๓ ลำดับ คือ ลับที่สุด ลับมาก และลับ ขณะเดียวกันในระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับฯ ข้อ ๒๔ ได้กำหนดหลักการสำคัญที่ส่งผลต่อการยกเลิกชั้นความลับของเอกสารไว้ว่า “ข้อมูลข่าวสารลับที่คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารมีคำวินิจฉัยให้เปิดเผยโดยไม่มีข้อจำกัดหรือเงื่อนไขใด ให้ถือว่าข้อมูลข่าวสารนั้นถูกยกเลิกชั้นความลับแล้ว เว้นแต่มีการฟ้องคดีต่อศาลและศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษาเป็นอย่างอื่น” จึงถือเป็นการเปลี่ยนแปลงแนวคิดและทัศนคติได้ประการหนึ่งเพราะเมื่อมีคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวแล้ว ย่อมส่งผลเป็นการยกเลิกการจัดชั้นความลับทางข้อมูลข่าวสารนั้น อันเป็นแนวทางให้หน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถใช้ดุลยพินิจ

ในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่มีลักษณะเดียวกันนั้นให้แก่ประชาชนผู้ร้องขอได้ต่อไป

๓. หน่วยงานของรัฐได้ออกกฎ ระเบียบ หรือประกาศมารองรับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ ภายหลังจากได้มีคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ซึ่งสะท้อนถึงนัยสำคัญได้หลายแง่มุม เช่น ในแง่มุมของการผลักดันกำกับดูแลโดยองค์กรคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการว่ามีการผลักดันกำกับดูแลที่ดี ในแง่ผู้บริหารระดับสูงว่ามีการใส่ใจและให้ความสำคัญต่อกฎหมายข้อมูลข่าวสาร และสิทธิการรับรู้ของประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการ การออกกฎ ระเบียบดังกล่าวอาจทำได้ ๒ ลักษณะ คือ ระเบียบเกี่ยวกับการใช้สิทธิตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารว่าข้อมูลข่าวสารใดที่ถือเป็นข้อมูลทั่วไปที่สามารถขอได้ทันที ข้อมูลข่าวสารใดที่หน่วยงานของรัฐต้องชั่งน้ำหนักก่อนการเปิดเผย

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้กล่าวถึงการใช้ประโยชน์ของผู้ขอข้อมูลข่าวสารไว้ ๓ ประการ คือ เกิดการพัฒนาและมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงานของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งถือเป็นเจตนารมณ์ที่สำคัญอีกประการหนึ่งของกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ ตัวอย่าง กรณีของนางสุมาลี ลิ้มโอวาท ซึ่งร้องขอให้โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เปิดเผยผลคะแนนและกระดาษคำตอบของการสอบเข้าโรงเรียน กรณีนี้นำไปสู่การลดระบบอุปถัมภ์ลงได้ระดับหนึ่ง กล่าวคือ ทำให้ระบบเด็กฝากลดลงหรือระบบการสอบเข้าโรงเรียนที่มีชื่อเสียงของรัฐมีความโปร่งใสมากขึ้นหรือกรณีการขอให้เปิดเผยผลการสอบสวนการทุจริตและเวชภัณฑ์ของกระทรวงสาธารณสุขพัฒนาการในการต่อสู้คดีในชั้นศาล การใช้ข้อมูลข่าวสารของราชการ นอกจากจะเป็นประโยชน์ทางด้านการตรวจสอบการทำงานของภาครัฐแล้ว ประชาชนยังสามารถนำเอาข้อมูลข่าวสารที่มีอยู่นั้นไปใช้ประโยชน์ในกระบวนการต่อสู้คดีในชั้นพิจารณา ดังนั้น การที่ประชาชนสามารถเข้าถึงและนำเอาข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีอยู่ในการครอบครองของหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นมาได้ย่อมเปิดโอกาสให้เอกชนสามารถเตรียมประเด็นที่ใช้ในการต่อสู้และหักล้างข้อกล่าวหาต่างๆ ที่ตนมีต่อรัฐหรือหน่วยงานของรัฐนั้นๆ ได้ง่ายขึ้นและการพัฒนาในการศึกษาวิจัย ทั้งนี้ เนื่องจากข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐครอบครองอยู่ หลายเรื่องถือเป็นข้อมูลที่มีความสำคัญต่อการศึกษาวิจัยซึ่งเดิมที่ไม่มีการเปิดเผยหรือเปิดเผยแต่ไม่ครบถ้วนดังนั้นเมื่อกฎหมายนี้มีผลบังคับใช้ ทำให้การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเหล่านั้นมากขึ้นและหลายเรื่องได้นำไปสู่การศึกษาวิจัยซึ่งเป็นการพัฒนาองค์ความรู้ให้กับสังคมในปัจจุบัน

การคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐

๑. เหตุผลหรือเจตนารมณ์ของการประกาศใช้กฎหมาย

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้มีการกำหนดเจตนารมณ์หรือเหตุผลของการประกาศใช้กฎหมายที่สำคัญ ๒ ประการ คือ

๑.๑ การคุ้มครองสิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน ซึ่งเป็นไปตามมาตรา ๕๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐

๑.๒ การคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลและความเป็นส่วนตัวในส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารของสาธารณชน ซึ่งเป็นไปตามมาตรา ๓๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐

๒. มาตรฐานการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐

การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งบัญญัติไว้ในหมวด ๓ “ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล” ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ แม้ว่าจะมีเพียง ๕ มาตรา แต่เมื่อพิจารณาโดยละเอียดประกอบกับบทบัญญัติตามมาตรานี้แล้วจะเห็นได้ว่า พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ มีเนื้อหาและหลักเกณฑ์ในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลหรือความเป็นส่วนตัวได้มาตรฐานของต่างประเทศ ทั้งของสหภาพยุโรปหรือประเทศอื่นๆ กล่าวคือ การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล มีหลักสำคัญที่จะต้องดำเนินการคือ

๒.๑ หลักการที่จะต้องมีการรับผิดชอบและตรวจสอบได้ (Accountability)

โดยหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนจะต้องกำหนดผู้รับผิดชอบด้านข้อมูลส่วนบุคคล พร้อมให้เจ้าของข้อมูลหรือผู้ที่เกี่ยวข้องตรวจสอบได้

๒.๒ หลักการที่จะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ชัดเจน (Identifying purpose)

เป็นหลักการที่สำคัญว่า การจัดเก็บข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลนั้นจะต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดเก็บอย่างชัดเจน และจะต้องแจ้งวัตถุประสงค์นั้นให้กับเจ้าของข้อมูลที่จะมีการจัดเก็บทราบล่วงหน้าหรือพร้อมกับการขอข้อมูลหรือการขอจัดเก็บข้อมูลนั้น ซึ่งตามกฎหมายพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๓ วรรคสอง ก็ได้มีการบัญญัติหลักการนี้ไว้และยังได้กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบด้วยว่ากรณีที่ขอข้อมูลนั้นเป็นกรณีที่อาจให้ข้อมูลได้โดยความสมัครใจหรือเป็นกรณีที่มีกฎหมายบังคับ

๒.๓ หลักการที่ต้องให้เจ้าของข้อมูลยินยอม (Consent)

หลักการสำคัญยิ่งประการหนึ่งในเรื่องการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลคือความยินยอมของเจ้าของข้อมูลโดยกฎหมายจะบัญญัติให้การจัดเก็บ การนำไปใช้และการนำไปเปิดเผยจะต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูล ทั้งนี้ การไม่ปฏิบัติตามหลักการนี้จะทำได้เฉพาะที่กฎหมายยกเว้น ซึ่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๒๔ ก็ได้บัญญัติหลักการนี้ไว้อย่างชัดเจน

๒.๔ หลักการให้มีการจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลเฉพาะเท่าที่จะเป็น (Limiting Collection)

เพื่อเป็นการคุ้มครองความเป็นส่วนตัว กฎหมายจึงกำหนดเป็นหลักการว่าการจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลนั้น ให้จัดเก็บเท่าที่จำเป็นดังนั้นในการจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลหนึ่งบุคคลใด หรือเรื่องหนึ่งเรื่องใดจึงต้องตั้งคำถามว่ามีความจำเป็นจริงๆ ที่ต้องจัดเก็บหรือไม่ ซึ่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๒๓ วรรคแรก (๑) ได้บัญญัติหลักปฏิบัตินี้ไว้

๒.๕ หลักการให้นำข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลไปใช้เปิดเผย หรือเก็บรักษาไว้เท่าที่จำเป็น (Limiting Use, Limiting Disclosure, Limiting Retention)

หน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนซึ่งมีการจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องรับผิดชอบการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้หรือไปเปิดเผยเฉพาะขอบเขตของวัตถุประสงค์และ/หรือตามที่ได้รับคำยินยอมจากเจ้าของข้อมูลเท่านั้น รวมทั้ง ข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้นำไปใช้แล้วก็ต้องเก็บรักษาไว้ในเวลาที่จำเป็น เช่น เพื่อให้เจ้าของข้อมูลมีโอกาสตรวจสอบ เป็นต้น ซึ่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้บัญญัติคุ้มครองหลักการนี้ไว้ในมาตรา ๒๓ วรรคแรก (๑)

๒.๖ หลักการความถูกต้องและเป็นปัจจุบัน (Accuracy) ของข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลส่วนบุคคลที่มีการจัดเก็บนั้นโดยหลักการแล้วหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องควบคุมดูแลให้มีความถูกต้องและเป็นปัจจุบันทั้งนี้เพื่อให้การนำไปใช้หรือเปิดเผยตามที่กฎหมายกำหนดไม่กระทบเสียหายต่อเจ้าของข้อมูล ซึ่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้บัญญัติรับรองไว้ตามมาตรา ๒๓ วรรคแรก (๒) และ (๔)

๒.๗ หลักการที่จะต้องมียุทธวิธีรักษาความปลอดภัย (Safeguards) ให้กับระบบข้อมูลส่วนบุคคล

หน่วยงานต่างๆ ที่มีการจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องมีระบบการควบคุมดูแลให้การเก็บรักษาหรือการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดเก็บหรือเป็นไปตามความยินยอมของเจ้าของข้อมูล รวมทั้งเพื่อเป็นการป้องกันมิให้มีการนำข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลไปใช้โดยไม่เหมาะสม หรือเป็นผลร้ายต่อเจ้าของข้อมูล ซึ่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้บัญญัติคุ้มครองเรื่องนี้ไว้ตามมาตรา ๑๒๓ วรรคแรก (๕) มาตรา ๒๓ วรรคสาม และมาตรา ๒๔ วรรคสอง

๒.๘ หลักการของการมีระบบข้อมูลส่วนบุคคลที่โปร่งใส (Openness)

ทุกหน่วยงานจะต้องมีระบบการจัดการข้อมูลส่วนบุคคลที่โปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ เช่น การแถลงนโยบายและวิธีปฏิบัติในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลขององค์กร (Policies and Practice for Personal Data Protection) ให้ทราบโดยเปิดเผย เป็นต้น

ซึ่งในส่วนของภาครัฐเองก็ได้มีบทบัญญัติในลักษณะคล้ายคลึงกับการกำหนด Privacy Policy ในภาคเอกชน โดยได้บัญญัติไว้ตามมาตรา ๒๓ วรรคแรก (๓)

๒.๙ การกำหนดสิทธิการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลของตนเอง (Individual Access)

สิทธิการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลของตนเองถือว่าเป็นสิทธิที่ได้รับการรับรองในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของทุกประเทศ หากจะต้องมีข้อยกเว้นก็จะต้องเป็นไปเฉพาะตามที่กฎหมายบัญญัติไว้อย่างชัดเจน พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๒๕ ก็ได้บัญญัติคุ้มครองสิทธิดังกล่าวไว้ โดยรวมถึงสิทธิการขอให้แก้ไขข้อมูลส่วนบุคคลให้ถูกต้องด้วย

๒.๑๐ หลักการที่จะมีสิทธิร้องเรียนกรณีหน่วยงานปฏิบัติฝ่าฝืนกฎหมาย (Challenging Compliance)

เพื่อให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน กฎหมายบัญญัติให้ประชาชนมีสิทธิร้องเรียนหน่วยงานที่มีการจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคล กรณีหน่วยงานดังกล่าวไม่ปฏิบัติตามกฎหมายได้ เพื่อพิทักษ์สิทธิของตนเองและเพื่อให้มีการปฏิบัติที่ถูกต้องซึ่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้บัญญัติไว้ตามมาตรา ๑๓ และ มาตรา ๒๕ วรรคสี่

แนะนำรูปแบบใหม่ของฐานข้อมูลหน่วยงานของรัฐ

ปณิศา เหลืองวารเมธ

ความเป็นมาของระบบฐานข้อมูลหน่วยงานของรัฐในรูปแบบใหม่

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศของระบบอินเทอร์เน็ตเข้ามาใช้ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๒ เพื่อให้การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของราชการตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และการปฏิบัติงานของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและทั่วถึง โดยสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้จัดทำ Web Site ฐานข้อมูลหน่วยงานของรัฐ ชื่อ WWW.OIC.GO.TH/GINFO ขึ้นภายใต้ชื่อสัญลักษณ์ GINFO ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๓ เป็นต้นมา โดยเผยแพร่ให้หน่วยงานในส่วนกลางทราบและนำสัญลักษณ์ของระบบฐานข้อมูลหน่วยงานของรัฐติดไว้ที่ Web Page ของ Web Site หน่วยงานต่างๆ เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่ระบบงานนี้ อย่างไรก็ตาม การพัฒนาระบบฐานข้อมูลหน่วยงานของรัฐดังกล่าว ยังดำเนินการได้ในขอบเขตจำกัด ยังไม่ครอบคลุมหน่วยงานในส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น ประกอบกับรัฐบาลได้มีการออกพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ โดยได้มีการเปลี่ยนแปลงการบริหารราชการเป็น ๒๐ กระทรวง ดังนั้น จำเป็นต้องดำเนินการปรับปรุงระบบฐานข้อมูลหน่วยงานของรัฐให้มีความถูกต้องและทันสมัย ตรงกับความจริง พร้อมทั้งเปลี่ยนแปลงรูปแบบ Web Page เพื่อให้เกิดความน่าสนใจต่อผู้ใช้ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้เปิดให้ใช้งานแทน Web Site เดิมตั้งแต่วันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๔๗ แล้ว

การเปลี่ยนแปลงในฐานข้อมูลหน่วยงานของรัฐรูปแบบใหม่

ฐานข้อมูลหน่วยงานของรัฐ (GINFO) เป็นฐานข้อมูลที่รวบรวมข้อมูลข่าวสารของราชการตามที่พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ กำหนดให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐจะต้องดำเนินการ เพื่อเปิดเผยให้ประชาชนได้ทราบ ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลตามมาตรา ๗ และมาตรา ๙ รวมทั้งข้อมูลข่าวสารอื่นๆ ที่สำคัญของหน่วยงาน ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการประชาชนของหน่วยงานต่างๆ ของรัฐ เช่น รายละเอียดเกี่ยวกับโครงสร้างองค์กร แผนผังองค์กร อำนาจหน้าที่ ภารกิจ วัตถุประสงค์ แผนงานโครงการ งบประมาณ รายงานผู้บริหารระดับสูง พร้อม e - mail เบอร์โทรศัพท์ที่ติดต่อได้ และเอกสารแบบฟอร์มต่างๆ ของหน่วยงานของรัฐ ที่ให้บริการแก่ประชาชน เป็นต้น แต่ในปัจจุบันรูปแบบใหม่มีส่วนที่เปลี่ยนแปลง คือ

๑. หน้าจอ Web Page ใหม่
๒. รวบรวมข้อมูลของหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น รวมทั้งได้มีการจัด

กลุ่มข้อมูลหน่วยงานราชการในส่วนกลางตามการบริหารราชการใหม่ ๒๐ กระทรวง และข้อมูลหน่วยงานใหม่ที่เกิดขึ้นอีกมากมาย เช่น องค์การควบคุมการประกอบวิชาชีพ เป็นต้น

๓. การค้นหาข้อมูลสามารถค้นหาข้อมูลได้ ๓ วิธี คือ สามารถค้นหาข้อมูลได้จาก Web Site ต่างๆ ที่รวบรวมไว้ประมาณ ๖๗,๗๘๔ เว็บ ค้นหาจากฐานข้อมูลหน่วยงานของรัฐ (GINFO) หรือ ค้นหาจากชื่อหน่วยงาน

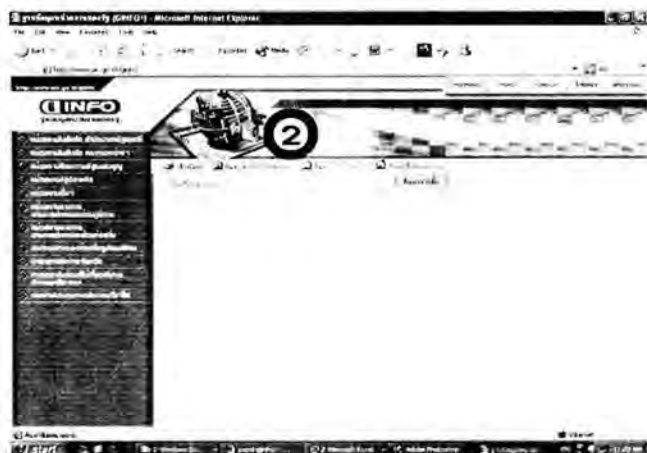
๔. การเรียกใช้รายชื่อหน่วยงานต่างๆ ด้านซ้ายมือของเว็บ สามารถเลือกข้อมูลหน่วยงานที่สนใจ ซึ่งข้อมูลในหน่วยงานนั้นจะแสดงผล และเมื่อเลือกหน่วยงานใหม่ที่ต้องการ หน่วยงานเดิมที่แสดงผลไว้จะกลับไปอยู่ในรูปเดิมโดยอัตโนมัติ และจะแสดงผลเป็นรายชื่อหน่วยงานที่เลือกใหม่ ทำให้ประหยัดเนื้อที่ที่ปรากฏในการแสดงผล

๕. เพิ่มหัวข้อแนะนำเว็บไซต์ ข่าว และหัวข้อที่น่าสนใจ เชื่อมโยงหน่วยงานอื่น

การใช้งานฐานข้อมูลหน่วยงานของรัฐรูปแบบใหม่

เมื่อเข้าสู่ระบบฐานข้อมูลหน่วยงานของรัฐแล้วจะปรากฏหน้าเว็บดังรูป สามารถเรียกดูข้อมูลหน่วยงานได้ ๒ วิธี คือ

๑. การเรียกดูข้อมูลจากแผนผังโครงสร้างองค์กร ซึ่งจะอยู่ทางด้านซ้ายของเว็บไซต์ โดยเมื่อเลือกชื่อหน่วยงานนั้นจะแสดงผล และเมื่อเลือกหน่วยงานใหม่ หน่วยงานเดิมที่แสดงผลก็จะกลับไปอยู่ในรูปเดิมโดยอัตโนมัติ

๒. การค้นหาข้อมูลจากปุ่มค้นหา ซึ่งอยู่ด้านบนของเว็บไซต์ ซึ่งสามารถค้นหาได้ ๓ แบบ คือ ค้นหาจากเว็บไซต์ต่างๆ จาก GINFO และจากชื่อหน่วยงาน

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

หน่วยงานของรัฐหรือ
เกี่ยวกับการปฏิบัติตาม
กฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๗

ที่ นก ๖๓๐๑/ทริ.๑๑๒๕

สำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลนากลาง
ถนนอุตรฯ-เลย นก ๓๙๑๗๐

๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

เรื่อง ท้ารือการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารบันทึกสอบสวน (ป.ค.๑๔) กรณีสอบสวนพยานบุคคล
ในการซื้อขายบ้านพร้อมที่ดินเพื่อประกอบการย้ายบุคคลเข้าทะเบียนบ้านกลาง

เรียน ประธานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของทางราชการ

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือขอคัดสำเนาทักสอบสวนบุคคล จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยสำนักงานเทศบาลตำบลนากลาง อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู ได้รับ
คำร้องของนางจันทร์เพ็ญ ศีลาแก้ว อยู่บ้านเลขที่ ๒๘๐ หมู่ที่ ๔ ตำบลนากลาง อำเภอนากลาง
จังหวัดหนองบัวลำภู ขอคัดสำเนาทักสอบสวน (ป.ค.๑๔) พยานบุคคลในกรณีซื้อขายบ้านพร้อมที่ดิน
เลขที่ ๒๘๙ หมู่ที่ ๔ ตำบลนากลาง อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู ระหว่างนางจันทร์เพ็ญ ศีลาแก้ว
(ผู้ซื้อ) กับนายชำนาญยุทธ แก้วตา (ผู้ขาย) ซึ่งได้ทำสัญญาซื้อขายกันตั้งแต่ปี ๒๕๔๓ และในขณะนี้
นายชำนาญยุทธ แก้วตา ได้ออกจากบ้านเลขที่ ๒๘๙ หมู่ที่ ๔ ตำบลนากลางไปเป็นเวลาหลายปีแล้ว
และไม่สามารถติดต่อได้ นางจันทร์เพ็ญ ศีลาแก้ว ในฐานะผู้ซื้อบ้านได้ขอย้ายนายชำนาญยุทธ แก้วตา
เข้าทะเบียนบ้านกลางสำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาล ตำบลนากลาง และสำนักทะเบียนท้องถิ่น
เทศบาลตำบลนากลาง ได้ถือปฏิบัติตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร
พ.ศ. ๒๕๓๔ และข้อ ๘๑ แห่งระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕
พร้อมทั้งได้ดำเนินการสอบสวนพยานบุคคลเพื่อประกอบการพิจารณาย้ายนายชำนาญยุทธ แก้วตา
เข้าทะเบียนบ้านกลางแล้ว โดยใช้เอกสารหลักฐานทางทะเบียนราษฎร กล่าวคือสำเนาบัตรประจำตัว
ประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านของพยานบุคคลประกอบหลักฐานการสอบสวนในครั้งนี้

ในการนี้ เทศบาลตำบลนากลาง จึงใคร่ขอเรียนหาหรือว่าสำเนาทักสอบสวน (ป.ค.๑๔)
พยานบุคคลสามารถเปิดเผยได้หรือไม่

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายทองหลั่น เกษทองมา)
นายกเทศมนตรีตำบลนากลาง

สำนักปลัดเทศบาล

งานทะเบียนราษฎร

โทร. ๐ ๔๒๓๕ ๙๐๔๔ ต่อ ๒๒

ที่ นร ๐๑๐๗/๑๕๕

คณะกรรมการตอบข้อหารือตาม
กฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ
สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๖ มกราคม ๒๕๔๗

เรื่อง หารือการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารบันทึกสอบสวน (ปค.๑๔)

เรียน นายกเทศมนตรีตำบลนากลาง

อ้างถึง หนังสือเทศบาลตำบลนากลาง ที่ นก.๖๓๐๑/ทร ๑๑๒๕ ลงวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๖

ตามหนังสือที่อ้างถึง เทศบาลตำบลนากลางหารือกรณีนางจันทร์เพ็ญ ศิลาแก้ว ผู้ร้อง
อยู่บ้านเลขที่ ๒๔๐ หมู่ ๔ ตำบลนากลาง อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู ยื่นคำร้องขอคัด
สำเนาบันทึกการสอบสวน (ปค.๑๔) พยานบุคคล เนื่องจากได้ซื้อบ้านพร้อมที่ดินเลขที่ ๒๔๙ หมู่ ๔
ตำบลนากลาง อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู จากนายชำนาญยุทธ แก้วตา และผู้ร้องได้แจ้ง
ย้ายทะเบียนบ้านนายชำนาญยุทธ แก้วตา ออกจากบ้านเลขที่ ๒๔๙ หมู่ ๔ ตำบลนากลาง อำเภอน
ากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู เข้าทะเบียนบ้านกลาง โดยเทศบาลตำบลนากลางหารือว่าสำเนา
บันทึกสอบสวน (ปค.๑๔) พยานบุคคลดังกล่าวสามารถเปิดเผยได้หรือไม่ ความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการโดยคณะกรรมการตอบข้อหารือตาม
กฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารตามคำขอของผู้ร้อง ได้แก่
บันทึกการสอบสวนพยานบุคคล (ปค.๑๔) ที่ให้การเป็นพยานในการแจ้งย้ายที่อยู่นายชำนาญยุทธ
แก้วตา เข้าทะเบียนบ้านกลางนั้น บางส่วนมีลักษณะเป็นข้อมูลข่าวสารที่ผู้ร้องเป็นผู้ให้ถ้อยคำในการ
ร้องขอย้ายออกซึ่งสามารถเปิดเผยให้กับเจ้าของข้อมูลนั่นเองได้ และข้อมูลข่าวสารบางส่วนเป็น
คำให้การของผู้เกี่ยวข้องอื่น เทศบาลตำบลนากลางสามารถใช้ดุลพินิจเปิดเผยได้ตามความสมควร
เนื่องจากผู้ร้องเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้เสียและหากมีข้อความส่วนใดต้องห้ามมิให้เปิดเผยตามมาตรา ๑๕
ซึ่งการเปิดเผยจะก่อให้เกิดความเสียหายขึ้นเทศบาลตำบลนากลางสามารถลบหรือตัดทอนหรือทำด้วย
ประการอื่นใดที่ไม่เป็นการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนนั้นได้ตามมาตรา ๙ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติ
ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ทั้งนี้ หากเทศบาลตำบลนากลางปิดลบหรือไม่เปิดเผยข้อมูล
ข่าวสารใดให้แจ้งคำสั่งพร้อมด้วยเหตุอันสมควรตามกฎหมายไปยังผู้ร้องขอตามมาตรา ๑๕ วรรคสอง

แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และตามหลักเกณฑ์มาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ อีกทั้งควรแจ้งสิทธิในการอุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ผู้ร้องได้ทราบ ซึ่งถือเป็นการปฏิบัติตามมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ เพื่อให้ผู้ร้องจะได้ใช้สิทธิอุทธรณ์ตามกฎหมายต่อไปด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายเอ็ควัน ณ นคร)

ประธานอนุกรรมการตอบข้อหารือตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ

ฝ่ายเลขานุการฯ (นายดุษฎี พรสุขสวัสดิ์)

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

โทร ๐ ๒๒๘๑ ๘๕๕๒ - ๓ ต่อ ๒๗ โทรสาร ๐ ๒๒๘๑ ๘๕๔๓

ที่ ทก ๐๕๐๖/๒๔๘๒

สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ถนนหลานหลวง กทม. ๑๐๑๐๐

๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขอรื้อหรือแนวทางปฏิบัติต่อข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่ได้กรอกในใบแบบหรือใบกำหนดข้อมูล
เรียน ประธานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ
สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารแนบ ๑ ๒ ๓ และ ๔

ด้วยสำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้รับหนังสือจากสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (สำนักงาน ปปง.) ขอข้อมูลการปลูกชิงและกระชายดำของนายประเสริฐ แซ่เฮ้อ อยู่บ้านเลขที่ ๑๒/๑ บ้านแม่ละเมา ต.คีรีราษฎร์ อ.พบพระ จ.ตาก ความละเอียดตามเอกสารแนบ ๑ จากการตรวจสอบพบว่า ข้อมูลของบุคคลดังกล่าวถูกบันทึกไว้ใน สก.๑ แบบนับจุด (ฟอร์ม-เอกสารแนบ ๒) และ สก.๒ แบบแจงนับ (ฟอร์ม-เอกสารแนบ ๓) โครงการสำมะโนการเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๖ เรื่องนี้สำนักงานสถิติแห่งชาติพิจารณาแล้วเห็นว่า ควรหารือมายัง สขร. เพื่อขอคำวินิจฉัยก่อนดำเนินการต่อไป เพราะการปฏิบัติตามคำขอหรือไม่ปฏิบัติตามคำขอของ ปปง. เกี่ยวกับกฎหมาย ๒ ฉบับดังนี้

๑. พระราชบัญญัติสถิติ พ.ศ. ๒๕๐๘ มาตรา ๒๑ บัญญัติไว้ว่า “บรรดาข้อความ หรือตัวเลขเฉพาะบุคคลหรือเฉพาะรายที่ได้กรอกในใบแบบหรือใบกำหนดข้อมูลนั้น ต้องถือเป็นความลับโดยเคร่งครัด ห้ามมิให้ผู้ซึ่งมีหน้าที่ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้เปิดเผยข้อความหรือตัวเลขนั้นแก่บุคคลใดๆ ซึ่งไม่มีหน้าที่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่เพื่อประโยชน์แก่การสอบสวนหรือพิจารณาคดีที่บุคคลนั้น ต้องหาว่ากระทำความผิดต่อพระราชบัญญัตินี้” และมาตรา ๒๔ บัญญัติว่า “ผู้ใดฝ่าฝืน มาตรา ๒๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” การที่พระราชบัญญัติสถิติ พ.ศ. ๒๕๐๘ มีบทบัญญัติดังกล่าวเป็นการสร้างความมั่นใจแก่บุคคลผู้ให้ข้อมูลว่าข้อมูลส่วนบุคคลของเขาที่ได้กรอกในใบแบบหรือใบกำหนดข้อมูลจะไม่ถูกนำไปเปิดเผยต่อผู้อื่นโดยเคร่งครัด ซึ่งทำให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นจริงตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติสถิติ ๒๕๐๘ ดังนั้น การเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้กรอกในใบแบบหรือใบกำหนดข้อมูลจึงเป็นการต้องห้ามชัดแจ้งตามพระราชบัญญัติสถิติ พ.ศ. ๒๕๐๘ มาตรา ๒๑ การเปิดเผยดังกล่าวย่อมขัดต่อเจตนาของผู้ให้ข้อมูลที่ไม่ประสงค์ให้ทางราชการนำไปเปิดเผยต่อผู้อื่น และการเปิดเผยจะทำให้การปฏิบัติตามกฎหมายสถิติเสื่อมประสิทธิภาพไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของการจัดทำสถิติตามกฎหมาย

๒. พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๑๕ บัญญัติว่า “ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีลักษณะอย่างใดดังต่อไปนี้ หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ อาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยก็ได้โดยคำนึงถึงการปฏิบัติตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกัน....(๖) ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีกฎหมายคุ้มครอง มิให้เปิดเผย หรือข้อมูลข่าวสารที่มีผู้ให้มาโดยไม่ประสงค์ให้ทางราชการนำไปเปิดเผยต่อผู้อื่น...” แต่มาตรา ๒๔ บัญญัติไว้ว่า “หน่วยงานของรัฐจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความควบคุมดูแลของตนต่อหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นหรือผู้อื่น โดยปราศจากความยินยอมเป็นหนังสือของเจ้าของ ข้อมูลที่ให้ไว้ล่วงหน้าหรือในขณะนั้นมิได้ เว้นแต่เป็นการเปิดเผย ดังต่อไปนี้....(๖) ต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อการป้องกันการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย การสืบสวน การสอบสวน หรือการฟ้องคดี ไม่ว่าเป็นคดีประเภทใดก็ตาม....(๘) ต่อศาล และเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐ หรือบุคคล ที่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะขอข้อเท็จจริงดังกล่าว”

ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้กรอกในแบบ หรือใบกำหนด ข้อมูลดังกล่าว เป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมายทั้ง ๒ ฉบับดังกล่าว และจะได้ยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติ ต่อไป สำนักงานสถิติแห่งชาติ จึงใคร่ขอหารือมายัง สขร. เพื่อขอคำวินิจฉัย

ขอแสดงความนับถือ

ธีร ล้ออุทัย

(นายธีร ล้ออุทัย)

เลขาธิการสถิติแห่งชาติ

สำนักงานสถิติพยากรณ์

โทร. ๐ ๒๒๕๑ ๐๓๓๓ ตีข ๑๔๑๐ - ๑๔๑๒

โทรสาร. ๐ ๒๒๕๑ ๖๔๓๘

ที่ นร ๐๑๐๗/๑๕๔

คณะกรรมการตอบข้อหารือตาม
กฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ
สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๖ มกราคม ๒๕๕๗

เรื่อง หารือแนวทางปฏิบัติต่อข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล

เรียน เลขาธิการสถิติแห่งชาติ

อ้างถึง หนังสือสำนักงานสถิติแห่งชาติ ที่ ทก ๐๕๐๖/๒๔๘๒ ลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานสถิติแห่งชาติ หารือแนวทางปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ กรณีสำนักงาน ป.ป.ช. อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๘ ขอข้อมูลการปลูกชิงกระชายดำ ของนายประเสริฐ แซ่เฮ้อ เนื่องจากการปฏิบัติตามคำขอของสำนักงาน ป.ป.ช. ดังกล่าว เกี่ยวข้องกับกฎหมาย ๒ ฉบับ ได้แก่ พระราชบัญญัติสถิติ พ.ศ. ๒๕๐๘ มาตรา ๒๑ บัญญัติว่า “บรรดาข้อความหรือตัวเลขเฉพาะบุคคลหรือเฉพาะรายที่ได้กรอกในใบแบบหรือใบกำหนดข้อถามนั้น ต้องถือเป็นความลับโดยเคร่งครัด ห้ามมิให้ผู้ซึ่งมีหน้าที่ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้เปิดเผยข้อความหรือตัวเลขนั้นแก่บุคคลใดๆ ซึ่งไม่มีหน้าที่...” และมาตรา ๒๔ บัญญัติว่า “ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินสี่พันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ” ดังนั้น การเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้กรอกในใบแบบหรือใบกำหนดข้อถามจึงเป็นการต้องห้ามโดยชัดแจ้งตามพระราชบัญญัติสถิติ พ.ศ. ๒๕๐๘ มาตรา ๒๑ การเปิดเผยข้อมูลย่อมขัดข้องต่อเจตนาของผู้ให้ข้อมูลและจะทำให้การปฏิบัติตามกฎหมายสถิติเสื่อมประสิทธิภาพไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของการจัดทำสถิติกฎหมาย แต่พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๑๕ บัญญัติว่า “ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยก็ได้ โดยคำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะและประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกัน ... (๖) ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีกฎหมายคุ้มครองมิให้เปิดเผยหรือข้อมูลข่าวสารที่มีผู้ให้มาโดยไม่ประสงค์ให้ทางราชการนำไปเปิดเผยต่อผู้อื่น...” และมาตรา ๒๔ บัญญัติว่า “หน่วยงานของรัฐ จะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความควบคุมดูแลของตนต่อหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นหรือผู้อื่น โดยปราศจากความยินยอมเป็นหนังสือของเจ้าของ

ข้อมูลที่จะให้ไว้ล่วงหน้าหรือในขณะนี้มิได้ เว้นแต่การเปิดเผยดังต่อไปนี้ ... (๖) ต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อการป้องกันการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายการสืบสวน การสอบสวนหรือการฟ้องคดี ไม่ว่าจะเป็นคดีประเภทใดก็ตาม ... (๗) ต่อศาลและเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลที่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะขอข้อเท็จจริงดังกล่าว”

ดังนั้น สำนักงานสถิติแห่งชาติจึงหารือว่า สำนักงานสถิติแห่งชาติจะปฏิบัติอย่างไรในกรณีดังกล่าว ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยคณะอนุกรรมการตอบข้อหารือตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการพิจารณาโดยได้เชิญผู้แทนสำนักงานสถิติแห่งชาติไปชี้แจงและให้ข้อมูลเพิ่มเติมแล้วเห็นว่า ข้อมูลของบุคคลที่บันทึกไว้ในสำมะโนการเกษตร พ.ศ. ๒๕๔๖ ในแบบ สก ๑ และ สก ๒ มีลักษณะเป็นการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการถือครองทำการเกษตร ลักษณะการดำเนินงานและสภาพของผู้ถือครองที่แสดงถึงฐานะทางเศรษฐกิจของบุคคล ถือเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๔ ซึ่งการเปิดเผยข้อมูลจะกระทำได้ต่อเมื่อได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูล หรือมีกรณีต้องด้วยข้อยกเว้นตามมาตรา ๒๔ เมื่อพิจารณาถึงการให้ความคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลซึ่งมุ่งให้ความคุ้มครองความเป็นส่วนบุคคล หน่วยงานควรใช้ดุลพินิจในทางมุ่งให้ความคุ้มครองแก่สุจริตชน ในขณะเดียวกัน หากเป็นกรณีที่หน่วยงานของรัฐที่ใช้อำนาจตามกฎหมายในการตรวจสอบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล สำนักงานสถิติแห่งชาติอาจใช้ดุลพินิจในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้ แม้เป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ทั้งนี้จะเป็นการสอดคล้องกับมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

อย่างไรก็ดี คณะอนุกรรมการฯ ใคร่ขอเรียนเสนอแนะว่า หากสำนักงานสถิติแห่งชาติจะเปิดเผยข้อมูลต่อสำนักงาน ป.ป.ง. สำนักงานสถิติแห่งชาติอาจกำหนดเงื่อนไขการใช้ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลกรณีดังกล่าวได้ เช่น กำหนดให้ใช้เพื่อประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวนหรือการดำเนินคดีเฉพาะกรณีที่เกี่ยวข้องเท่านั้น เป็นต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายเอียนชัย ณ นคร)

ประธานอนุกรรมการตอบข้อหารือตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ

ฝ่ายเลขานุการ (นายดุขฎิ พรสุขสวัสดิ์)

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

โทร. ๐ ๒๒๘๑ ๘๕๕๒ - ๓ ต่อ ๑๕ โทรสาร ๐ ๒๒๘๑ ๘๕๕๓

ด่วนมาก

ที่ ทส ๐๙๑๐.๕/๕๑๐๙

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
ถนนพหลโยธิน เขตจตุจักร กรุงเทพฯ

๒๒ มีนาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอรื้อแนวทางปฏิบัติการขอรายชื่อผู้ขออนุญาตนำเข้าสู่สัตว์ในบัญชีอนุสัญญาไซเตส
เรียน ประธานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ
อ้างถึง พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๙ ว่าหน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด โดยมาตรา ๙ วรรคท้ายว่า คนต่างด้าวจะมีสิทธิตามมาตรา ๙ นี้เพียงใดให้เป็นไปตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้รับหนังสือองค์การกองทุนสัตว์ป่าโลกสากล สำนักงานประเทศไทย (WWF Thailand) ซึ่งเป็นองค์กรเอกชนที่ได้มีการจดทะเบียนตามระเบียบกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ว่าด้วยการเข้ามาดำเนินการขององค์กรเอกชนต่างประเทศในประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๔๑ มีความประสงค์จะขอข้อมูลรายชื่อผู้ขออนุญาตนำเข้าสู่สัตว์ในบัญชีอนุสัญญาไซเตส ตามชนิดพันธุ์ เพื่อใช้ในการตรวจสอบเมื่อมีผู้แจ้งเบาะแสและแจ้งข้อมูลผ่านกระบวนการอายส์ แอนด์ เอียส์ เพื่อความถูกต้องและรวดเร็วในการร่วมปฏิบัติการของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

จึงเรียนมาเพื่อขอรื้อว่า องค์การกองทุนสัตว์ป่าโลกสากล สำนักงานประเทศไทย (WWF Thailand) เป็นคนต่างด้าวตามพระราชบัญญัตินี้หรือไม่ และหากผู้ขอข้อมูลข่าวสารเป็นคนต่างด้าว จะมีแนวทางในการปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องนี้อย่างไร เนื่องจากขณะนี้ยังไม่มีกฎกระทรวง ตามมาตรา ๙ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมชัย เพียรสถาพร)

อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

สำนักแผนงานและสารนิเทศ

โทรศัพท์ ๐ ๒๕๖๑ ๔๒๙๒ - ๓ ต่อ ๖๐๑, ๖๑๘

โทรสาร ๐ ๒๕๗๙ ๖๕๔๙

ที่ นร ๐๑๐๗/๒๐๘๒

คณะอนุกรรมการตอบข้อหารือตาม
กฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ
สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๗

เรื่อง หารือแนวทางปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐

เรียน อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

อ้างถึง หนังสือกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ด่วนมาก ที่ ทส ๐๙๑๐.๕/๕๑๐๙

ลงวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๗

ตามหนังสือที่อ้างถึง กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้ขอหารือแนวทางปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ กรณีองค์การกองทุนสัตว์ป่าโลกสากล สำนักงานประเทศไทย (WWF Thailand) ซึ่งเป็นองค์กรเอกชนที่ได้มีการจดทะเบียนตามระเบียบกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ว่าด้วยการเข้ามาดำเนินการขององค์กรเอกชนต่างประเทศในประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๑ มีความประสงค์ขอข้อมูลรายชื่อผู้ขออนุญาตนำเข้าสัตว์ในบัญชีอนุสัญญาไซเตส ตามชนิดพันธุ์ เพื่อใช้ในการตรวจสอบเมื่อมีผู้แจ้งเบาะแสและแจ้งข้อมูลผ่านกระบวนการอาัยส์ แอนด์ เอียส์ เพื่อความถูกต้องและรวดเร็วในการร่วมปฏิบัติการของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง โดยหารือว่าองค์การกองทุนสัตว์ป่าโลกสากล สำนักงานประเทศไทย (WWF Thailand) เป็นคนต่างด้าวตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ หรือไม่ และมีแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องนี้อย่างไร เนื่องจากขณะนี้ยังไม่มีกรออกกฎกระทรวง ตามมาตรา ๙ วรรคสี่ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยคณะอนุกรรมการตอบข้อหารือตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการได้พิจารณากรณีที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หารือดังกล่าวแล้วเห็นว่า องค์การกองทุนสัตว์ป่าโลกสากล สำนักงานประเทศไทย (WWF Thailand) ซึ่งเป็นองค์กรเอกชนที่ได้มีการจดทะเบียนตามระเบียบกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ว่าด้วยการเข้ามาดำเนินการขององค์กรเอกชนต่างประเทศในประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๑ มีลักษณะเป็นคนต่างด้าว ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ แต่เมื่อได้พิจารณาถึงการ

ดำเนินงานขององค์การกองทุนสัตว์ป่าโลกสากลฯ ซึ่งดำเนินงานให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการ สนับสนุนและพัฒนาสถาบันสิ่งแวดล้อมและมีวัตถุประสงค์ในการหยุดยั้งการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประกอบกับอนุสัญญาไซเตสกำหนดหลักการให้ประเทศภาคีสมาชิก รายงานบัญชีรายชื่อผู้ขออนุญาตนำเข้าสัตว์ในบัญชีอนุสัญญาไซเตส ไปยังสำนักเลขาธิการ เพื่อทราบ หรือตรวจสอบด้วยซึ่งข้อมูลข่าวสารที่องค์การกองทุนสัตว์ป่าโลกขอนั้นไม่มีลักษณะเป็นความลับ และเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการคุ้มครองสัตว์ป่าของโลกในระดับสากลด้วย การเปิดเผยข้อมูล ข่าวสารดังกล่าวน่าจะเป็นประโยชน์ในระดับนานาชาติเพราะการคุ้มครองสัตว์ป่านั้น เป็นระบบสากล มีผลกระทบต่อมรดกโลก ซึ่งประชาคมโลกต้องเข้ามาช่วยกันสอดส่องดูแล ดังนั้น การขอข้อมูลข่าวสาร ดังกล่าว หากไม่เป็นการล่วงล้ำสิทธิส่วนบุคคลของผู้อื่นโดยมิชอบแล้วก็เป็นดุลพินิจของหน่วยงานที่จะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวได้ ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะเป็นสำคัญ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายเจียรชัย ณ นคร)

ประธานอนุกรรมการตอบข้อหารือตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ

ฝ่ายเลขานุการฯ (นายดุษฎี พรสุขสวัสดิ์)

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

โทร ๐ ๒๒๘๑ ๘๕๕๒ - ๓ ต่อ ๑๙ โทรสาร ๐ ๒๒๘๑ ๘๕๕๓

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

พระราชบัญญัติ

ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

ประกาศ และกฎกระทรวง

ที่ออกตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร

ของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

พระราชบัญญัติ
ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐

พระราชบัญญัติ
ข้อมูลข่าวสารของราชการ
พ.ศ. ๒๕๔๐

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๐
เป็นปีที่ ๕๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภาดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ บรรดากฎหมาย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับอื่น ในส่วนที่บัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“ข้อมูลข่าวสาร” หมายความว่า สิ่งที่สามารถให้ความหมายให้รู้เรื่องราวข้อเท็จจริง ข้อมูล หรือสิ่งใดๆ ไม่ว่าการสื่อความหมายนั้นจะทำได้โดยสภาพของสิ่งนั้นเองหรือโดยผ่านวิธีการใดๆ และไม่ว่าจะได้จัดทำไว้ในรูปของเอกสาร แฟ้ม รายงาน หนังสือ แผนผัง แผนที่ ภาพวาด ภาพถ่าย ฟิล์ม การบันทึกภาพหรือเสียง การบันทึกโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ หรือวิธีอื่นใดที่ทำให้สิ่งที่บันทึกไว้ปรากฏได้

“ข้อมูลข่าวสารของราชการ” หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐ ไม่ว่าจะเป็ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐหรือข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเอกชน

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ศาลเฉพาะในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาคดี องค์การควบคุมการประกอบวิชาชีพหน่วยงานอิสระของรัฐและหน่วยงานอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ผู้ซึ่งปฏิบัติงานให้แก่หน่วยงานของรัฐ

“ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล” หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของบุคคล เช่น การศึกษา ฐานะการเงิน ประวัติสุขภาพ ประวัติอาชญากรรม หรือประวัติการทำงาน บรรดาที่มีชื่อของผู้นั้นหรือมีเลขหมาย รหัส หรือสิ่งบอกลักษณะอื่นที่ทำให้รู้ตัวผู้ นั้นได้ เช่น ลายพิมพ์นิ้วมือ แผ่นบันทึกลักษณะเสียงของคนหรือรูปถ่าย และให้หมายความรวมถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของผู้ที่ถึงแก่กรรมแล้วด้วย

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

“คนต่างด้าว” หมายความว่า บุคคลธรรมดาที่ไม่มีสัญชาติไทยและไม่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย และนิติบุคคลดังต่อไปนี้

(๑) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนที่มีทุนเกินกึ่งหนึ่งเป็นของคนต่างด้าว ใบหุ้นชนิดออกให้แก่ผู้ถือให้ถือว่าใบหุ้นนั้นคนต่างด้าวเป็นผู้ถือ

(๒) สมาคมที่มีสมาชิกเกินกึ่งหนึ่งเป็นคนต่างด้าว

(๓) สมาคมหรือมูลนิธิที่มีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ของคนต่างด้าว

(๔) นิติบุคคลตาม (๑) (๒) (๓) หรือนิติบุคคลอื่นใดที่มีผู้จัดการหรือกรรมการเกินกึ่งหนึ่งเป็นคนต่างด้าว

นิติบุคคลตามวรรคหนึ่ง ถ้าเข้าไปเป็นผู้จัดการหรือกรรมการ สมาชิก หรือมีทุนในนิติบุคคลอื่น ให้ถือว่าผู้จัดการหรือกรรมการ หรือสมาชิก หรือเจ้าของทุนดังกล่าวเป็นคนต่างด้าว

มาตรา ๕ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และมีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๖ ให้จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการขึ้นในสังกัดสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมีหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานวิชาการและธุรการให้แก่คณะกรรมการและคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ และให้คำปรึกษาแก่เอกชนเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑ การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

มาตรา ๗ หน่วยงานของรัฐต้องส่งข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา

- (๑) โครงสร้างและการจัดองค์กรในการดำเนินงาน
- (๒) สรุปอำนาจหน้าที่ที่สำคัญและวิธีการดำเนินงาน
- (๓) สถานที่ติดต่อเพื่อขอรับข้อมูลข่าวสาร หรือคำแนะนำในการติดต่อกับหน่วยงานของรัฐ
- (๔) กฎ มติคณะรัฐมนตรี ข้อบังคับ คำสั่ง หนังสือเวียน ระเบียบ แบบแผน นโยบาย หรือการตีความ ทั้งนี้ เฉพาะที่จัดให้มีขึ้นโดยมีสภาพอย่างกฎ เพื่อให้มีผลเป็นการทั่วไปต่อเอกชนที่เกี่ยวข้อง
- (๕) ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อมูลข่าวสารใดที่ได้มีการจัดพิมพ์เพื่อให้แพร่หลายตามจำนวนพอสมควรแล้วถ้ามีการลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาโดยอ้างอิงถึงสิ่งพิมพ์นั้นก็ให้ถือว่าเป็นการปฏิบัติตามบทบัญญัติวรรคหนึ่งแล้ว

ให้หน่วยงานของรัฐรวบรวมและจัดให้มีข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่งไว้เผยแพร่เพื่อขายหรือจำหน่ายจ่ายแจก ณ ที่ทำการของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๘ ข้อมูลข่าวสารที่ต้องลงพิมพ์ตามมาตรา ๗ (๔) ถ้ายังไม่ได้ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษานำมาใช้บังคับในทางที่ไม่เป็นคุณแก่ผู้ใดไม่ได้เว้นแต่ผู้นั้นจะารู้ถึงข้อมูลข่าวสารนั้นตามความเป็นจริงมาก่อนแล้วเป็นเวลาพอสมควร

มาตรา ๙ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๕ หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

(๑) ผลการพิจารณาหรือคำวินิจฉัยที่มีผลโดยตรงต่อเอกชน รวมทั้งความเห็นแย้งและคำสั่งที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาวินิจฉัยดังกล่าว

- (๒) นโยบายหรือการตีความที่ไม่เข้าข่ายต้องลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา ตามมาตรา ๗ (๔)
- (๓) แผนงาน โครงการ และงบประมาณรายจ่ายประจำปีของปีที่กำลังดำเนินการ
- (๔) คู่มือหรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีผลกระทบต่อสิทธิหน้าที่ของเอกชน

(๕) สิ่งพิมพ์ที่ได้มีการอ้างอิงถึงตามมาตรา ๗ วรรคสอง

(๖) สัญญาสัมปทาน สัญญาที่มีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอนหรือสัญญาร่วมทุนกับเอกชนในการจัดทำบริการสาธารณะ

(๗) มติคณะรัฐมนตรี หรือมติคณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยกฎหมาย หรือโดยมติคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ให้ระบุรายชื่อรายงานทางวิชาการ รายงานข้อเท็จจริง หรือข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ในการพิจารณาไว้ด้วย

(๘) ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อมูลข่าวสารที่จัดให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ตามวรรคหนึ่ง ถ้ามีส่วนที่ต้องห้ามมิให้เปิดเผยตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๕ อยู่ด้วย ให้ลบหรือตัดทอนหรือทำโดยประการอื่นใดที่ไม่เป็นการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้น

บุคคลไม่ว่าจะมีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องหรือไม่ก็ตาม ย่อมมีสิทธิเข้าตรวจดู ขอสำเนาหรือขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่งได้ ในกรณีที่สมควรหน่วยงานของรัฐ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ จะวางหลักเกณฑ์เรียกค่าธรรมเนียมในการนั้นก็ได้อีก ในการนี้ให้คำนึงถึงการช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยประกอบด้วย ทั้งนี้ เว้นแต่จะมีกฎหมายเฉพาะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

คนต่างด้าวจะมีสิทธิตามมาตรา นี้เพียงใดให้เป็นไปตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง

มาตรา ๑๐ บทบัญญัติมาตรา ๗ และมาตรา ๘ ไม่กระทบถึงข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีกฎหมายเฉพาะกำหนดให้มีการเผยแพร่หรือเปิดเผย ด้วยวิธีการอย่างอื่น

มาตรา ๑๑ นอกจากข้อมูลข่าวสารของราชการที่ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาแล้วหรือที่จัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้แล้ว หรือที่มีการจัดให้ประชาชนได้ค้นคว้าตามมาตรา ๒๖ แล้ว ถ้าบุคคลใดขอข้อมูลข่าวสารอื่นใดของราชการและคำขอของผู้นั้นระบุข้อมูลข่าวสารที่ต้องการในลักษณะที่อาจเข้าใจได้ตามควร ให้หน่วยงานของรัฐผู้รับผิดชอบจัดหาข้อมูลข่าวสารนั้นให้แก่ผู้ขอภายในเวลาอันสมควร เว้นแต่ผู้นั้นขอจำนวนมากหรือบ่อยครั้งโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

ข้อมูลข่าวสารของราชการใดมีสภาพที่อาจบอบสลายง่าย หน่วยงานของรัฐจะขอขยายเวลาในการจัดหาให้หรือจะจัดทำสำเนาให้ในสภาพอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่ข้อมูลข่าวสารนั้นก็ได้อีก

ข้อมูลข่าวสารของราชการที่หน่วยงานของรัฐจัดหาให้ตามวรรคหนึ่งต้องเป็นข้อมูลข่าวสารที่มีอยู่แล้วในสภาพที่พร้อมจะให้ได้ มิใช่เป็นการต้องไปจัดทำ วิเคราะห์ จำแนก รวบรวม หรือจัดให้ใหม่ เว้นแต่เป็นการแปรสภาพเป็นเอกสารจากข้อมูลข่าวสารที่บันทึกไว้ในระบบการบันทึกภาพหรือเสียง ระบบคอมพิวเตอร์ หรือระบบอื่นใด ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการกำหนด แต่ถ้าหน่วยงานของรัฐเห็นว่ากรณีที่ชอบนั้นมิใช่การแสวงหาผลประโยชน์ทางการค้า และเป็นเรื่องที่สำคัญเพื่อปกป้องสิทธิเสรีภาพสำหรับผู้นั้นหรือเป็นเรื่องที่จะเป็นประโยชน์แก่สาธารณะ หน่วยงานของรัฐจะจัดหาข้อมูลข่าวสารนั้นให้ก็ได้

บทบัญญัติวรรคสามไม่เป็นการห้ามหน่วยงานของรัฐที่จะจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการใดใหม่ให้แก่ผู้ร้องขอหากเป็นการสอดคล้องด้วยอำนาจหน้าที่ตามปกติของหน่วยงานของรัฐนั้นอยู่แล้ว

ให้นำความในมาตรา ๘ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ มาใช้บังคับแก่การจัดหาข้อมูลข่าวสารให้ตามมาตรา นี้ โดยอนุโลม

มาตรา ๑๒ ในกรณีที่มิใช่ยื่นคำขอข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา ๑๑ แม้ว่าข้อมูลข่าวสารที่ขอจะอยู่ในความควบคุมดูแลของหน่วยงานส่วนกลาง หรือส่วนสาขาของหน่วยงานแห่งนั้นหรือจะอยู่

ในความควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นก็ตาม ให้หน่วยงานของรัฐที่รับคำขอให้คำแนะนำ เพื่อไปยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้นโดยไม่ชักช้า

ถ้าหน่วยงานของรัฐผู้รับคำขอเห็นว่าข้อมูลข่าวสารที่มีคำขอเป็นข้อมูลข่าวสารที่จัดทำโดย หน่วยงานของรัฐแห่งอื่น และได้ระบุนำห้ามการเปิดเผยไว้ตามระเบียบที่กำหนดตามมาตรา ๑๖ ให้ส่ง คำขอนั้นให้หน่วยงานของรัฐผู้จัดทำข้อมูลข่าวสารนั้นพิจารณาเพื่อมีคำสั่งต่อไป

มาตรา ๑๓ ผู้ใดเห็นว่าหน่วยงานของรัฐไม่จัดพิมพ์ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๗ หรือไม่จัด ข้อมูลข่าวสารไว้ให้ประชาชนตรวจดูได้ตามมาตรา ๘ หรือไม่จัดหาข้อมูลข่าวสารให้แก่ตนตาม มาตรา ๑๑ หรือฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าหรือเห็นว่าตน ไม่ได้ได้รับความสะดวกโดยไม่มีเหตุอันสมควร ผู้นั้นมีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการ เว้นแต่เป็นเรื่อง เกี่ยวกับการมีคำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ หรือคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้านตามมาตรา ๑๗ หรือคำสั่งไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๕

ในกรณีที่มีการร้องเรียนต่อคณะกรรมการตามวรรคหนึ่งคณะกรรมการต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้องเรียนในกรณีที่มีเหตุจำเป็นให้ขยายเวลาออกไปได้แต่ต้องแสดง เหตุผลและรวมเวลาทั้งหมดแล้วต้องไม่เกินหกสิบวัน

หมวด ๒

ข้อมูลข่าวสารที่ไม่ต้องเปิดเผย

มาตรา ๑๔ ข้อมูลข่าวสารของราชการที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ จะเปิดเผยมิได้

มาตรา ๑๕ ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ หน่วยงาน ของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยก็ได้ โดยคำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย ของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกัน

(๑) การเปิดเผยจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่าง ประเทศ และความมั่นคงในทางเศรษฐกิจหรือการคลังของประเทศ

(๒) การเปิดเผยจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพ หรือไม่อาจสำเร็จตาม วัตถุประสงค์ได้ ไม่ว่าจะเกี่ยวกับการฟ้องคดี การป้องกัน การปราบปราม การทดสอบ การตรวจสอบ หรือการรู้แหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสารหรือไม่ก็ตาม

(๓) ความเห็นหรือคำแนะนำภายในหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการเรื่องหนึ่งเรื่องใด แต่ทั้งนี้ไม่รวมถึงรายงานทางวิชาการรายงานข้อเท็จจริงหรือข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ในการทำความเข้าใจ หรือคำแนะนำภายในดังกล่าว

(๔) การเปิดเผยจะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคลหนึ่งบุคคลใด

(๕) รายงานการแพทย์หรือข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลซึ่งการเปิดเผยจะเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร

(๖) ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีกฎหมายคุ้มครองมิให้เปิดเผย หรือข้อมูลข่าวสารที่มีผู้ให้มาโดยไม่ประสงค์ให้ทางราชการนำไปเปิดเผยต่อผู้อื่น

(๗) กรณีอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดก็ได้ แต่ต้องระบุไว้ด้วยว่าที่เปิดเผยไม่ได้เพราะเป็นข้อมูลข่าวสารประเภทใด และเพราะเหตุใด และให้ถือว่าการมีคำสั่งเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นดุลพินิจโดยเฉพาะของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามลำดับสายการบังคับบัญชา แต่ผู้ขออาจอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๖ เพื่อให้เกิดความชัดเจนในทางปฏิบัติว่าข้อมูลข่าวสารของราชการจะเปิดเผยต่อบุคคลใดได้หรือไม่ภายใต้เงื่อนไขเช่นใด และสมควรมีวิธีการรักษามิให้รั่วไหลให้หน่วยงานของรัฐกำหนดวิธีการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารนั้น ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนดว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ

มาตรา ๑๗ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐเห็นว่า การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการใดอาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของผู้ใด ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐแจ้งให้ผู้นั้นเสนอคำคัดค้านภายในเวลาที่กำหนด แต่ต้องให้เวลาอันสมควรที่ผู้นั้นอาจเสนอคำคัดค้านได้ซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

ผู้ที่ได้รับแจ้งตามวรรคหนึ่ง หรือผู้ที่ทราบว่าการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการใดอาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของตน มีสิทธิคัดค้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นได้โดยทำเป็นหนังสือถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบ

ในกรณีที่มีการคัดค้าน เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบต้องพิจารณาคำคัดค้านและแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้คัดค้านทราบโดยไม่ชักช้า ในกรณีที่มีคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้าน เจ้าหน้าที่ของรัฐจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นมิได้จนกว่าจะล่วงพ้นกำหนดเวลาอุทธรณ์ตามมาตรา ๑๘ หรือจนกว่าคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้มีคำวินิจฉัยให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นได้แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๘ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีคำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารใดตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๕ หรือมีคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้านของผู้มีประโยชน์ได้เสียตามมาตรา ๑๗ ผู้นั้นอาจอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งนั้นโดยยื่นคำอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการ

มาตรา ๑๙ การพิจารณาเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารที่มีคำสั่งมิให้เปิดเผยนั้นไม่ว่าจะเป็นการพิจารณาของคณะกรรมการ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารหรือศาลก็ได้ จะต้องดำเนินการสอบสวนการพิจารณาโดยมิให้ข้อมูลข่าวสารนั้นเปิดเผยแก่บุคคลอื่นใดที่ไม่จำเป็นแก่การพิจารณาและในกรณีที่จำเป็นจะพิจารณาลับหลังคู่กรณีหรือคู่ความฝ่ายใดก็ได้

มาตรา ๒๐ การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารใด แม้จะเข้าข่ายต้องมีความรับผิดชอบตามกฎหมายใด

ให้ถือว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ต้องรับผิดชอบหากเป็นการกระทำโดยสุจริตในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ ถ้าเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ดำเนินการโดยถูกต้องตามระเบียบตามมาตรา ๑๖

(๒) ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ ถ้าเจ้าหน้าที่ของรัฐในระดับตามที่กำหนดในกฎกระทรวง มีคำสั่งให้เปิดเผยเป็นการทั่วไปหรือเฉพาะแก่บุคคลใดเพื่อประโยชน์อันสำคัญยิ่งกว่าที่เกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะ หรือชีวิต ร่างกาย สุขภาพ หรือประโยชน์อื่นของบุคคล และคำสั่งนั้นได้กระทำโดยสมควรแก่เหตุในการนี้จะมีการกำหนดข้อจำกัดหรือเงื่อนไขในการใช้ข้อมูลข่าวสารนั้นตามความเหมาะสมก็ได้

การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่งไม่เป็นเหตุให้หน่วยงานของรัฐพ้นจากความรับผิดชอบตามกฎหมายหากจะพึงมีในกรณีดังกล่าว

หมวด ๓

ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล

มาตรา ๒๑ เพื่อประโยชน์แห่งหมวดนี้ “บุคคล” หมายความว่า บุคคลธรรมดาที่มีสัญชาติไทย และบุคคลธรรมดาที่ไม่มีสัญชาติไทยแต่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย

มาตรา ๒๒ สำนักข่าวกรองแห่งชาติ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ และหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง อาจออกระเบียบโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่มีให้นำบทบัญญัติวรรคหนึ่ง (๓) ของมาตรา ๒๓ มาใช้บังคับกับข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความควบคุมดูแลของหน่วยงานดังกล่าวก็ได้

หน่วยงานของรัฐแห่งอื่นที่จะกำหนดในกฎกระทรวงตามวรรคหนึ่งนั้น ต้องเป็นหน่วยงานของรัฐ ซึ่งการเปิดเผยประเภทข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง (๓) จะเป็นอุปสรรคร้ายแรงต่อการดำเนินการของหน่วยงานดังกล่าว

มาตรา ๒๓ หน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลดังต่อไปนี้

(๑) ต้องจัดให้มีระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลเพียงเท่าที่เกี่ยวข้องและจำเป็นเพื่อการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์เท่านั้น และยกเลิกการจัดให้มีระบบดังกล่าวเมื่อหมดความจำเป็น

(๒) พยายามเก็บข้อมูลข่าวสารโดยตรงจากเจ้าของข้อมูล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่กระทบถึงประโยชน์ได้เสียโดยตรงของบุคคลนั้น

(๓) จัดให้มีการพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา และตรวจสอบแก้ไขให้ถูกต้องอยู่เสมอเกี่ยวกับสิ่งดังต่อไปนี้

(ก) ประเภทของบุคคลที่มีการเก็บข้อมูลไว้

(ข) ประเภทของระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล

- (ค) ลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ
- (ง) วิธีการขอตรวจดูข้อมูลข่าวสารของเจ้าของข้อมูล
- (จ) วิธีการขอให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูล
- (ฉ) แหล่งที่มาของข้อมูล

(๔) ตรวจสอบแก้ไขข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลในความรับผิดชอบให้ถูกต้องอยู่เสมอ

(๕) จัดระบบรักษาความปลอดภัยให้แก่ระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ตามความเหมาะสม เพื่อป้องกันมิให้มีการนำไปใช้โดยไม่เหมาะสมหรือเป็นผลร้ายต่อเจ้าของข้อมูล

ในกรณีที่เก็บข้อมูลข่าวสารโดยตรงจากเจ้าของข้อมูล หน่วยงานของรัฐต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบล่วงหน้าหรือพร้อมกับการขอข้อมูลถึงวัตถุประสงค์ที่จะนำข้อมูลมาใช้ ลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ และกรณีที่ขอข้อมูลนั้นเป็นกรณีที่อาจให้ข้อมูลได้ด้วยความสมัครใจหรือเป็นกรณีที่มีกฎหมายบังคับ

หน่วยงานของรัฐต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบในกรณีมีการให้จัดส่งข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลไปยังที่ใดซึ่งจะเป็นผลให้บุคคลทั่วไปทราบข้อมูลข่าวสารนั้นได้ เว้นแต่เป็นไปตามลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ

มาตรา ๒๔ หน่วยงานของรัฐจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความควบคุมดูแลของตนต่อหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นหรือผู้อื่น โดยปราศจากความยินยอมเป็นหนังสือของเจ้าของข้อมูลที่ให้ไว้ล่วงหน้าหรือในขณะนั้นมีได้ เว้นแต่เป็นการเปิดเผย ดังต่อไปนี้

(๑) ต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของตนเพื่อการนำไปใช้ตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น

(๒) เป็นการให้ข้อมูลตามปกติภายในวัตถุประสงค์ของการจัดให้มีระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลนั้น

(๓) ต่อหน่วยงานของรัฐที่ทำงานด้วยการวางแผนหรือการสถิติหรือสำมะโนต่างๆซึ่งมีหน้าที่ต้องรักษาข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลไว้ไม่ให้เปิดเผยต่อไปยังผู้อื่น

(๔) เป็นการให้เพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัย โดยไม่ระบุชื่อหรือส่วนที่ทำให้รู้ว่าเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับบุคคลใด

(๕) ต่อหอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร หรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง เพื่อการตรวจดูคุณค่าในการเก็บรักษา

(๖) ต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อการป้องกันการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย การสืบสวน การสอบสวน หรือการฟ้องคดี ไม่ว่าเป็นคดีประเภทใดก็ตาม

(๗) เป็นการให้ซึ่งจำเป็น เพื่อการป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิตหรือสุขภาพของบุคคล

(๘) ต่อศาล และเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลที่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะขอข้อเท็จจริงดังกล่าว

(๙) กรณีอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามวรรคหนึ่ง (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) และ (๙) ให้มีการจัดทำบัญชีแสดงการเปิดเผยกำกับไว้กับข้อมูลข่าวสารนั้น ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๕ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๕ บุคคลย่อมมีสิทธิที่จะได้รู้ถึงข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตน และเมื่อบุคคลนั้นมีคำขอเป็นหนังสือ หน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้นจะต้องให้บุคคลนั้นหรือผู้กระทำการแทนบุคคลนั้นได้ตรวจดูหรือได้รับสำเนาข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลส่วนที่เกี่ยวกับบุคคลนั้น และให้นำมาตรา ๙ วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การเปิดเผยรายงานการแพทย์ที่เกี่ยวกับบุคคลใด ถ้ากรณีมีเหตุอันควรเจ้าหน้าที่ของรัฐจะเปิดเผยต่อเฉพาะแพทย์ที่บุคคลนั้นมอบหมายก็ได้

ถ้าบุคคลใดเห็นว่าข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนส่วนใดไม่ถูกต้องตามที่เป็นอย่างจริง ให้มีสิทธิยื่นคำขอเป็นหนังสือให้หน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนนั้นได้ ซึ่งหน่วยงานของรัฐจะต้องพิจารณาคำขอดังกล่าว และแจ้งให้บุคคลนั้นทราบโดยไม่ชักช้า

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารให้ตรงตามที่มีคำขอให้ผู้นั้นมีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับแจ้งคำสั่งไม่ยินยอมแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารโดยยื่นคำอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการ และไม่ว่ากรณีใดๆ ให้เจ้าของข้อมูลมีสิทธิร้องขอให้หน่วยงานของรัฐหมายเหตุคำขอของตนแนบไว้กับข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องได้

ให้บุคคลตามที่กำหนดในกฎกระทรวงมีสิทธิดำเนินการตามมาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ และมาตรานี้แทนผู้เยาว์ คนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ หรือเจ้าของข้อมูลได้ถึงแก่กรรมแล้วก็ได้

หมวด ๔ เอกสารประวัติศาสตร์

มาตรา ๒๖ ข้อมูลข่าวสารของราชการที่หน่วยงานของรัฐไม่ประสงค์จะเก็บรักษาหรือมีอายุครบกำหนดตามวรรคสองนับแต่วันที่เสร็จสิ้นการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารนั้น ให้หน่วยงานของรัฐส่งมอบให้แก่หอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากรหรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา เพื่อคัดเลือกไว้ให้ประชาชนได้ศึกษาค้นคว้า

กำหนดเวลาต้องส่งข้อมูลข่าวสารของราชการตามวรรคหนึ่งให้แยกประเภท ดังนี้

(๑) ข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา ๑๔ เมื่อครบเจ็ดสิบห้าปี

(๒) ข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา ๑๕ เมื่อครบยี่สิบปี
กำหนดเวลาตามวรรคสอง อาจขยายออกไปได้ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) หน่วยงานของรัฐยังจำเป็นต้องเก็บรักษาข้อมูลข่าวสารของราชการไว้เองเพื่อประโยชน์
ในการใช้สอยโดยต้องจัดเก็บและจัดให้ประชาชนได้ศึกษาค้นคว้าตามที่จะตกลงกับหอจดหมายเหตุแห่งชาติ
กรมศิลปากร

(๒) หน่วยงานของรัฐเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารนั้นยังไม่ควรเปิดเผย โดยมีคำสั่งขยายเวลา
กำกับไว้เป็นการเฉพาะราย คำสั่งการขยายเวลานั้นให้กำหนดระยะเวลาไว้ด้วย แต่จะกำหนดเกิน
คราวละห้าปีไม่ได้

การตรวจสอบหรือทบทวนมิให้มีการขยายเวลาไม่เปิดเผยจนเกินความจำเป็น ให้เป็นไปตาม
หลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

บทบัญญัติตามมาตรา นี้ มิให้ใช้บังคับกับข้อมูลข่าวสารของราชการตามที่คณะรัฐมนตรี
ออกระเบียบกำหนดให้หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องทำลายหรืออาจทำลายได้โดยไม่ต้อง
เก็บรักษา

หมวด ๕

คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

มาตรา ๒๗ ให้มีคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ประกอบด้วยรัฐมนตรี
ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวง
เกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวงมหาดไทย
ปลัดกระทรวงพาณิชย์ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน
เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ
ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นจากภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งคณะรัฐมนตรี
แต่งตั้งอีกเก้าคนเป็นกรรมการ

ให้ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งข้าราชการของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
คนหนึ่งเป็นเลขานุการ และอีกสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๒๘ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) สอดส่องดูแลและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงาน
ของรัฐในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ให้คำปรึกษาแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐ เกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้
ตามที่ได้รับคำขอ

(๓) เสนอแนะในการตราพระราชกฤษฎีกา และการออกกฎกระทรวง หรือระเบียบของคณะรัฐมนตรี

ตามพระราชบัญญัตินี้

(๔) พิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียนตามมาตรา ๑๓

(๕) จัดทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้เสนอคณะรัฐมนตรีเป็นครั้งคราวตามความเหมาะสม แต่อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

(๗) ดำเนินการเรื่องอื่นตามที่คณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๒๙ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งตามมาตรา ๒๗ มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปีนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง ผู้ที่พ้นจากตำแหน่งแล้วอาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้

มาตรา ๓๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งตามมาตรา ๒๗ พ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะรัฐมนตรีให้ออกเพราะมีความประพฤติเสื่อมเสีย บกพร่อง หรือไม่สุจริตต่อหน้าที่หรือหย่อนความสามารถ

(๔) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๓๑ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๓๒ ให้คณะกรรมการมีอำนาจเรียกให้บุคคลใดมาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งวัตถุ เอกสาร หรือพยานหลักฐานมาประกอบการพิจารณาได้

มาตรา ๓๓ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐปฏิเสธว่าไม่มีข้อมูลข่าวสารตามที่มิใช่คำขอไม่ว่าจะเป็นกรณีมาตรา ๑๑ หรือมาตรา ๒๕ ถ้าผู้มิใช่คำขอไม่เชื่อว่าเป็นความจริงและร้องเรียนต่อคณะกรรมการตามมาตรา ๑๓ ให้คณะกรรมการมีอำนาจเข้าดำเนินการตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของราชการที่เกี่ยวข้องได้ และแจ้งผลการตรวจสอบให้ผู้ร้องเรียนทราบ

หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องยินยอมให้คณะกรรมการหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมายเข้าตรวจสอบข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองของตนได้ ไม่ว่าจะเป็ข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยได้หรือไม่ก็ตาม

มาตรา ๓๔ คณะกรรมการจะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คณะกรรมการมอบหมายก็ได้และให้นำความในมาตรา ๓๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๖

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

มาตรา ๓๕ ให้มีคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาต่างๆตามความเหมาะสมซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งตามข้อเสนอของคณะกรรมการ มีอำนาจหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๕ หรือคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้านตามมาตรา ๑๗ และคำสั่งไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๕

การแต่งตั้งคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่ง ให้แต่งตั้งตามสาขาความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านของข้อมูลข่าวสารของราชการ เช่น ความมั่นคงของประเทศ เศรษฐกิจ และการคลังของประเทศ หรือการบังคับใช้กฎหมาย

มาตรา ๓๖ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร คณะหนึ่งๆ ประกอบด้วยบุคคลตามความจำเป็นแต่ต้องไม่น้อยกว่าสามคนและให้ข้าราชการที่คณะกรรมการแต่งตั้งปฏิบัติหน้าที่เป็นเลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการ

ในกรณีพิจารณาเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐแห่งใด กรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารซึ่งมาจากหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นจะเข้าร่วมพิจารณาด้วยไม่ได้

กรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารจะเป็นเลขานุการหรือผู้ช่วยเลขานุการไม่ได้

มาตรา ๓๗ ให้คณะกรรมการพิจารณาส่งคำอุทธรณ์ให้คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร โดยคำนึงถึงความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแต่ละสาขาภายในเจ็ดวัน นับแต่วันที่คณะกรรมการได้รับคำอุทธรณ์

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้เป็นที่สุด และในการมีคำวินิจฉัยจะมีข้อสังเกตเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องปฏิบัติเกี่ยวกับกรณีใดตามที่เห็นสมควรก็ได้

ให้นำความในมาตรา ๑๓ วรรคสอง มาใช้บังคับแก่การพิจารณาอุทธรณ์ของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารโดยอนุโลม

มาตรา ๓๘ อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแต่ละสาขาวิธีพิจารณาและวินิจฉัยและองค์คณะในการพิจารณาและวินิจฉัยให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๓๙ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๒ และบทกำหนดโทษที่ประกอบกับบทบัญญัติดังกล่าวมาใช้บังคับกับคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารโดยอนุโลม

หมวด ๗ บทกำหนดโทษ

มาตรา ๔๐ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการที่สั่งตามมาตรา ๓๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๑ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อจำกัดหรือเงื่อนไขที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกำหนดตามมาตรา ๒๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๔๒ บทบัญญัติมาตรา ๗ มาตรา ๘ และมาตรา ๙ มิให้ใช้บังคับกับข้อมูลข่าวสารของราชการที่เกิดขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ให้หน่วยงานของรัฐจัดพิมพ์ข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่งหรือจัดให้มีข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่งไว้เพื่อให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการจะได้กำหนด

มาตรา ๔๓ ให้ระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๗ ในส่วนที่เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารของราชการ ยังคงใช้บังคับต่อไปได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนดตามมาตรา ๑๖ จะได้กำหนดเป็นอย่างอื่น

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ ในระบอบประชาธิปไตย การให้ประชาชนมีโอกาสกว้างขวางในการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการต่างๆของรัฐเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อที่ประชาชนจะสามารถแสดงความคิดเห็นและใช้สิทธิทางการเมืองได้โดยถูกต้องกับความเป็นจริง อันเป็นการส่งเสริมให้มีความเป็นรัฐบาลโดยประชาชนมากยิ่งขึ้น สมควรกำหนดให้ประชาชนมีสิทธิได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการโดยมีข้อยกเว้นอันไม่ต้องเปิดเผยที่แจ้งชัดและจำกัดเฉพาะข้อมูลข่าวสารที่หากเปิดเผยแล้วจะเกิดความเสียหายต่อประเทศชาติหรือต่อประโยชน์ที่สำคัญของเอกชน ทั้งนี้ เพื่อพัฒนาระบอบประชาธิปไตยให้มั่นคงและจะยังผลให้ประชาชนมีโอกาสรู้ถึงสิทธิหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่ เพื่อที่จะปกป้องรักษาประโยชน์ของตนได้อีกประการหนึ่งด้วย ประกอบกับสมควรคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารของราชการไปพร้อมกันจึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

**ประกาศ และกฎกระทรวง
ที่ออกตามพระราชบัญญัติ
ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐**

ประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ
เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการจัดพิมพ์หรือจัดให้มีข้อมูลข่าวสาร
ของราชการที่เกิดขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ
พ.ศ. ๒๕๔๐ ใช้บังคับ

ด้วยพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๔๐ และมาตรา ๔๒ วรรคสอง กำหนดให้หน่วยงานของรัฐจัดพิมพ์หรือจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา ๗ มาตรา ๘ และมาตรา ๙ ที่เกิดขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับไว้เพื่อให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจะได้กำหนด

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ จึงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการจัดพิมพ์หรือจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการที่เกิดขึ้นก่อนวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๔๐ ซึ่งเป็นวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้หน่วยงานของรัฐรวบรวมข้อมูลข่าวสารของราชการ ตามมาตรา ๗ (๑) (๒) และ (๓) ที่มีผลใช้บังคับอยู่ และส่งพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาภายในสามเดือนนับแต่วันที่หลักเกณฑ์และวิธีการนี้ใช้บังคับ

ข้อ ๒ ให้หน่วยงานของรัฐรวบรวมข้อมูลข่าวสารของราชการ ตามมาตรา ๗ (๔) ที่มีผลใช้บังคับอยู่และส่งพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาภายในเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่หลักเกณฑ์และวิธีการนี้ใช้บังคับ
หน่วยงานของรัฐตามวรรคหนึ่ง หมายถึงหน่วยงานของรัฐผู้ตราหรือกำหนดข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๗ (๔)

ข้อ ๓ ในกรณีหน่วยงานของรัฐเห็นว่าไม่อาจดำเนินการได้ทันภายในระยะเวลาที่กำหนดในข้อ ๑ หรือข้อ ๒ ให้ขอขยายระยะเวลาในการจัดทำต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ
การขอขยายระยะเวลาดังกล่าวในวรรคหนึ่งให้กระทำก่อนครบกำหนดระยะเวลาตามข้อ ๑ หรือข้อ ๒ แล้วแต่กรณี

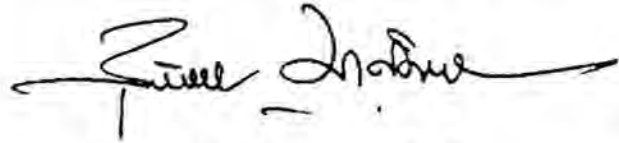
กำหนดเวลาตามข้อ ๑ หรือข้อ ๒ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจะขยายระยะเวลาให้ได้ไม่เกินสามเดือนหรือไม่เกินหนึ่งปี แล้วแต่กรณี

ข้อ ๔ ให้หน่วยงานของรัฐจัดทำแผนงานและโครงการเกี่ยวกับการจัดทำข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๙ ที่เกิดขึ้นก่อนวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๔๐ เสนอคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการภายในหกสิบวันนับแต่วันที่หลักเกณฑ์และวิธีการนี้ใช้บังคับ

เมื่อได้เสนอแผนงานและโครงการตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้นหน่วยงานของรัฐดำเนินการตามแผนงานและโครงการดังกล่าวต่อไปโดยไม่ชักช้า เว้นแต่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจะมีมติให้ถือปฏิบัติเป็นอย่างอื่น

ข้อ ๕ หลักเกณฑ์และวิธีการนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

(คุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์)

รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

คำอธิบาย
ประกอบหลักเกณฑ์และวิธีการ
เกี่ยวกับการจัดพิมพ์หรือจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการที่เกิดขึ้นก่อน
วันที่พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ใช้บังคับ

ข้อ ๑ หน่วยงานของรัฐจะต้องรวบรวมข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๗ (๑) (๒) และ (๓) ที่มีผลใช้บังคับอยู่และส่งพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาภายในสามเดือนนับแต่วันที่หลักเกณฑ์และวิธีการใช้บังคับ

ข้อ ๒ แต่ถ้าเป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๗ (๔) หน่วยงานของรัฐจะต้องส่งลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่หลักเกณฑ์และวิธีการนี้ใช้บังคับ หน่วยงานของรัฐตามข้อ ๒ นี้ หมายถึงหน่วยงานของรัฐที่เป็นผู้ตราหรือผู้กำหนดหรือผู้ออกข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๗ (๔)

ข้อ ๓ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่สามารถดำเนินการได้ทันภายในระยะเวลาที่กำหนดให้ขอขยายระยะเวลาต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้ก่อนที่จะครบกำหนดระยะเวลาซึ่งคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจะขยายระยะเวลาได้ไม่เกินสามเดือนหรือหนึ่งปี แล้วแต่กรณี

ข้อ ๔ หน่วยงานของรัฐจะต้องจัดทำแผนงานและโครงการเกี่ยวกับการจัดทำข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๗ ที่เกิดขึ้นก่อนวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๔๐ เช่น การรวบรวมผลการพิจารณาหรือคำวินิจฉัยที่มีผลโดยตรง รวมทั้งความเห็นแย้งและคำสั่งที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาวินิจฉัยดังกล่าวจะต้องจัดทำแผนงานหรือโครงการเพื่อจัดให้มีข้อมูลข่าวสารดังกล่าวให้ประชาชนตรวจดูเสนอคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการภายในหกสิบวันนับแต่วันที่หลักเกณฑ์และวิธีการนี้ใช้บังคับ โดยหน่วยงานของรัฐเมื่อได้เสนอแผนงานและโครงการดังกล่าวแล้ว หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการตามแผนงานและโครงการต่อไป โดยไม่ชักช้า เว้นแต่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจะมีมติให้ถือปฏิบัติเป็นอย่างอื่นซึ่งการดำเนินงานตามแผนงานและโครงการนี้มิใช่เป็นการเสนองบประมาณและบุคลากรเพิ่มแต่อย่างใด

ประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ
เรื่อง หลักเกณฑ์ และวิธีการเกี่ยวกับการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการ
ไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดู

ด้วยพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๙ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการกำหนด

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ จึงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดู ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีสถานที่สำหรับประชาชนสามารถใช้ในการค้นหาและศึกษาข้อมูลข่าวสารของราชการ ตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้ได้สะดวกตามสมควร ตามกำลังบุคลากรและงบประมาณที่มี

ข้อ ๒ ให้หน่วยงานของรัฐจัดทำครรชนที่มีรายละเอียดเพียงพอสำหรับประชาชนสามารถค้นคว้าข้อมูลข่าวสารตามข้อ ๑ ได้เอง

ข้อ ๓ ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีข้อมูลข่าวสารตามข้อ ๑ ไว้ให้ประชาชนสามารถตรวจดูได้โดยสะดวก

กรณีมีความจำเป็นเรื่องสถานที่ที่จะแยกข้อมูลข่าวสารบางส่วนไปเก็บไว้ต่างหาก หรือให้บริการ ณ สถานที่แห่งอื่นก็ได้ ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความสะดวกของประชาชนผู้ขอตรวจดูข้อมูลข่าวสารประกอบด้วย

ข้อ ๔ การให้ประชาชนเข้าตรวจดูข้อมูลข่าวสารหน่วยงานของรัฐจะกำหนดระเบียบปฏิบัติเพื่อรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยหรือความปลอดภัยก็ได้ โดยคำนึงถึงความสะดวกของประชาชนผู้ขอตรวจดูข้อมูลข่าวสารด้วย

ข้อ ๕ การดำเนินการตามข้อ ๑ ข้อ ๒ และข้อ ๓ ข้างต้น หน่วยงานของรัฐจะจัดข้อมูลข่าวสารไว้ที่ห้องสมุดของหน่วยงานอื่นหรือของเอกชนที่ตั้งอยู่บริเวณใกล้เคียงกับสถานที่ตั้งของหน่วยงานของรัฐนั้น ซึ่งประชาชนทั่วไปสามารถเข้าไปใช้บริการแทนก็ได้

ข้อ ๖ หลักเกณฑ์และวิธีการนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๑

(คุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์)

รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

คำอธิบาย
ประกอบหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับ
การจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดู
ตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

ข้อ ๑ สถานที่ที่หน่วยงานของรัฐ จะจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา ๙ สำหรับประชาชนสามารถใช้ในการค้นหาและศึกษา จะต้องเป็นสถานที่สะดวกตามสมควร ตามกำลังบุคลากร และงบประมาณที่มีอยู่ เช่น ห้องสมุด หรือห้องที่เกี่ยวข้องกับการประชาสัมพันธ์ซึ่งหน่วยงานของรัฐ มีอยู่แล้ว

ข้อ ๒ หน่วยงานของรัฐจะต้องจัดทำตรรกะของข้อมูลข่าวสารที่มีรายละเอียดเพียงพอ เช่น หมวดหมู่และชื่อเรื่องของข้อมูลข่าวสารเพื่อประชาชนสามารถค้นหาได้เอง

ข้อ ๓ ในกรณีมีความจำเป็นเรื่องสถานที่ หน่วยงานของรัฐจะแยกข้อมูลข่าวสารบางส่วนไปเก็บไว้ต่างหาก หรือให้บริการ ณ สถานที่แห่งอื่นก็ได้ แต่ต้องมีเจ้าหน้าที่ของรัฐอำนวยความสะดวกในการนำข้อมูลข่าวสารที่แยกเก็บไว้ที่อื่นมาให้ประชาชนตรวจดู

ข้อ ๔ ในการเข้าตรวจดูข้อมูลข่าวสารของประชาชน หน่วยงานของรัฐจะกำหนดระเบียบปฏิบัติเพื่อรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยหรือความปลอดภัยของหน่วยงานของรัฐก็ได้ ทั้งนี้จะต้องคำนึงถึงความสะดวกของประชาชนด้วย

ข้อ ๕ หน่วยงานของรัฐจะจัดข้อมูลข่าวสารไว้ที่ห้องสมุดของหน่วยงานอื่น หรือของเอกชนที่ตั้งอยู่บริเวณใกล้เคียงกับสถานที่ตั้งของหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้ประชาชนเข้าตรวจดูแทนก็ได้

ประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ
เรื่อง การเรียกค่าธรรมเนียมการขอสำเนา หรือ
ขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสารของราชการ

ด้วยพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๙ วรรคสาม กำหนดให้หน่วยงานของรัฐโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ วางหลักเกณฑ์การเรียกค่าธรรมเนียมในการขอสำเนา หรือสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสารของราชการได้ โดยให้คำนึงถึงการช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยประกอบด้วย ทั้งนี้เว้นแต่จะมีกฎหมายเฉพาะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

ดังนั้น เพื่อให้การเรียกค่าธรรมเนียมการขอสำเนา หรือขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นไปด้วยความเหมาะสมและเป็นแนวทางเดียวกัน คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจึงให้ความเห็นชอบการกำหนดค่าธรรมเนียมดังกล่าวเป็นการทั่วไป ดังนี้

๑. ค่าธรรมเนียมการทำสำเนาโดยเครื่องถ่ายเอกสารที่หน่วยงานของรัฐสามารถกำหนดได้ โดยให้ถือว่าคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้ให้ความเห็นชอบแล้ว คืออัตราดังต่อไปนี้

(๑) ขนาดกระดาษ เอ ๔	หน้าละไม่เกิน ๑	บาท
(๒) ขนาดกระดาษ เอฟ ๑๔	หน้าละไม่เกิน ๑.๕๐	บาท
(๓) ขนาดกระดาษ บี ๔	หน้าละไม่เกิน ๒	บาท
(๔) ขนาดกระดาษ กษ เอ ๓	หน้าละไม่เกิน ๓	บาท
(๕) ขนาดกระดาษพิมพ์เขียว เอ ๒	หน้าละไม่เกิน ๘	บาท
(๖) ขนาดกระดาษพิมพ์เขียว เอ ๑	หน้าละไม่เกิน ๑๕	บาท
(๗) ขนาดกระดาษพิมพ์เขียว เอ ๐	หน้าละไม่เกิน ๓๐	บาท

๒. การเรียกค่าธรรมเนียมการทำสำเนาโดยเครื่องถ่ายเอกสารในขนาดกระดาษ หรือในอัตราที่เกินกว่าที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ หรือการขอสำเนาที่เป็นสื่อประเภทอื่น หน่วยงานของรัฐจะต้องขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เว้นแต่เป็นการเรียกค่าธรรมเนียมที่ไม่เกินต้นทุนที่แท้จริง

๓. การเรียกค่าธรรมเนียมการให้คำรับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสารที่ถือว่าคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้ให้ความเห็นชอบ ให้คิดในอัตราค่าธรรมเนียมไม่เกิน ๕ บาท

๔. ในกรณีที่ผู้ขอสำเนาหรือขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องเป็นผู้มีรายได้น้อย หน่วยงานของรัฐจะพิจารณายกเว้นค่าธรรมเนียม หรือลดอัตราค่าธรรมเนียมให้ตามควรแก่กรณีได้

ประกาศ ณ วันที่ ๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๒

(คุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์)

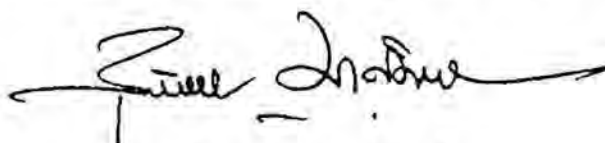
รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
ประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

ประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ
เรื่อง กำหนดให้ประกาศประกวดราคาและประกาศสอบราคา
ของหน่วยงานของรัฐที่หัวหน้าส่วนราชการลงนามแล้วเป็นข้อมูลข่าวสาร
ที่ต้องจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ตามมาตรา ๙ (๘)
แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

ด้วยพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๙ (๘) บัญญัติให้อำนาจ
คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ กำหนดข้อมูลข่าวสารของราชการที่จะต้องจัดไว้ให้ประชาชน
เข้าตรวจดูได้ เพื่อให้ประชาชนทั่วไปได้รับประโยชน์จากการเข้าตรวจดูข้อมูลข่าวสารดังกล่าวนั้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๙ (๘) แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว คณะกรรมการข้อมูล
ข่าวสารของราชการ จึงกำหนดให้ ประกาศประกวดราคาและประกาศสอบราคาของหน่วยงาน
ของรัฐที่หัวหน้าส่วนราชการลงนามแล้ว เป็นข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐต้องจัดไว้ให้ประชาชน
เข้าตรวจดูได้ตามมาตรา ๙ ทั้งนี้มีกำหนดระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๑ ปี นับแต่วันประกาศ

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๒

(คุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์)

รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
ประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

ประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ
เรื่อง กำหนดให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับผลการพิจารณาการจัดซื้อจัดจ้าง
ของหน่วยงานของรัฐเป็นข้อมูลข่าวสารที่ต้องจัดไว้ให้ประชาชนตรวจดูได้
ตามมาตรา ๙ (๘) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

ด้วยพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๘) บัญญัติให้อำนาจคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ กำหนดข้อมูลข่าวสารอื่นที่หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีไว้ ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการกำหนด

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๘) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ จึงกำหนดให้ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ ผลการพิจารณาการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐเป็นเอกสารที่หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๘) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

๑. ให้หน่วยงานของรัฐจัดทำสรุปผลการพิจารณาการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐเป็นรายเดือนทุกๆ เดือน โดยให้มีรายละเอียดเกี่ยวกับงานที่จัดซื้อจัดจ้าง วงเงินงบประมาณ วิธีซื้อหรือจ้าง รายชื่อผู้เข้าเสนอราคาและราคาที่เสนอ ผู้ได้รับการคัดเลือกและราคา และเหตุผลที่คัดเลือกผู้เสนอราคารายนั้นโดยสรุป เพื่อเป็นกรณีสำหรับการตรวจดูของประชาชน

๒. การดำเนินการตาม ๑. ให้จัดทำตามแบบ สขร. ๑ แนบท้ายประกาศนี้

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๔ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๓

(คุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์)

รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

สรุปผลการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างในรอบเดือน _____
(ชื่อหน่วยงาน) _____

ลำดับที่	งานจัดซื้อจัดจ้าง	วงเงินงบประมาณ (ราคากลาง)	วิธีซื้อ/จ้าง	ผู้เสนอราคาและราคาที่เสนอ	ผู้ได้รับการคัดเลือกและราคา	เหตุผลที่คัดเลือก โดยสังเขป
๑.						
๒.						
๓.						
๔.						
๕.						

กฎกระทรวง
(พ.ศ. ๒๕๔๑)
ออกตามความในพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ
พ.ศ. ๒๕๔๐

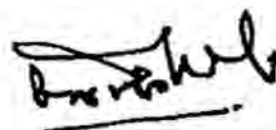
อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ และมาตรา ๒๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ นายกรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้มีการจัดทำบัญชีแสดงการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๔ (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) และ (๙) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ พร้อมสำเนาหนึ่งชุด ซึ่งอย่างน้อยต้องมีรายการตามบัญชีแสดงการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามที่แนบท้ายกฎกระทรวงนี้ และเก็บรักษาไว้กับเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารดังกล่าว

ข้อ ๒ ให้หน่วยงานของรัฐจัดเก็บรวบรวมบัญชีหรือสำเนาบัญชีแสดงการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลให้เป็นระบบกำกับไว้กับข้อมูลข่าวสาร นั้น เพื่อความสะดวกในการเก็บรักษาของหน่วยงานของรัฐและตรวจสอบของบุคคลที่ขอตรวจดูข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนตามมาตรา ๒๕

ข้อ ๓ กรณีที่บัญชีแสดงการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลมีส่วนที่เห็นควรไม่เปิดเผยแก่ผู้ขอตรวจดูหรือขอยืมอยู่ด้วย หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐจะตัดรายการใดออกจากรายการในบัญชีที่จะเปิดเผยก็ได้ แต่อย่างน้อยต้องคงรายการที่แสดงลำดับที่ วัน เดือน ปี ที่ขอตรวจดูหรือขอยืมไว้ และให้แสดงเหตุผลที่ไม่เปิดเผยไว้ในช่องหมายเหตุด้วย

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๑

(นายชวน หลีกภัย)

นายกรัฐมนตรี

บัญชีแสดงการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล
ชื่อของข้อมูลข่าวสาร _____

ลำดับที่	วัน เดือน ปี ที่ขอ ตรวจดู หรือยืม	วัตถุประสงค์ในการขอ ตรวจดู หรือยืม	ชื่อผู้ขอตรวจดู หรือยืม และ หลักฐานแสดงตัวบุคคล	ลายมือชื่อผู้ขอ ตรวจดู หรือยืม	วัน เดือน ปี ที่คืน	ชื่อผู้คืน	ลายมือชื่อ ผู้คืน	หมายเหตุ

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๒)
ออกตามความในพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

หลักการ

กำหนดระดับเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจสั่งให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๒๐ (๒)

เหตุผล

โดยที่มาตรา ๒๐ (๒) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ กำหนดให้มีเจ้าหน้าที่ในระดับตามที่กำหนดในกฎกระทรวงทำหน้าที่วินิจฉัยเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ ที่มีปัญหาต้องพิจารณาทั้งในด้านการรักษาความลับเพื่อประโยชน์ในราชการ และในด้านประโยชน์อื่นอันสำคัญที่ทำให้อาจจำเป็นต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้น ทั้งนี้เพื่อให้การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการเกิดดุลยภาพระหว่างการรักษาความลับกับประโยชน์อื่นที่เกี่ยวข้องจึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๒)

ออกตามความในพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ และมาตรา ๒๐ (๒) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ นายกรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

การมีคำสั่งให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ เป็นการทั่วไปหรือเฉพาะแก่บุคคลใด ให้เป็นอำนาจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ดังต่อไปนี้

(๑) ข้าราชการพลเรือน ข้าราชการฝ่ายตุลาการที่เป็นข้าราชการตุลาการ ข้าราชการฝ่ายอัยการที่เป็นข้าราชการตุลาการ ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย ข้าราชการครู ข้าราชการรัฐสภาสามัญหรือข้าราชการกรุงเทพมหานครซึ่งมีหน้าที่ครอบครองหรือควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้นและเป็นผู้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับ ๖ ขึ้นไป

(๒) ข้าราชการทหาร หรือข้าราชการตำรวจ ซึ่งมีหน้าที่ครอบครองหรือควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้น และเป็นผู้ซึ่งมีชั้นยศตั้งแต่ พันตรี นาวาตรี นาวาอากาศตรี หรือพันตำรวจตรีขึ้นไปแล้วแต่กรณี

(๓) ข้าราชการตุลาการซึ่งมีหน้าที่ครอบครองหรือควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้นและเป็นผู้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ข้าราชการตุลาการชั้น ๒ ขึ้นไป

(๔) ข้าราชการอัยการซึ่งมีหน้าที่ครอบครองหรือควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้นและเป็นผู้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ข้าราชการอัยการชั้น ๒ ขึ้นไป

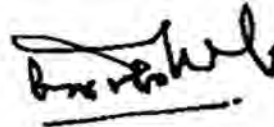
(๕) ผู้บริหารท้องถิ่น หรือปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปลัดเทศบาล ปลัดสุขาภิบาล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานสภาตำบล หรือปลัดเมืองพัทยา ซึ่งมีหน้าที่ครอบครองหรือควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้น แล้วแต่กรณี

(๖) บุคคลหรือคณะบุคคลซึ่งควบคุมการปฏิบัติงานของรัฐวิสาหกิจหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจซึ่งมีหน้าที่ครอบครองหรือควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้น และเป็นผู้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับหัวหน้ากองหรือเทียบเท่าขึ้นไป

(๗) บุคคลหรือคณะบุคคล ซึ่งควบคุมการปฏิบัติงานของหน่วยงานอิสระของรัฐหรือผู้บริหารระดับเลขาธิการ ผู้อำนวยการ หรือตำแหน่งอื่นที่มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกันของหน่วยงานอิสระของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่หน่วยงานอิสระของรัฐที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารดังกล่าว ซึ่งมีหน้าที่ครอบครองหรือควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้น

(๘) บุคคลหรือคณะบุคคลซึ่งควบคุมการปฏิบัติงานขององค์กรควบคุมการประกอบวิชาชีพ หรือหัวหน้าสำนักงานขององค์กรควบคุมการประกอบวิชาชีพ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์กรควบคุมการประกอบวิชาชีพที่ได้รับมอบหมายจากบุคคลดังกล่าว ซึ่งมีหน้าที่ครอบครองหรือควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้น

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๒

(นายชวน หลีกภัย)

นายกรัฐมนตรี

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๘๑ ๘๕๕๒ - ๓ (เบอร์กลาง) โทรสาร ๐ ๒๒๘๑ ๘๕๔๓

E-mail Address : webmaster@oic.go.th

<http://www.oic.go.th>

ตำแหน่ง/รายงาน	โทรศัพท์	เบอร์กลางต่อ
นางวนิดา สักการโกศล (ผู้อำนวยการสำนัก) ฝ่ายบริหารทั่วไป	๐ ๒๒๘๑ ๘๕๕๗	๑๑
นายศักดิ์ดา สุทธิโคตร (หัวหน้าฝ่าย)	๐ ๒๒๘๑ ๘๕๖๒	๑๕
นางสาวกมลทิพย์ หอมสุวรรณ	๐ ๒๒๘๑ ๕๐๕๐ ตี๋ข ๓๓๘	-
นางภัทรา จารึกศิลป์	๐ ๒๒๘๑ ๘๕๕๒ - ๓	๑๔
นายวัฒนา วงษ์จินดา	๐ ๒๒๘๑ ๘๕๖๒	-
นางสาวเสาวณีย์ สกุลรัตน์	๐ ๒๒๘๑ ๘๕๖๒	-
นางสาวมณีนีรัตน์ ปัญจสิริวรรณ	๐ ๒๒๘๑ ๘๕๕๒ - ๓	๑๒
ส่วนนโยบายและวิเคราะห์		
นายนคร เสวีรักษ์ (ผู้อำนวยการส่วน)	๐ ๒๒๘๒ ๙๒๗๐	๓๑
นางศิริกุล ปัญญาดี	๐ ๒๒๘๑ ๘๕๕๒ - ๓	๓๕
นางสาวสมฤดี กำป็น	๐ ๒๒๘๑ ๘๕๕๒ - ๓	๓๓
นายสมเกียรติ สมทอง	๐ ๒๒๘๒ ๙๒๗๐	-
ส่วนงานวินิจฉัยยุทธวิธี		
นายเยี่ยมศักดิ์ คุ่มอินทร์ (ผู้อำนวยการส่วน)	๐ ๒๒๘๑ ๘๕๕๙	-
นายชำนาญ ชูโต	๐ ๒๒๘๑ ๘๕๕๙	-
นางสาวอรฉัตร จันทร์รัตน์	๐ ๒๒๘๑ ๘๕๕๙	-
นางสาวสังวาลย์ เอี่ยมสะอาด	๐ ๒๒๘๑ ๘๕๕๙	-
นางสาวยิ่งลักษณ์ สมศิริ	๐ ๒๒๘๑ ๘๕๕๙	-
นายคมศักดิ์ โตโกชนพันธ์	๐ ๒๒๘๑ ๘๕๕๙	-
นายวิรัตน์ เหมลินี	๐ ๒๒๘๑ ๘๕๕๒ - ๓	๖๖
ส่วนดำเนินการเรื่องร้องเรียนและตอบข้อหารือ		
พันตำรวจโท วรที วิเชียรสรรค์ (ผู้อำนวยการส่วน)	๐ ๒๒๘๒ ๑๓๖๖	๕๑
นายเวชชวุฒิ บุญชูวิทย์	๐ ๒๒๘๒ ๑๓๖๖	-
นายวิริยะ รามสมภพ	๐ ๒๒๘๒ ๑๓๖๖	๕๓
นางจินตนา บุษยกนิษฐ	๐ ๒๒๘๒ ๑๓๖๖	-
นายวีระเชษฐ์ จรรยากุล	๐ ๒๒๘๒ ๑๓๖๖	-
ส่วนส่งเสริมและเผยแพร่สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสาร		
นางสาวสมรพันธ์ ดอกไม้ทอง (ผู้อำนวยการส่วน)	๐ ๒๒๘๒ ๒๒๘๓	๔๑
นางภัคพิชา จันทร์ศิริ	๐ ๒๒๘๒ ๒๒๘๓	๔๒
นางสาววรรณภา ศรีนนท์	-	-
นางสาววันดี เรืองงาม	๐ ๒๒๘๑ ๕๐๕๐ ตี๋ข ๓๓๗	-
กลุ่มงานพัฒนาระบบสารสนเทศข้อมูลข่าวสาร		
นางสาวปณิศา เหลืองวรรณ (หัวหน้ากลุ่มงาน)	๐ ๒๒๘๒ ๒๐๑๓	๒๑
นางนัยนา จำปาทอง	๐ ๒๒๘๒ ๒๐๑๓	-

**สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ
สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี**

ทำเนียบรัฐบาล ถนนพหลโยธิน เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๒๘๑ ๘๕๕๒ - ๓ โทรสาร ๐ ๒๒๘๑ ๘๕๘๓
<http://www.oic.go.th> e-mail: infothai@oic.go.th